georges simenon

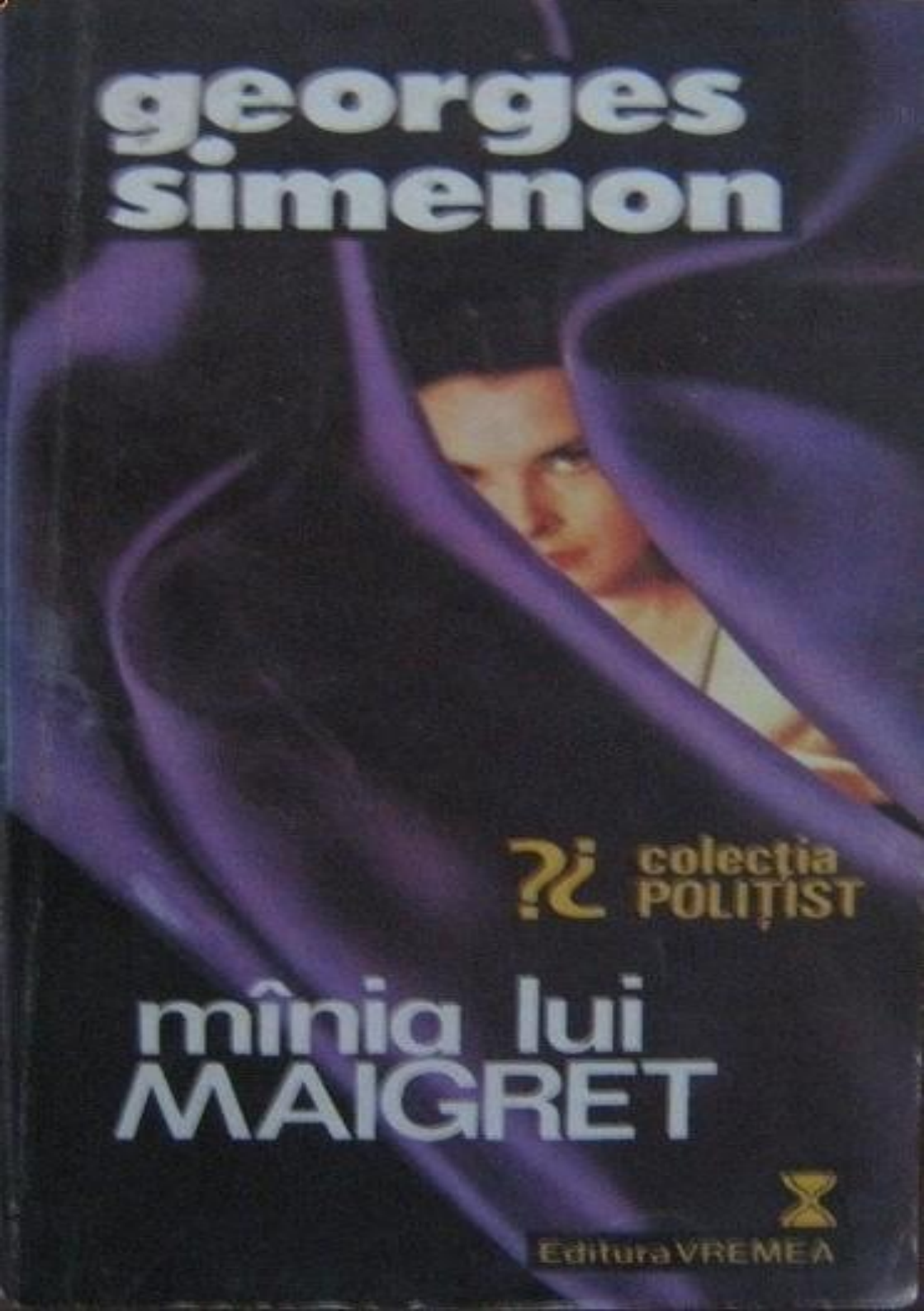

colecția POLIȚIST

mînia lui MAIGRET

Editura VREMEA

Georges Simenon

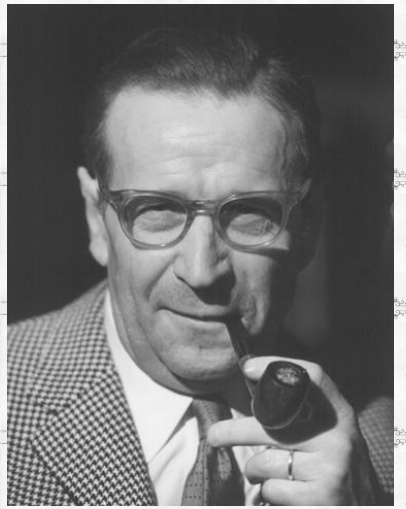

Mânia lui Maigret

Seria MAIGRET

Georges Simenon, La Colere de Maigret, 1963

Traducere de Barbu Cioculescu

VREMEA
1992

Capitolul 1

Erau orele douăsprezece şi un sfert când Maigret străbătu bolta întotdeauna răcoroasă, portalul străjuit de doi poliţişti în uniformă, ce se lipiseră de zid, ca să se bucure de puţină umbră. Îi salută cu mâna, rămase o clipă nemişcat, nehotărât, plimbându-şi privirile către curte, apoi către Place Dauphine, apoi din nou în curte.

Sus, pe coridor, apoi pe scara colbuită, se mai opri de două-trei ori, făcându-se că-şi aprinde pipa, în speranţa de a vedea apărând vreunul dintre colegii sau dintre inspectorii săi. Rareori se întâmpla ca scara să fie pustie la acea oră, dar în anul acesta, la 12 iunie, Poliţia Judiciară căpătase parcă un aer de vacanţă.

Câte unii, ca să evite îmbulzeala din iulie şi din august, plecaseră de la începutul lunii, iar alţii se pregăteau pentru exodul anual. În dimineaţa aceea, brusc, după o primăvară compromisă, venise căldura, iar Maigret lucrase cu ferestrele deschise şi cu mânecile suflecate.

Afară de momentul raportului la director şi de una sau două vizite în biroul inspectorilor, rămase singur, aplecat asupra unei plicticoase munci administrative, începută de mai multe zile. Dosare peste dosare i se îngrămădeau în faţă şi, din când în când, scotea din ele capul, ca un şcolar, fixând frunzişul nemişcat al copacilor, ascultând freamătul Parisului care-şi regăsea sonoritatea caracteristică zilelor fierbinţi de vară. De două săptămâni nu sărise nici o masă pe bulevardul Richard-Lenoir[1] şi nu fusese nici măcar o singură dată deranjat în cursul serii sau al nopţii.

[1] Locuinţa lui Maigret se află pe bulevardul Richard-Lenoir (n.ed.).

Ca de obicei, ar fi trebuit s-o ia la stânga, pe chei, către podul Saint-Michel, ca să ia un autobuz sau un taxi. Curtea rămânea pustie. Nu-i ieşea nimeni în faţă.

Atunci, ridicând uşor din umeri, o luă totuşi la dreapta şi ajunse în Place Dauphine, pe care o traversă de-a curmezişul. Îi venise dintr-o dată cheful, ieşind din birou, să meargă la braseria Dauphine şi să-şi ofere un aperitiv, în ciuda prietenului său Pardon, medicul din strada Picpus, la care cinase împreună cu doamna Maigret cu o săptămână în urmă. Era de mai multe săptămâni cuminte, mulţumindu-se cu un pahar de vin la masă, iar câteodată, seara, când ieşeau, cu o bere împărţită cu soţia lui.

Simţi, deodată, că-i lipseşte izul bistroului din Place Dauphine, precum şi gustul de anason, ce se potrivea atât de bine atmosferei acelei zile. Nădăjduise în van să întâlnească pe cineva hărăzit să-l tragă după el şi se simţea vinovat pe când urca cele trei trepte ale braseriei, în faţa căreia staţiona un automobil roşu, lung şi plat, pe care-l privi cu curiozitate.

Cu atât mai rău! Pardon îi recomandase să-şi cruţe ficatul, însă nu-i interzisese să bea un aperitiv, unul singur, după săptămâni de abstinenţă totală. Regăsea, la bar, chipuri familiare, cel puţin vreo zece inşi de la Poliţia Judiciară care n-aveau mai mult de lucru decât el şi care ieşiseră de la serviciu devreme. Asta se întâmpla din când în când: un gol de câteva zile, calmul searbăd, treburile curente, cum se zice, apoi, dintr-o dată, dramele care izbucnesc într-un ritm accelerat, nelăsând nimănui măcar timpul să-şi tragă sufletul.

Îl salutau cu mâna; se strângeau ca să-i facă loc la tejghea, pe când, făcând semn către paharele umplute cu licoare opalină, el mormăia:

— Şi mie la fel...

Patronul se afla deja acolo cu treizeci de ani în urmă, când comisarul debuta la Quai des Orfevres, dar pe atunci

era doar fiul casei. Acum, avea şi el un fiu, aşijderea lui altădată, cu bonetă albă, în bucătărie.

— Merge, şefule?

— Merge.

Mirosul nu se schimbase. Fiecare restaurant din Paris îşi are mirosul său propriu şi aici, de pildă, pe un fundal de aperitive şi alcool, un cunoscător ar fi deslușit aroma puțin iute a vinurilor obişnuite din regiunea Loarei. Cât priveşte bucătăria, acolo domneau tarhonul şi arpagicul.

Maigret citea maşinal meniul, pe masa de gresie: merlan de Bretania şi ficat de viţel copt în pergament. În acelaşi moment, în salonul cu mesele îmbrăcate în hârtie, îl zări pe Lucas ce părea a se fi refugiat acolo nu ca să mănânce, ci spre a sta liniştit de vorbă cu un necunoscut, căci încă nu se aşezase nimeni la masă.

Văzându-l, Lucas la rândul lui şovăi, se ridică şi veni către el.

— Ai o clipă liberă, patroane? Cred că te-ar putea interesa...

Comisarul îl urmă cu paharul în mână. Necunoscutul se ridică în picioare. Lucas făcu prezentările:

— Antonio Farano... Îl cunoşti?...

Numele nu-i spunea nimic comisarului, însă i se păru că mai văzuse chipul acela de italian frumos, care ar fi putut juca rolul de june-prim, în filme. Automobilul roşu, sport, din faţa uşii, îi aparţinea, fără îndoială. El se potrivea cu ținuta insului, cu hainele lui de culoare deschisă, cusute pe măsură, cu ghiulul pe care-l purta la deget.

Lucas vorbea mai departe, pe când cei trei bărbați luau loc:

— S-a înfăţişat la Quai[2] ca să mă vadă, tocmai când ieşisem. Lapointe i-a spus că mă va găsi, poate, aici...

Maigret observă că, în timp ce Lucas bea acelaşi aperitiv ca şi el, Farano se mulţumea cu un suc de fructe.

— Este cumnatul lui Emile Boulay... Girează unul dintre cabaretele acestuia, Paris-Strip, în strada du Berri...

Lucas îi făcu un discret semn cu ochiul patronului său:

— Repetă ceea ce-mi spuneai, Farano...

— Ei bine! Cumnatul meu a dispărut...

Păstrase accentul natal.

— Când? întrebă Lucas.

— Noaptea trecută, probabil... Nu se ştie cu precizie.

Maigret îl impresiona şi, ca să-şi păstreze cumpătul, scoase un pachet de ţigări din buzunar.

— Îmi permiteţi?

— Te rog...

Lucas îi dădea explicaţii comisarului:

— Îl cunoşti pe Boulay, patroane. Tipul acela mărunt care a venit de la Havre acum patru sau cinci ani...

— Şapte, îl corectă italianul.

— Mă rog, şapte ani... A răscumpărat un prim local de noapte pe strada Pigalle, numit Lotus, şi acum posedă patru...

Maigret se întreba de ce ţinuse Lucas să-l amestece în afacerea asta. De când conducea brigada criminală, rareori se ocupa de mediul interlop, pe care îl cunoscuse bine altădată, dar pe care acum îl cam pierduse din vedere. Trecuseră cel puţin doi ani de când nu mai pusese piciorul într-un cabaret. Cât despre derbedeii din Pigalle, mai cunoştea doar câţiva, mai cu seamă dintre cei bătrâni, căci mica lor lume e în continuă schimbare.

---

[2] Prescurtare pentru Quai des Orffevres - sediul Poliţiei Judiciare – situat în Paris, în cadrul Palatului Justiţiei, pe Quai des Orfevres - în română Cheiul aurarilor (n.ed).

— Mă întreb, interveni din nou Lucas, dacă asta n-are vreo legătură cu afacerea Mazotti...

Bun! începea să înțeleagă. Cât trecuse de când Mazotti fusese ucis, către orele trei dimineața, la ieşirea dintr-un bar de pe strada Fontaine? Aproape o lună. Cam pe la jumătatea lunii mai. Maigret îşi aminti de un raport al poliției din arondismentul al IX-lea, pe care i-l dăduse lui Lucas, spunându-i:

— Fără îndoială, o răfuială... Fă ce poți...

Mazotti nu era italian, ca Farano, ci corsican, debutase pe Coasta de Azur, înainte de a se stabili la Paris, cu mica lui bandă.

— Cumnatul meu nu l-a ucis pe Mazotti... exclamă

Farano cu convingere. Ştiți bine, domnule Lucas, că nu e genul lui... De altminteri l-ați anchetat în două rânduri, în biroul dumneavoastră...

— Nu l-am acuzat niciodată că l-a ucis pe Mazotti... L-am interogat, aşa cum i-am interogat pe toți cei de care se luase Mazotti... nu puțină lume...

Şi lui Maigret:

— Tocmai îi trimisesem o convocare pentru astăzi, la orele unsprezece şi m-a surprins că nu l-am văzut...

— Nu i se întâmpla niciodată să doarmă prin altă parte? Întrebă, cu nevinovăție, comisarul.

— Niciodată!... Se vede că nu-l cunoaşteți... Nu e genul lui... O iubeşte pe soră-mea, îi place viața de familie... Nu se întoarce acasă niciodată mai târziu de patru dimineața...

— Iar noaptea trecută nu s-a mai întors? Aşa-i?

— Aşa este.

— Unde erai?

— La Paris-Strip... N-am închis înainte de ora cinci...

Pentru noi, e plin sezon, căci Parisul e de pe acum năpădit de turişti... În momentul în care făceam casa, Marina mi-a telefonat să mă întrebe dacă-l văzusem pe Emile...

Marina e sora mea... Pe cumnatu-meu nu-l văzusem în timpul serii...

Venea rareori pe Champs-Elysees...

— Unde sunt situate celelalte localuri?

— Toate în Montmartre, la câteva sute de metri unele de altele... Era ideea lui şi reuşise... Cu cabarete uşă-n uşă, ca să zic aşa, poţi să treci artistele dintr-unul într-altul în cursul serii şi să scazi din cheltuielile generale...

Lotus e în susul străzii Pigalle, Train-Bleu la doi paşi, pe strada Victor-Massd, iar Saint-Trop ceva mai jos, pe strada Notre-Dame de Lorette... Emile a ezitat să deschidă cabarete în alt cartier şi acesta din urmă era singurul de care, ca să zic aşa, nu se ocupa... Îmi lăsase mie conducerea...

— Sora dumitale ţi-a telefonat, deci, puţin după orele cinci?

— Da. S-a obişnuit, într-adevăr, să fie trezită din somn de către soţul ei...

— Şi ce-ai făcut?

— Mai întâi am telefonat la Lotus, unde mi s-a spus că plecase de acolo către orele unsprezece noaptea... A mai trecut, de asemenea, pe la Train-Bleu, dar casiera nu poate preciza ora... Cât despre Saint-Trop, se închisese când am încercat să-l prind la telefon...

— Din câte ştii, cumnatul dumitale n-avea nici o întâlnire noaptea trecută?

— Nici una... V-am spus: era un om liniştit, legat de tabieturile lui... După ce a cinat în familie...

— Care e adresa lui?

— Strada Victor-Massa...

— În acelaşi imobil cu Train-Bleu?

— Nu. Trei case mai departe... Aşadar, după cină, se ducea mai întâi la Lotus să supravegheze aranjarea meselor... Este localul cel mai important şi se ocupa personal de el... După aceea cobora la Saint-Trop, unde rămânea câtva

timp, apoi la Train-Bleu. Şi reîncepea turneul... Îl făcea de două sau trei ori în cursul nopții, căci era atent la toate...

— Era îmbrăcat în smoking?

— Nu... Purta un costum închis la culoare, bleumarin, dar niciodată smoking... Nu prea se sinchisea de eleganță...

— Vorbiți de el la trecut...

— Pentru că i s-a întâmplat cu siguranță ceva...

La unele mese, lumea începea să mănânce şi Maigret arunca din când în când priviri spre farfurii şi spre sticlele de Pouilly. Deşi avea paharul gol, rezista dorinței de a-l mai comanda pe al doilea.

— Apoi ce-ați mai făcut?

— M-am dus să mă culc, după ce i-am cerut surorii mele să mă sune dacă s-ar fi ivit ceva nou...

— V-a mai sunat?

— Spre ora opt...

— Unde locuiți?

— Strada Ponthieu.

— Sunteți căsătorit?

— Da. Cu o compatrioată. Mi-am petrecut dimineața telefonând angajaților celor trei cabarete... Căutam unde şi când a fost văzut ultima dată!... Nu e uşor... O bună parte a nopții, localurile sunt pline ochi şi fiecare se ocupă doar de treaba lui... De altfel, Emile e un om şters... E un omuleț slab, pe care nici unul dintre clienți nu-l lua drept patron şi avea obiceiul să rămână mult timp în compania portarului...

Lucas făcu semn că toate acestea erau adevărate.

— Se pare că nimeni nu l-a mai zărit după ora unsprezece şi jumătate seara...

— Cine l-a văzut ultimul?

— N-am putut întreba pe toată lumea... Unii chelneri, barmani sau muzicanți n-au telefon... Cât despre fete, celor mai multe nu le cunosc adresa... Doar noaptea care vine

voi putea să mă informez serios, atunci când fiecare va fi la locul său...

Până acum, ultimul care i-a vorbit a fost portarul de la Lotus, Louis Boubee, un omuleț nici mai înalt nici mai solid decât un jocheu, cunoscut, în Montmartre, sub porecla de Mickey... Între unsprezece şi unsprezece şi jumătate, deci, Emile a ieşit de la Lotus şi a rămas o vreme pe trotuar lingă Mickey, care se repezea să deschidă portiera de fiecare dată când se oprea o maşină...

— Şi-au vorbit?

— Emile nu era vorbăreț... Se pare că şi-a privit de mai multe ori ceasul înainte de a o lua în josul străzii... Mickey a crezut că se duce la Saint-Trop...

— Cumnatul dumitale avea maşină?

— Nu. De la accident.

— Ce accident?

— Sunt şapte ani de atunci... Locuia încă la Havre, unde avea un mic local de noapte, Monaco... Într-o zi când se ducea cu maşina la Rouen împreună cu soția lui...

— Se căsătorise deja cu sora dumitale?

— Vorbesc de prima lui soție, o franțuzoaică din împrejurimile oraşului Havre, Mărie Pironet... Aştepta un copil... Tocmai se duceau la Rouen să consulte un specialist... Ploua... La un viraj, maşina a derapat şi s-a zdrobit de un pom... Soția lui Emile a fost ucisă pe loc...

— Şi el?

— A scăpat cu o rană pe obraz a cărei cicatrice o are şi acum... În Montmartre, majoritatea oamenilor îşi închipuie că e urma unei lovituri de cuțit...

— Îşi iubea soția?

— Mult... O cunoştea din copilărie...

— S-a născut la Havre?

— Într-un sat din împrejurimi, nu ştiu care... Ea era din acelaşi sat... De când a murit, el n-a mai atins volanul unui automobil şi evită pe cât este posibil să urce în vreunul...

Astfel, la Paris, foarte rar lua taxiul... Mergea mult pe jos, şi când era necesar folosea metroul... De altfel, nu părăsea cu plăcere arondismentul IX...

— Credeți că a fost ucis?

— Spun că, dacă nu i se întâmpla nimic, s-ar fi întors de mult acasă la el...

— Locuieşte singur cu sora dumitale?

— Nu. Mama locuieşte la ei, precum şi cealaltă soră a mea, Ada, care îi serveşte de secretară... Fără a mai vorbi de cei doi copii... Căci Emile şi Marina au doi copii, un băiat de trei ani, Lucien şi o fetiță de zece luni...

— Bănuieşti pe cineva?

Antonio clătină din cap.

— Crezi că dispariția cumnatului dumitale e legată de afacerea Mazotti?...

— De un lucru sunt sigur, că Emile nu l-a ucis pe Mazotti...

Maigret se întoarse spre Lucas, care se ocupase de anchetă.

— Şi tu?

— E şi convingerea mea, patroane... L-am interogat de două ori, şi mi s-a părut că răspunde cinstit... Cum spune Antonio, e un om mai degrabă firav, aproape timid, pe care nu te aştepți să-l găseşti în fruntea mai multor localuri de noapte... Pe de altă parte, în ceea ce-l priveşte pe Mazotti, a ştiut să se apere...

— Cum?

— Mazotti şi banda lui organizaseră un racket[3] care nu are nimic original, dar pe care-l perfecționaseră... Sub pretext că-l protejează, ei pretindeau în fiecare săptămâna

[3] Cuvânt american încetățenit în limba franceză, desemnând o modalitate de a stoarce bani de la cineva prin intimidare şi violență (n.ed.)

sume din ce în ce mai mari de la fiecare proprietar de cabaret...

La început, cei mai mulți refuzau... Atunci avea loc o mică comedie bine pusă la punct... În momentul în care localul era plin, apărea Mazotti, întovărăşit de unul sau doi tipi solizi... Se instalau la o masă, dacă era vreuna liberă, sau la bar dacă nu erau, comandau şampanie şi, în mijlocul unui număr din program, începeau scandalul... Se auzeau mai întâi murmure, apoi discuții violente... Barmanul sau ospătarul şef era insultat, tratat de hoț...

Incidentul se termina cu pahare sparte, cu o încăierare mai mult. sau mai puțin generală şi, desigur, majoritatea clienților pleca, jurându-se să nu se mai întoarcă...

La următoarea vizită a lui Mazotti, proprietarii preferau să plătească.

— Emile n-a plătit?

— Nu... Nici măcar nu s-a adresat unor gorile profesioniste, ca unii dintre confrați, care însă n-au făcut nimic, căci Mazotti sfârşea prin a-i cumpăra... A avut ideea de a aduce de la Havre câțiva docheri care şi-au asumat misiunea să-l dreseze pe Mazotti şi pe oamenii lui...

— Când a fost ultima ciocnire?

— Chiar în seara când a murit Mazotti... Se dusese la Lotus spre ora unu dimineața, cu doi dintre tovarăşii lui obişnuiți... Docherii lui Emile Boulay i-au gonit... s-au luat în pumni...

— Emile era de fată?

— Se refugiase în spatele barului, căci are oroare de bătăi... Mazotti s-a dus să se refacă într-un bar de pe strada Fontaine, la Jo, care era oarecum cartierul lui general. Erau patru sau cinci care beau în fundul sălii... Când să iasă, la trei dimineața, a trecut o maşină şi Mazotti a fost doborât cu cinci gloanțe, în timp ce unul din oamenii lui a primit un glonț în umăr... Maşina n-a fost identificată...

Nimeni n-a vorbit... Am interogat majoritatea proprietarilor de baruri de noapte... Continuu ancheta...

— Unde se afla Boulay, în momentul în care s-a tras?

— Ştii, patroane, în mediul ăsta nu e uşor să stabileşti... Se pare că se afla la Train-Bleu, dar nu am prea mare încredere în mărturiile astea...

— Emile nu l-a împuşcat pe Mazotti... repetă italianul.

— Purta armă?

— Da, un automat... Avea un permis, eliberat de Prefectură. Nu cu această armă a fost ucis Mazotti...

Maigret suspină, făcu semn chelneriței să umple din nou paharele, căci de o bucată bună de vreme avea o poftă grozavă.

Lucas explică:

— Am preferat să te pun la curent, patroane şi am crezut că are să te intereseze să-l asculți pe Antonio...

— N-am spus decât adevărul...

Lucas continuă:

— Îl convocasem în dimineața asta pe Emile la Quai...

Mărturisesc că sunt tulburat de faptul că a dispărut exact noaptea trecută...

— Ce voiai să-l întrebi?

— Rutină... Aş fi vrut să-i pun, pentru ultima oară, aceleaşi întrebări, ca să fac comparație cu primele lui răspunsuri şi cu celelalte depoziții...

— Ultimele două dăți când a fost la biroul tău, avea aerul că e speriat?

— Nu. Mai degrabă plictisit... Mai presus de orice ținea să nu-şi vadă numele în ziare... Repeta că asta ar fi dăunat enorm afacerilor lui, că localurile sale sunt liniştite, că acolo nu se petrece niciodată nimic şi că, dacă s-ar fi vorbit despre el în legătură cu o răfuială, ar fi avut mult de pierdut...

— E adevărat... aprobă Antonio, dând să se ridice.

Adăugă:

— Mai aveți nevoie de mine?... Trebuie să mă duc să le văd pe surorile mele şi pe mama, care sunt distruse!...

Câteva momente mai târziu, auziră motorul automobilului roşu, ce țâşnea pe Pont Neuf. Maigret, care degusta încet o înghițitură de aperitiv, aruncă o privire spre Lucas şi suspină:

— Eşti aşteptat undeva?

— Nu... Speram...

— Să mănânci aici?

Şi cum Lucas aprobă, Maigret decise:

— În acest caz, o să mâncăm amândoi... Îf dau un telefon soției mele... Poți să comanzi.

— Iei macrouri?

— Şi ficat de vițel la tavă...

Îl tenta mai ales ficatul de vițel şi atmosfera braseriei în care nu mai fusese de săptămâni. Afacerea nu era aşa de importantă şi, până în prezent, Lucas se ocupase singur de ea. Nimeni, cu excepția lumii interlope, nu-şi bătea capul cu moartea lui Mazotti. Oricine ştie că aceste răfuieli sfârşesc întotdeauna prin a-şi găsi soluția, fie chiar şi printr-o nouă răfuială.

Avantajul, în acest soi de afaceri, este că Parchetul şi judecătorii de instrucție nu hărțuiesc tot timpul poliția. Cum zicea un magistrat:

— În cazul ăsta, o gură mai puțin de hrănit ani de zile la închisoare...

Cei doi bărbați prânziră stând de vorbă. Maigret mai află câte ceva despre Emile Boulay şi sfârşi prin a se interesa de-a binelea de acest tip mărunțel şi ciudat.

Emile, fiul unui pescar normand, se angajase, de la şaisprezece ani, comisionar la compania Transat[4]. Asta se întâmpla înainte de război. Naviga la bordul lui Normandie şi se afla la New York când începuseră ostilitățile în Franța.

[4] Serviciu maritim transatlantic, (n.ed.)

Mărunțel şi plăpând, cum de fusese acceptat în rândul „marine”-ilor americani? Făcuse tot războiul la această armă, înainte de a-şi relua postul, ca secund al ospătarului-şef de data aceasta, la bordul vasului Ile-de-France.

— Ştiți, patroane, aproape toți visează să lucreze într-o bună zi pe cont propriu şi, la doi ani de la căsătorie, Boulay a cumpărat, la Havre, un bar, pe care n-a întârziat să-l transforme în dancing... De abia se lansase strip-tease-ul şi se pare că a strâns la iuțeală o sumă destul de frumuşică...

Atunci când s-a produs accidentul şi i-a murit soția, deja se pregătea să-şi extindă activitatea la Paris...

— A păstrat cabaretul din Havre?

— A trecut gestiunea unuia din foştii lui camarazi de pe Ile-de-France, care a preluat conducerea...

La Paris, a răscumpărat Lotus-ul, care nu mergea ca acuma... Era un local de mâna a doua, o capcană pentru turişti, cum sunt atâtea pe lângă Place Pigalle...

— Unde a întâlnit-o pe sora lui Antonio?

— La Lotus... Lucra la vestiar... Avea doar optsprezece ani...

— Ce făcea pe atunci Antonio?

— Era lucrător la Renault, carosier... Din familia lui, sosise primul în Franța. Pe urmă şi-a adus mama şi pe cele două surori... Locuiau în cartierul Jayel.

— După câte se vede, Emile s-a cam însurat cu toată familia... Ai trecut pe acolo?

— Nu... Am aruncat o privire la Lotus şi prin celelalte localuri, însă n-am crezut necesar să-i văd apartamentul...

— Eşti convins că nu l-a ucis el pe Mazotti?

— De ce ar fi făcut-o?... Era pe punctul de a câştiga partida...

— Poate că l-a apucat frica...

— Nimeni, în Montmartre, nu crede că făptaşul e el...

Îşi băură cafeaua în tăcere şi Maigret refuză calvadosul pe care patronul veni să i-l ofere, ca de obicei. Băuse două

aperitive, dar pe urmă se mulțumise cu un singur pahar de Pouilly[5] şi, pe când se îndrepta către Poliția Judiciară, se simțea destul de mulțumit de sine.

La birou îşi scoase vesta, îşi lărgi cravata şi se adânci în dosarele administrative. Era vorba nici mai mult nici mai puțin decât de o reorganizare a tuturor serviciilor, în privința căreia se aştepta raportul său, aşa că se apucă de treabă ca un elev conştiincios.

I se întâmpla, în cursul după-amiezii, să se gândească la Emile Boulay, la micul imperiu din Montmartre pe care-l edificase fostul ospătar şef al Transat-ului, la tânărul italian cu maşină roşie, la apartamentul din strada Victor-Masse, în care trăiau trei femei cu copiii lor.

În acest timp, probabil că Lucas telefonă la spitale, lai diferitele posturi de poliție. Dăduse, de asemenea, semnalmentele lui Boulay, dar, la orele şase şi jumătate, cercetările lui rămăseseră fără nici un rezultat.

Seara fu aproape tot aşa de fierbinte ca şi ziua şi Maigret ieşi la plimbare cu soția lui şi petrecu aproape un ceas pe o terasă din Place de la Republique, cu un singur pahar de bere în față.

Discutaseră mai cu seamă despre vacanță. Mulți dintre trecători îşi țineau haina pe braț; cele mai multe dintre femei purtau rochii de bumbac imprimat.

A doua zi era joi. Încă o zi însorită. Rapoartele din timpul nopții nu-l menționau pe Emile Boulay, iar Lucas nu avea noutăți. Către orele unsprezece se porni o furtună, violentă dar scurtă, după care parcă ieşeau aburi din pavaj. Se întoarse să ia masă acasă, reveni pe urmă la biroul şi la teancul său de dosare.

---

[5] Vin alb din împrejurimile localității Pouilly-sur-Loire. (n.ed.)

În momentul când pleca din Quai des Orfevres, încă nu se ştia nimic în privinţa sorţii omuleţului din Havre şi Lucas îşi pierduse de pomană vremea prin Montmartre.

— Cam aşa pare, patroane, că ultimul care l-a văzut e Boubee, supranumit Mickey, care e de mai mulţi ani portar şi agaţă clienţi pentru Lotus... Crede a-şi aminti că Emile a dat colţul străzii Pigalle şi apoi al străzii Notre-Dame de Lorette, ca şi cum s-ar fi dus la Saint-Trop, însă nu l-a urmărit cu atenţie...O să mă duc iar în Montmartre diseară, când fiecare va fi la postul lui...

Lucas n-avea să afle nimic mai mult. Vineri dimineaţa, la orele nouă, Maigret termina răsfoitul rapoartelor zilnice, când îl chemă în birou pe Lucas.

— L-au găsit, îl anunţă el, aprinzându-şi pipa.

— Viu?

— Mort.

— În Montmartre? În Sena?

Maigret îi întinse un raport din arondismentul XX. Se semnala găsirea unui cadavru, în zori, pe strada Des Rondeaux, în preajma cimitirului Pere-Lachaise. Corpul era întins de-a curmezişul trotuarului, nu departe de calea ferată. Era îmbrăcat într-un costum albastru-închis, iar în portofelul care conţinea o anumită sumă de bani, se afla o carte de identitate pe numele de Emile Boulay.

Încruntând din sprâncene, Lucas dădu capul pe spate:

— Mă întreb... Începu el.

— Citeşte mai departe...

Într-adevăr, continuarea îl uimi probabil şi mai mult pe inspector. Raportul preciza că trupul, transportat la Institutul medico-legal, era într-un stadiu avansat de descompunere.

Partea aceea a străzii Des Rondeaux, care se termină într-o fundătură, nu era, desigur, prea frecventată. Totuşi, un cadavru n-ar fi putut rămâne acolo pe trotuar timp de două zile, ba chiar nici câteva ore, fără să fie descoperit.

— Ce părere ai?

— E ciudat.

— Ai citit până la capăt?

— Afară de ultimele rânduri.

Emile Boulay dispăruse în noaptea de marți spre miercuri. Era verosimil, dată fiind starea corpului, să fi fost omorât în acea noapte.

Trecuseră două zile întregi, două zile de arşiță. Era greu să-ți imaginezi motivul pentru care asasinul — sau asasinii — păstraseră corpul tot acest timp.

— Este încă şi mai straniu! exclamă Lucas, punând raportul pe birou.

Într-adevăr, mai straniu era că, după primele cercetări, crima nu fusese comisă cu ajutorul unei arme de foc şi nici cu un cuțit. După cât se putea constata în aşteptarea autopsiei, Emile Boulay fusese strangulat.

Ori, nici Maigret, nici Lucas, în ciuda numeroşilor ani de serviciu în cadrele poliției, nu-şi aminteau măcar de c singură crimă din lumea interlopă, comisă prin strangulare. Fiecare cartier din Paris, fiecare clasă socială, are, ca să zicem aşa, felul său de a ucide şi, de asemenea, modul său de sinucidere. Sunt străzi unde oamenii se aruncă pe fereastră, altele în care se asfixiază cu cărbuni sau cu gaze, altele în care înghit barbiturice.

Se cunosc cartiere ale înjunghierilor cu cuțitul, altele în care se folosesc măciuci şi cele, ca Montmartre, unde domină armele de foc. Nu numai că micuțul proprietar de localuri de noapte fusese strangulat, dar, vreme de două .zile şi două nopți, asasinul nu se descotorosise de corp.

Maigret îşi deschisese uşa dulapului, ca să-şi ia haina şi pălăria.

— Haidem! mormăi el.

Găsise, în sfârşit, o scuză, ca să abandoneze beleaua dosarelor administrative.

Într-o frumoasă dimineață de iunie, pe care o împrospăta cu răcoare o adiere uşoară, cei doi bărbați se îndreptară către Institutul medico-legal.

Capitolul 2

Clădirile vopsite în roz ale Institutului medico-legal de pe Quai de la Rapee seamănă mai degrabă cu un laborator de produse farmaceutice, de exemplu, decât cu vechea morgă, de sub orologiul cel mare al Palatului de Justiție.

Maigret şi cu Lucas găsiseră, în spatele unui ghişeu, într-un birou luminos, un funcționar care, recunoscându-i numaidecât, le spuse cu un surâs grăbit:

— Ați venit, presupun, pentru tipul din strada Des Rondeaux?

Deasupra capului său, ceasul electric arăta orele zece şi cinci, iar pe fereastră se vedeau vaporaşele, pe celălalt țărm al Senei, ancorate în fața docurilor Magaziilor Generale.

— Mai este cineva care aşteaptă, continuă funcționarul care avea chef de conversație. Se pare că e o rudă...

— Şi-a dat numele?

— Am să i-l cer după ce va recunoaşte identitatea corpului şi-şi va semna declarația...

Acest funcționar se ocupa de cadavre doar sub aspectul teoretic, sub formă de fişe.

— Unde se află?

— În sala de aşteptare... Va trebui să aveți şi dumneavoastră răbdare, domnule Maigret... Doctorul Morel este în plină acțiune...

Coridorul era alb, cu podele luminoase, luminoasă şi sala de aşteptare, cu cele două bănci ale sale şi scaunele de lemn lăcuit, cu masă mare de pe care nu lipseau decât revistele ilustrate, ca să te poți crede la un dentist. Pereții vopsiți în ulei erau goi, iar Maigret se şi întreba ce gen de tablouri sau gravuri s-ar fi putut atârna pe ei.

Pe unul din scaune stătea Antonio, cu bărbia în mâini şi, deşi arăta mai departe ca un fante chipeş, faţa îi era cam buhăită, ca aceea a unui om care n-a dormit îndeajuns, obrajii îi erau nebărbieriţi.

La intrarea poliţiştilor, se ridică.

— L-aţi văzut? întrebă el.

— Nu încă.

— Nici eu. Aştept de mai bine de o jumătate de oră. Cartea de identitate care mi s-a arătat era într-adevăr cea a lui Emile.

— Cine ţi-a arătat-o?

— Un inspector cu nume caraghios... Staţi... Mornique?... Bornique?...

— Da, Bornique...

Maigret şi cu Lucas schimbară o privire. Cu Bornique, din cel de-al XX-lea arondisment, se întâmplă mereu la fel. Erau câte unii ca el, în comisariatele de cartier, nu numai inspectori, dar şi anumiţi comisari ce se încăpăţânau să rivalizeze cu Poliţia Judiciară şi care făceau un punct de onoare din a ajunge înaintea ei. Maigret nu luase cunoştinţă de descoperirea corpului decât din rapoartele zilnice şi, după această descoperire, cei din arondismentul XX nu rămăseseră inactivi. Mai cu seamă pentru evitarea acestui exces de zel lucra Maigret, de mai multe săptămâni, la o reorganizare a serviciilor.

— Credeţi că doctorul se mai moşmondeşte mult?

Femeile parcă şi-au pierdut minţile...

— Bornique s-a dus să le avertizeze?

— Nici nu se făcuse opt dimineaţa. Tocmai se treziseră şi se ocupau de copii.

„— Care dintre dumneavoastră se numeşte Marina Boulay?" a întrebat el. Pe urmă i-a arătat surorii mele o carte de identitate.

„— Asta e cartea de identitate a soţului dumneavoastră? Îi recunoaşteţi fotografia? Când l-aţi văzut ultima oară?"...

Vă imaginați scena. Ada m-a sunat numaidecât la telefon. Dormeam. N-am mai stat nici să-mi iau gustarea, nici să-mi fac o cafea. Câteva minute mai târziu, eram în strada Victor-Masse şi puțin a lipsit să nu mă trateze inspectorul de suspect.

— „Cine sunteți dumneavoastră?”

— „Cumnatul”...

— „Acestei doamne?”

— „Nu, al soțului ei...”

Antonio era exasperat.

— A trebuit să discut îndelung ca să mă lase să vin să recunosc corpul, în locul soră-mii. Ea insistă să mă însoțească. Cum eram sigur că n-are să arate frumos, am silit-o să rămână acasă...

Îşi aprinse, nervos, o țigară.

— Inspectorul nu te-a întovărăşit?

— Nu. Se pare că are alte lucruri de făcut. M-a anunțat că funcționarul de aici îmi va da o foaie s-o completez şi să o semnez...

După un timp, adăugă:

— Vedeți că aveam dreptate să mă neliniştesc. Alaltăieri nu aveați aerul că mă credeți. Unde vine asta, strada Des Rondeaux?

— În apropierea cimitirului Pere-Lachaise...

— Nu cunosc locul. Ce gen de cartier este?

Se deschise o uşă. În halat alb, cu boneta pe cap, cu o mască de tifon atârnându-i sub bărbie, doctorul îl căuta din ochi pe comisar.

— Mi s-a spus că mă aştepți, Maigret... Vrei să vii?...

Îl introduse într-o sală în care lumina nu străbătea decât prin geamuri de sticlă mată şi ai cărei pereți erau acoperiți de stelaje metalice, ca-ntr-un birou de administrație, cu deosebirea că acestea erau de o mărime neobişnuită. Pe o masă cu rotile se afla întins un corp, acoperit cu pânza.

— Ar fi mai bine să-l recunoască mai întâi cumnatul lui, spuse comisarul.

Şi se produse gestul tradiţional al ridicării pânzei la înălţimea obrajilor. Mortul avea faţa năpădită de o barbă de aproape un centimetru, cu fire roşii, cum îi era şi părul.

Pielea avea reflexe vineţii, iar pe obrazul stâng se distingea clar cicatricea de care vorbea Antonio, la braseria Dauphine.

Cât priveşte corpul de sub cearceaf, părea slab şi plăpând.

— El e?

— El este, evident...

Simţind că italianului i se face rău, Maigret îl trimise cu Lucas la birou, pentru formalităţi.

— Putem să-l punem la loc? întrebă medicul, făcând semn unui bărbat în halat gri, care deschisese deja unul din sertare. Vii cu mine, Maigret?

Îl duse într-un birou înzestrat cu o chiuvetă unde, pe când vorbea, îşi dezinfecta mâinile, faţa, îşi scoase halatul alb, luând din nou aspectul unui om obişnuit.

— Presupun că doreşti câteva indicii, în aşteptarea raportului meu... Va trebui, ca de obicei, să facem nişte analize, care au să ne ia mai multe zile... Ceea ce pot să-ţi spun, chiar de pe acum, este că trupul nu purta urma nici unei răni... Omul a fost strangulat sau, mai exact...

Morel îşi căuta cuvintele, ca şi cum n-ar fi fost prea sigur pe el:

— Ce-ţi spun nu este oficial, nu-i aşa?... N-o să fiu atât de categoric în raportul meu... Dacă ar trebui să reconstitui omorul în lumina autopsiei, aş spune că victima a fost atacată pe la spate, că i s-a trecut un braţ în jurul gâtului şi a fost tras cu atâta violenţă, încât i s-a sfărâmat o vertebră cervicală. Cam în felul numit lovitura iepurelui.

— Era, deci, în picioare?

— În picioare sau, eventual, aşezat... Cred mai degrabă că în picioare şi că nu se aştepta la acest atac... N-a avut loc o luptă, propriu-zis... Nu s-a apărat... I-am examinat cu atenție unghiile şi n-am găsit nici fire de lână, ca şi cum s-ar fi agățat de hainele agresorului, nici sânge, nici peri; n-are nici zgârieturi pe mâini. Cine e?

— Un proprietar de localuri de noapte. Ai vreo idee în privința datei morții lui?

— S-au scurs cel puțin două zile întregi, cel mult trei, din momentul când a încetat din viață şi, lot oficios, fără să garantez, adaug un amănunt: după părerea mea, în tot timpul ăsta, corpul n-a fost expus în aer liber... Vei primi un raport în seara asta...

Se întorcea Lucas.

— A semnat hârtiile... Ce să fac cu el? Să-l trimit înapoi, în strada Victor-Masse?

Maigret făcu semn că da, căci îi mai rămânea să examineze hainele lui Emile şi conținutul buzunarelor. Mai târziu, în cursul zilei, această operație va fi repetată, mai ştiințific, în laborator. Obiectele se găseau într-o altă încăpere, îngrămădite pe o masă. Costumul albastru închis n-avea nici o ruptură şi nici nu se umpluse de praf. Sânge deloc. De-abia şifonat. Cât priveşte pantofii negri, ei erau la fel de lustruiți, ca aceia ai unui om care abia iese din casă, numai cu două zgârieturi recente, în piele.

Maigret ar fi pus rămăşag că asasinatul nu fusese comis pe stradă, ci într-o casă şi că cine se descotorosise de corp îl pusese pe trotuarul străzii Des Rondeaux doar către sfârşitul nopții precedente. De unde îl luaseră? Aproape sigur că se folosise un automobil. Mortul nu fusese târât pe trotuar.

Cât despre conținutul buzunarelor, acesta era destul de dezamăgitor. Fuma Emile Boulay? Se pare că nu. Nu erau, într-adevăr, nici pipă, nici țigări, nici brichetă, nici chibri-

turi. Şi nici acele fărâme de tutun care se găsesc întotdeauna în fundul buzunarelor unui fumător.

Un ceas de aur. În portofel, cinci bancnote de o sută de franci noi şi trei de câte cincizeci! Bancnotele de câte zece franci erau puse grămadă într-unui din buzunare, iar într-altul mărunţişul.

Un mănunchi de chei, un briceag, o batistă mototolită şi o alta, frumos împăturită, în buzunarul de la piept. O cutie cu aspirine şi nişte bomboane de mentă.

Lucas, care golea portofelul, exclamă:

— Ia te uită! Convocarea trimisă de mine...

O convocare la care lui Emile Boulay i-ar fi fost tare greu să se prezinte!

— Credeam că avea obiceiul să poarte revolver, mormăi Maigret.

Printre obiectele risipite pe masă nu se găsea vreo armă, însă se afla un carnet de cecuri, pe care comisarul îl răsfoi. Carnetul era aproape nou. Numai trei cecuri fuseseră decupate. Singurul important era un cec de cinci mii de franci noi, în beneficiul „personal”.

Purta data de 22 mai şi Lucas observă numaidecât:

— Poftim! Chiar în ziua în care l-am convocat pentru a doua oară în Quai des Orfevres. Prima dată îl primisem pe 18 mai, a doua zi după moartea lui Mazotti...

— Vrei să telefonezi la laborator, ca să vină să strângă lucrurile astea şi să le cerceteze?

Câteva minute mai târziu, cei doi bărbaţi se suiau în automobilul negru pe care Lucas îl conducea cu o înţeleaptă încetineală.

— Încotro mergem, patroane?

— Mai întâi în strada Des Rondeaux... Vreau să văd locul în care l-au găsit...

Sub bătaia soarelui, în ciuda cimitirului şi a căii ferate, locul nu era sinistru. De departe, văzură câţiva curioşi pe care-i ţineau la distanţă doi poliţişti, gospodine la ferestre,

copii care se jucau. Când maşina stopă, Maigret fu întâmpinat de inspectorul Bornique, care-i spuse cu un aer de falsă modestie:

— Vă aşteptăm, domnule principal... Eram sigur că veți veni şi am luat măsuri...

Poliţiştii se îndepărtau, descoperind vederii, pe trotuarul cenuşiu, silueta unui corp desenată cu cretă.

— Cine l-a descoperit?

— Un salariat de la gaze, care-şi începe serviciul la ora cinci dimineața şi care locuieşte în această casă... Femeia pe care o vedeți la fereastra celui de-al treilea etaj este soția lui... I-am luat depoziția, bineînțeles... S-a întâmplat că eram de noapte...

Cu atâția curioşi, nu era momentul să-i facă mustrări.

— Spune-mi, Bornique, ai impresia că trupul a fost aruncat dintr-o maşină, sau a fost aşezat pe trotuar?

— Că a fost aşezat, cu siguranță...

— Pe spate?

— Pe burtă... La prima vedere, s-ar fi putut crede că era vreun beţiv adormit... Lăsând la o parte duhoarea... Căci, cât priveşte mirosul, prefer să vă spun...

— Presupun că ai anchetat vecinii?

— Pe toți cei care au fost acasă... Mai cu seamă femei şi bătrâni, căci ceilalți erau plecați la lucru...

— Nimeni n-a văzut, n-a auzit nimic?

— Afară de o bătrână de acolo de sus, de la etajul cinci şi care suferă de insomnii. E adevărat că portăreasa susține că nu prea mai ştie ce spune... Pretinde că a. auzit, către orele trei şi jumătate noaptea, frânele unei maşini... Nu prea trec multe pe porțiunea asta a străzii, care nu duce nicăieri...

— N-a auzit voci?

— Nu. Doar o portieră care se deschidea, apoi paşi, apoi portiera care se închidea...

— N-a privit pe fereastră?

— E aproape neputincioasă... Primul gând i-a fost că e cineva bolnav în casă şi că fusese chemată Salvarea...

Aştepta să audă deschizându-se şi închizându-se uşa, însă maşina a pornit aproape numaidecât, după ce a întors...

Inspectorul Bornique adăugă, ca unul ce-şi cunoaşte meseria:

— O să vin aici la prânz şi diseară, când o să se întoarcă oamenii.

— A avut loc şi descinderea Parchetului?

— Foarte devreme. A mers foarte repede. O simplă formalitate.

Sub privirile celor care căscau gura, Maigret şi Lucas se suiră din nou în maşină.

— Pe strada Victor-Masse...

Se vedeau mormane de cireşe şi, de pe acum, de piersici, în cărucioarele negustorilor de fructe, printre care se strecurau gospodinele. Parisul era foarte vesel în dimineaţa aceea, cu mai mulţi trecători pe trotuarele de la umbră, decât pe cele puternic însorite.

Pe strada Notre-Dame de Lorette zăriră vitrina galbenă a barului Saint-Trop, cu intrarea zăvorâta cu o bară şi, la stânga, cu un panou cu fotografii de femei dezbrăcate.

Pe strada Victor-Masse, un panou aproape asemănător figura în vitrina mai largă a barului Train-Bleu şi Lucas se opri ceva mai departe, în faţa unei case burgheze. Imobilul era cenuşiu, destul de făţos şi două plăcuţe de aramă anunţau, una un medic, cealaltă o societate imobiliară.

— Ce s-a întâmplat? întrebă portăreasa puţin amabilă, deschizând uşa ei cu geam.

— Doamna Boulay...

— La etajul al treilea, pe stânga, dar...

Uitându-se mai bine la cei doi, îşi dădu seama:

— Sunteţi de la poliţie?... În cazul ăsta puteţi intra... Bietele femei trebuie să fie într-un hal fără de hal...

Un lift care nu făcea aproape nici un zgomot, un covor roşu pe scară mai bine luminată decât în cele mai multe din imobilele vechi pariziene. La etajul al treilea se auzeau voci în spatele unei uşi. Maigret apăsă pe butonul soneriei, iar vocile se stinseră, se apropiară paşi, în cadrul uşii apăru Antonio. Îşi scosese haina şi ţinea în mână un sandviş.

— Intraţi... Nu vă uitaţi la deranj...

Într-o cameră plângea un prunc. Un copilaş se agăţa de fusta unei femei tinere, de pe acum cam îngrăşată şi care n-avusese timp să-şi aranjeze părul, încât laţele negre îi cădeau pe umeri.

— Sora mea, Marina...

Avea ochii roşii, cum era de aşteptat şi părea puţin dusă.

— Veniţi pe aici...

Îi introduse într-un salon întors pe dos, cu un cal de lemn răsturnat pe covor, cu ceşti şi pahare murdare pe masă.

O femeie mai în vârstă, mult mai grasă, îmbrăcată într-un halat albastru deschis, apăru în cadrul altei uşi şi-i privi bănuitor pe noii veniţi.

— Mama mea... o prezentă Antonio... Aproape că nu vorbeşte limba franceză... N-are s-o înveţe niciodată.

Apartamentul părea vast, confortabil, mobilat cu acele mobile rustice ce se găsesc la marile magazine.

— Unde este cumnata dumitale? întrebă Maigret, privind în jur.

— E cu băieţelul... are să vină...

— Cum vă explicaţi asta, domnule comisar? Întrebă Marina, care vorbea cu mai puţin accent decât fratele ei.

Avusese optsprezece sau nouăsprezece ani când o întâlnise Boulay. Avea deci, în prezent, douăzeci şi cinci sau douăzeci şi şase de ani şi era încă foarte frumoasă, cu tenul mat şi ochii întunecaţi. Îşi păstrase cochetăria?

Împrejurările nu erau favorabile ca să-ţi faci o părere, însă comisarul ar fi pariat că nu-i mai păsa nici de siluetă,

nici de toalete, că trăia fericită între mama şi sora ei, între copii şi soţ, fără să-i mai pese de restul lumii.

De cum intrase, Maigret recunoscuse, trăgând în nări, mireasma ce domnea în casă şi care-i amintea de restaurantele italieneşti. Antonio devenise, evident, şeful familiei. Nu fusese un pic şi pe când trăia Emile Boulay? Nu-i cerusе lui mâna Marinei, fostul ospătar-şef ?

Ţinând în continuare sandvişul în mină, el întrebă:

— Aţi descoperit ceva?

— Aş vrea să ştiu dacă, atunci când a ieşit marţi seara, avea la el revolverul?

Antonio privi către sora lui, care şovăi o clipă şi se repezi în odaia cealaltă. Prin uşa rămasă deschisă se vedea o sufragerie pe care ea o traversă şi pătrunse într-un dormitor. Deschise sertarele unui dulap şi se întoarse cu un obiect de culoare închisă în mână. Era revolverul automat, pe care-l manipula cu prudenţă, asemeni celor care se tem de arme.

— Era la locul lui, zise ea.

— Nu-l avea mereu asupra lui?

— Nu, nu mereu... Şi nu în ultima vreme.

Antonio interveni:

— După moartea lui Mazotti şi plecarea bandei lui în sudul ţării, Emile nu mai simţea nevoia să umble înarmat...

Era semnificativ. Plecând de acasă, marţi seara, Emile Boulay nu se aştepta, deci, la o întâlnire periculoasă sau delicată.

— La ce oră a plecat, doamnă?

— Câteva minute înainte de nouă seara, ca de obicei. Luasem cina la orele opt. Apoi s-a dus să sărute copiii, în patul lor, aşa cum făcea totdeauna înainte de plecare...

— Nu vi s-a părut neliniştit?

Ea făcea eforturi să reflecteze. Avea ochi foarte frumoşi, care, în vremuri normale, probabil că erau veseli şi mângâietori.

— Nu... Nu cred... Ştiți, lui Emile nu-i plăcea vorba multă, iar oamenii care nu-l cunoşteau îşi imaginau pesemne că avea un caracter închis...

Două lacrimi i s-au scurs de sub pleoape.

— În fond, era foarte bun, plin de atenții...

Se întoarse către mama ei, care asculta cu mâinile în poală, îi spuse câteva cuvinte în italieneşte, în timp ce aceasta dădea din cap, afirmativ.

— Ştiu ce se crede despre oamenii care conduc localuri de noapte... Unii au impresia că sunt gangsteri şi e adevărat că printre ei sunt şi dintr-ăştia...

Se şterse la ochi şi aruncă o privire către fratele ei, ca spre a-i cere voie să continue.

— El era mai degrabă timid... Poate că nu în afaceri... Trăia în mijlocul a zeci de femei cu care-ar fi putut face orice ar fi vrut, însă, în loc să le trateze aşa cum fac cei mai mulți dintre colegii lui, le considera ca pe nişte funcționare şi, deşi era ferm cu ele, se arăta, de asemenea, respectuos... Ştiu asta cu atât mai bine cu cât am fost în serviciul lui, înainte de a-i deveni soție...

Dacă vreți să mă credeți: s-a învârtit săptămâni întregi în jurul meu, cum ar fi făcut-o un tinerel... Când îmi vorbea, în timpul spectacolului, era ca să mă întrebe: unde mă născusem, unde-mi trăia familia, dacă mama locuia la Paris, dacă aveam frați şi surori... În tot timpul ăsta, o singură dată nu m-a atins. Şi nici nu mi-a propus să mă conducă acasă...

Antonio aproba, cu aerul de a spune că nici n-ar fi îngăduit ca lucrurile să se petreacă altfel.

— Desigur, continuă ea, ştia cum sunt italiencele, căci sunt două-trei, la Lotus... Într-o seară m-a întrebat dacă ar putea să se întâlnească cu fratele meu.

— A fost corect, conchise Antonio.

Mama înțelegea probabil câte ceva pe franțuzește și, din timp în timp, deschidea gura că spre a interveni, dar din pricină că nu găsea cuvinte, sfârșea prin a tăcea.

Intră o fată, înveșmântată în negru, cu părul frumos pieptănat, cu un aer de prospețime. Era Ada, care de-abia dacă avea douăzeci și doi de ani și trebuie că era leit sora ei, la vârsta aceea. Se uită curioasă la vizitatori, apoi îi spuse Marinei:

— Până la urmă a adormit.

Apoi, lui Maigret și lui Lucas:

— Nu luați loc?

— Dacă am înțeles bine, domnișoară, ați fost secretară cumnatului dumneavoastră?

Și ea, de asemenea, avea doar un pic de accent, atât numai cât să-i sporească farmecul.

— E mult spus... Emile se ocupa singur de toate afacerile lui... Și e vorba de afaceri pentru care nu e nevoie de multe hârțoage...

— Avea un birou?

— E mult spus birou... Două odăițe la mezanin, deasupra Lotus-ului...

— Când se ducea acolo?

— Cel mai adesea dormea până la prânz și lua masa cu noi... către orele trei, plecam amândoi către Place Pigalle...

Maigret le observa pe rând pe cele două surori, întrebându-se dacă, de exemplu, pe Marina nu o mușca o anumită gelozie față de sora ei mai mică. Nu întrezări nici o urmă în privirile acesteia.

După câte ți-ai fi putut da seama, cu trei zile mai devreme, Marina era o femeie mulțumită de soarta ei, satisfăcută de o viață destul de lenevoasă, alături de mama și copiii ei, în apartamentul din strada Victor-Masse și, fără îndoială, dacă soțul ei ar fi trăit, ar fi dobândit o familie numeroasă.

Foarte diferită de ea, mai clară, mai energică, Ada continuă:

— Acolo îl aştepta totdeauna multă lume, artişti, muzicanți, ospătarul-şef sau barmanul de la unul sau altul dintre cabarete, fără să-i mai punem la socoteală pe furnizorii de vinuri şi de şampanie...

— Cu ce s-a ocupat Emile Boulay, în ziua dispariției lui?

— Staţi puţin... era marți, nu?... Am coborât în sală, ca să audiem o dansatoare spaniolă pe care o angajase... Pe urmă l-a primit pe reprezentantul unei întreprinderi de aer condiționat... Intenționa să introducă instalații de aer condiționat în cele patru cabarete ale sale... Mai ales la Lotus, unde avea necazuri cu ventilația...

Maigret îşi aminti de un catalog zărit printre lucrurile mortului.

— Cine se ocupa de afacerile sale financiare?

— Ce vreți să spuneți?

— Cine plătea facturile, personalul?

— Contabilul, bineînțeles...

— Şi el îşi are biroul deasupra Loto-ului?

— O cămăruță care dă spre curte, da... E un bătrân cumsecade care mormăie fără-ncetare şi care, de câte ori are de plătit bani, suferă de parcă i-ar scoate din buzunarul lui...

Se numeşte Raison...domnul Raison, cum îi spune toată lumea, căci dacă nu-i spui domnule...

— În clipa de față se află în Place Pigalle?

— Cu siguranță. E singurul care lucrează dimineața, fiindcă este liber seara şi noaptea...

Mama fetelor, care dispăruse de câteva minute, reveni cu o sticlă de Chianti şi cu pahare.

— Presupun că fiecare cabaret are câte un gestionar?

Ada clătină din cap.

— Nu. Lucrurile nu stau aşa. Antonio conduce Paris-Strip, pentru că e într-alt cartier, cu o clientelă diferită, cu un stil deosebit... Înțelegeți ce vreau să spun?... Pe deasupra, Antonio face parte din familie... Celelalte trei cabarete

sunt aproape uşă în uşă... În cursul serii, unele dintre artiste trec dintr-unul într-altul... Emile, de asemenea, făcea naveta şi supraveghea totul... se întâmpla că, spre orele trei dimineaţa, să sosească lăzi cu şampanie de la Lotus la Train-Bleu, de pildă, sau sticle cu whisky... Dacă unul dintre localuri era înţesat de lume şi ducea lipsă de personal, se trimiteau întăriri de alături, unde era mai puţină lume...

— Altfel zis, Emile Boulay dirija personal cele trei cabarete din Montmartre.

— Practic, da... Deşi avea în fiecare din ele un şef de sală responsabil...

— Cu domnul Raison ocupându-se de contabilitate şi de acte?

— Cam aşa ceva.

— Şi dumneata?

— Eu, îmi urmam cumnatul şi luam note... Comandă asta... Dă întâlnire cutărui furnizor sau cutărui antreprenor... Telefonează unei artiste care lucrează în altă parte, ca să încerci s-o angajezi...

— Îl întovărăşeai şi seară?

— Numai o parte din seară...

— În general, până la ce oră?

— Zece sau unsprezece seara... Cel mai mult durează pregătirea, către nouă seara... Mereu lipseşte cineva, un picolo, un muzicant sau o dansatoare... dacă nu cumva întârzie sosirea şampaniei ori a costumelor...

Maigret spuse, visător:

— Încep să-mi fac o idee... Eraţi împreună, marţi seara?

— Ca în fiecare seară...

Se uită din nou la Marina şi nu descoperi pe chipul ei nici o urmă de gelozie.

— La ce oră te-ai despărţit de cumnatul dumitale?

— La ora zece şi jumătate.

— Unde te aflai atunci?

— La Lotus... Era un fel de cartier-general... Trecusem deja pe la Train-Bleu şi pe la Saint-Trop'...

— N-ai remarcat nimic deosebit?

— Nimic... Decât că mi se păruse că stătea să plouă...

— A plouat?

— Câteva picături, în momentul când ieşeam de la Lotus... Mickey a propus să-mi împrumute umbrela, dar eu am aşteptat şi cinci minute mai târziu ploaia încetase...

— Luai notă de întâlnirile lui Boulay?

— Îi aduceam aminte de ele, la nevoie. Era rareori necesar, fiindcă se gândea la toate... A fost un om calm, chibzuit, care-şi conducea afacerile cu multă seriozitate.

— În seara aceea nu avea nici o întâlnire?

— Nu, după câte ştiu...

— Ai fi ştiut?

— Presupun... Nu vreau să-mi dau mai multă importanţă decât aveam... De exemplu, nu discuta cu mine nici afacerile, nici proiectele lui... Dar vorbea despre ele în prezenţa mea... Când primea vizite, eram aproape întotdeauna de faţă... Nu-mi aduc aminte să-mi fi spus vreodată să ies afară... Îmi spunea lucruri de astea: „Va trebui să schimbăm tapetele la Train-Bleu...” Eu luam notă şi-i aduceam aminte în după-amiaza zilei următoare...

— Cum a reacţionat când a aflat că Mazotti a fost omorât?

— Nu eram de faţă. Probabil că a aflat în cursul nopţii, ca tot cartierul Montmartre, pentru că noutăţile de soiul ăsta circulă repede.

— Dar a doua zi, când s-a trezit din somn?

— Mi-a cerut numaidecât ziarele... M-am dus să i le cumpăr de la colţul străzii...

— N-avea obiceiul să citească ziarele?

— Îşi aruncă ochii pe câte un jurnal de dimineaţă, apoi pe câte unul de seară...

— Juca la curse?

— Niciodată... Nici la curse, nici cărți şi nici un fel de joc...

— Ți-a vorbit de moartea lui Mazotti?

— Mi-a spus că se aştepta să fie convocat şi m-a pus să telefonez şefului de sală de la Lotus, ca să ştie dacă poliția fusese deja acolo.

Maigret se întoarse către Lucas, care-i înțelese întrebarea mută.

— Au fost acolo doi inspectori din arondismentul IX, zise el.

— Boulay avea un aer neliniştit?

— Se temea de o publicitate defavorabilă...

Era rândul lui Antonio să intre în vorbă.

— Asta a fost întotdeauna grijă lui cea mai mare... Şi mie, tot aşa, îmi recomanda adesea să veghez asupra ținutei localului meu. Dacă ne câştigăm viața arătând femei goale, zicea el, asta nu înseamnă că suntem gangsteri... Sunt un comerciant onorabil şi țin ca lucrul acesta să se ştie...

— E adevărat... Şi eu l-am auzit spunând asta... Nu beți, domnule comisar?

Cu toate că nu-i ardea de Chianti la unsprezece şi jumătate dimineața, îşi înmuie totuşi buzele în pahar.

— Avea prieteni?

Ada privi în jur, ca şi cum ar fi şi răspuns.

— Nu avea nevoie de prieteni... Viața lui era aici...

— Vorbea limba italiană?

— Italiană, engleza, ceva spaniolă... Învățase la bordul transatlanticului, apoi în Statele Unite...

— I se întâmpla să aducă vorba de prima lui soție?

Pe când Marina nu păru câtuşi de puțin stingherită, sora ei răspunse:

— Se ducea în fiecare an la mormântul ei, iar portretul sta în continuare pe peretele odăii...

— Încă o întrebare, domnişoară Ada... Când a murit, Boulay avea în buzunar un carnet de cecuri... Eşti la curent?

— Da. Îl avea mereu asupra lui, deşi recurgea destul de rar la el... Plăţile importante le făcea domnul Raison... Emile avea de asemenea, totdeauna, în buzunar, un teanc de bancnote... Aşa cerea meseria...

— Cumnatul dumitale a fost convocat de Poliţia Judiciară pe 18 mai...

— Mi-aduc aminte...

— L-ai întovărăşit la Quai des Orfevres?

— Numai până la portal... L-am aşteptat pe trotuar...

— Aţi luat un taxi?

— Nu-i plăceau taxiurile, nici automobilele, în general... Ne-am dus cu metroul...

— Pe urmă a primit o convocare pentru 23 mai...

— Sunt la curent... Asta îl sâcâia...

— Tot din cauza publicităţii?

— Da...

— Însă, pe 22 mai, a retras din bancă o sumă destul de rotundă, o jumătate de milion de franci vechi... ştiai?

— Nu.

— Nu te ocupai de carnetul lui de cecuri?

Ea dădu din cap.

— Nu-ţi dădea voie?

— Nici vorbă... Era carnetul lui personal şi nu mi-a trecut niciodată prin minte să-l deschid... Nu-l ţinea închis, îl lăsa să zacă pe comoda din camera lui...

— I se întâmpla să retragă sume mari de bani din bancă?

— Mă îndoiesc... Nu era necesar... Când avea nevoie de bani, îi luă din casa Lotus-ului sau a vreunuia din cabaretele lui şi lăsa o notă în loc...

— N-ai nici o idee în ce scop retrăsese banii ăştia?

— Nici una...

— Ai vreo cale să afli?

— Am să încerc... Am să-l întreb pe domnul Raison... Am să caut prin corespondență...

— Fii atât de amabilă şi fă lucrul ăsta chiar astăzi şi să-mi dai un telefon, dacă găseşti ceva...

Pe palier, Antonio puse o întrebare, cu aerul cam ruşinat:

— Ce se va întâmpla cu cabaretele?

Şi cum Maigret îl privea fără să înțeleagă, el preciză:

— Să le deschidem, totuşi?

— Personal, nu văd nici un motiv ca să nu... Presupun că lucrul ăsta o priveşte pe sora dumitale, nu?

— Dacă le închidem, lumea are să se întrebe...

Maigret şi Lucas pătrunseră în ascensorul care tocmai oprea în dreptul etajului, lăsându-l perplex pe italian.

Capitolul 3

Pe caldarâm, Maigret îşi aprinse pipa, clipind din ochi în soare şi se pregătea să-i spună ceva lui Lucas când, în faţa lor, se desfăşură o mică scenă caracteristică vieţii din Montmartre. Cabaretul Train-Bleu nu era departe, cu firma de neon stinsă şi cu obloanele lăsate. Chiar în faţa casei familiei Boulay, o tânără femeie ieşi cu paşi grăbiţi, dintr-un mic hotel, în rochie neagră de seară, cu o eşarfă de tul aruncată pe umerii goi. În lumina zilei, părul îi era în două nuanţe de culoare, iar fardul nu se mai sinchisise să şi-l refacă.

Era înaltă şi zveltă, de calibrul fetelor de music-hall. Traversând strada în fugă, pe tocurile ei prea înalte, pătrunse într-un băruleţ unde, fără îndoială, avea să bea o cafea şi să mănânce cornuri.

Un alt personaj ieşea din hotel foarte aproape în urma ei, un bărbat între patruzeci şi cinci şi cincizeci de ani, de genul oamenilor de afaceri nordici. După ce se uită în dreapta şi în stânga, se îndreptă către colţul străzii, ca să cheme un taxi.

Maigret ridică maşinal capul spre ferestrele de la cel de al treilea etaj al casei din care ieşise, către apartamentul în care cele trei femei, în jurul a doi copii, reconstituiseră o mică Italie.

— Este unsprezece şi un sfert. Tare aş vrea să-l văd pe domnul Raison la biroul lui. În timpul ăsta ai putea să pui câteva întrebări prin cartier, mai cu seamă prin brutării, la măcelar, lăptăreasă etc.

— Unde ne întâlnim, patroane?

— De ce nu la Jo?

Barul în care fusese împuşcat Mazotti. Maigret nu urma un plan prestabilit. N-avea nici o idee. Era asemeni unui câine de vânătoare care umblă încolo şi încoace, amuşinând. Şi, în fond, nu-i displăcea să regăsească aerul acelui Montmartre, pe care nu-l mai trăsese în nări de ani de zile.

Dădu colțul străzii Pigalle, oprindu-se în fața grilei care închidea Lotus-ul, în căutarea unui buton de sonerie inexistent. Îndărătul grilei, uşa era încuiată. Chiar alături era un alt cabaret, mai micuț, destul de jalnic, cu vitrină pictată într-un violet agresiv, apoi văzu vitrina îngustă a unui mic magazin de lenjerie, în care erau etalați chiloți şi sutiene extravagante.

Intră absolut la întâmplare pe coridorul unui imobil şi găsi, în loja ei, o portăreasă ursuză.

— Aici e Lotus? întrebă el.

— N-ați văzut că e închis?

Îl observa cu suspiciune, mirosind, poate, că e de la poliție.

— Vreau să-l văd pe contabil, pe domnul Raison.

— Scară din stânga, în curte.

O curte îngustă şi întunecoasă, plină de cutii de gunoi, deasupra cărora erau ferestre, cele mai multe fără perdele.

O uşă neagră, întredeschisă, lăsa vederii o scară veche, încă şi mai întunecoasă şi care scârțâi sub greutatea lui Maigret.

Pe una din uşi, la mezanin, o plăcuță de zinc avea pe ea gravate cuvintele: „Luna plină”. Era cabaretul vecin celui al lui Emile. În față, o tăblie de carton: Lotus. Aveai impresia dezamăgitoare că pătrunzi într-un teatru prin intrarea actorilor. Decorul cenuşiu, prăfuit, aproape mizerabil, nu-ți purta gândul la rochiile de seară, nici la trupurile goale, la şampanie sau la muzică.

Bătu în uşă, nu auzi vreun răspuns, bătu a doua oară, apoi se hotărî să răsucească butonul de email. Descoperi

un coridor strâmt, cu zugrăveala scorojită, o uşă în fund şi o alta în dreapta ei. La aceasta bătu din nou şi, chiar atunci, auzi o oarecare mişcare în spatele ei. Fu lăsat să aştepte o bună bucată de vreme, înainte să audă:

— Intraţi.

Redescoperi soarele străbătând prin geamuri murdare, un bărbat gras, fără vârstă, mai degrabă în etate, cu câteva şuviţe de păr grizonant strânse pe un craniu chel. Omul îşi aranja cravata, în timp ce o tânără femeie într-o rochie înflorată stătea în picioare şi încerca să ia un aer dezinvolt.

— Domnul Raison?

— Eu sunt... răspunse omul, fără să-l privească în faţă.

În mod evident, comisarul îl deranjase.

— Comisar Maigret...

Te sufocai în încăperea în care plutea un parfum persistent.

— O şterg, domnule Jules... Nu uitaţi ce v-am cerut...

Jenat, acesta deschise un sertar şi scoase, dintr-un portofel jerpelit, doldora de bancnote, două sau trei, pe care i le întinse. Dintr-o mişcare, bancnotele trecură în poşeta fetei care ieşi, pe tocurile ei cui.

— Toate-s la fel, suspină domnul Raison, ştergându-şi faţa cu batista, de teamă, poate, să nu-i fi rămas urme de ruj.

— Li se dă leafa sâmbăta şi încă de miercuri vin să ceară un avans...

Ce mai birou, ce mai locatar! Nu te-ai fi crezut în culisele unui cabaret, ci mai curând într-o oficină mai mult sau mai puţin suspectă. Pe ziduri nu erau fotografii de artiste, cum te-ai fi aşteptat, ci un calendar, clasoare de metal, rafturi supraîncărcate cu dosare. Mobilele ar fi putut fi cumpărate la talcioc, iar scaunul pe care domnul Raison i-l oferi comisarului avea un picior legat cu sfoară.

— Aţi dat de el?

Contabilul nu-şi regăsea pe deplin aplombul. Mâna lui păroasă tremura nițel, în timp ce-şi aprindea țigara şi Maigret observă că are degetele îngălbenite de nicotină. Maigret ar fi pus rămăşag că nu era căsătorit, că nu avea familie, că trăia singur în vreo chițimie sumbră de cartier şi-şi prepara mâncarea pe un reşou cu spirt.

— L-ați găsit? repetă el. Este în viață?

— Mort...

Domnul Raison suspină, lăsând ochii în jos, cu pioşenie.

— Eram sigur. Ce i s-a întâmplat?

— Strangulat...

El ridică brusc capul, tot atât de surprins cum fusese şi comisarul, în Quai de la Rapee.

— Soția lui ştie?... Dar Antonio?...

— Vin din strada Victor-Masse... Antonio a recunoscut corpul...Aş vrea să vă pun câteva întrebări.

— Voi răspunde cât de bine am să pot...

— Ştiți dacă Emile Boulay avea duşmani?

Domnul Raison avea dinții galbeni, şi-i mirosea gura.

— Depinde de ceea ce numiți duşmani... Concurenți, da... îi mergea prea bine, după părerea unora... E o meserie grea în care nu există cruțare...

— Cum vă explicați că Emile Boulay putuse cumpăra patru cabarete în câțiva ani?

Contabilul putea să se simtă mai în largul său, căci se afla acum pe un teren familiar.

— Dacă vreți părerea mea, motivul este că domnul Emile se ocupa de ele aşa cum s-ar fi ocupat, de pildă, de nişte băcănii... A fost un om serios...

— Vreți să spuneți că nu-şi consuma propria marfă? nu se putu împiedica să ironizeze comisarul.

Celălalt simți înțepătura.

— Dacă vă gândiți la Lea, vă înşelați... Aş putea să-i fiu tată... Aproape toate vin să-mi facă confidențe, să-mi povestească necazurile lor...

— Şi să vă ceară un avans...

— Au mereu nevoie de bani...

— Dacă înțeleg bine, Boulay nu întreținea cu ele decât raporturi ca de la patron la angajat.

— Cu siguranță. Îşi iubea nevasta, familia... Nu se dădea drept un dur, nu posedă nici automobil, nici vilă la țară sau pe malul mării... Nu arunca banii pe fereastră şi nu încerca să impresioneze pe nimeni - lucru rar în meseria asta... Ar fi reuşit în orice fel de comerț...

— Deci, concurenții lui îi purtau sâmbetele.;.

— Dar nu chiar ca să-l omoare... Iar în privința mediului interlop, domnul Emile izbutise să se facă respectat...

— Mulțumită docherilor lui?

— Vorbiți de afacerea Mazotti?... Pot să afirm că nu era amestecat cu nimic în omor... Pur şi simplu, a refuzat să plătească şi, ca să-i pună la respect pe domnii aceia, a chemat câțiva vlăjgani din Havre... A fost de-ajuns...

— Unde-s ei, în clipa de față?

— S-au întors acasă de două săptămâni... Inspectorul care se ocupa de afacerea asta, le-a dat voie să plece.

Vorbea de Lucas.

— Boulay ținea să tacă lucrurile în chip legal... Vă puteți informa de la colegul dumneavoastră de la Brigada de moravuri, care e în Montmartre aproape în fiecare noapte şi care ştie ce le poate pielea şi unora şi altora...

Lui Maigret îi miji o idee...

— Îmi permiți să dau telefon?

Îl chemă, la domiciliu, pe doctorul Morel, căruia omisese, dimineață, să-i pună o întrebare.

— Doctore, poți să-mi spui, cu aproximație, înaintea rezultatului analizelor, la câtă vreme de la masă a fost ucis Boulay?... Cum?... Nu, nu cer un răspuns precis. Cu o aproximație de o oră, da... Ştiu că după conținutul stomacului... A cinat la orele opt seara... Ce spui?... Între miezul nopții şi unu noaptea?... Mulțumesc...

Încă o căsuță care putea fi completată.

— Presupun, domnule Raison, că nu lucrați serile?

Contabilul solitar scutură din cap, aproape cu indignare.

— Nu calc niciodată într-un cabaret... Nu e treaba mea...

— Presupun că patronul vă ținea Ia curent cu afacerile sale?

— În principiu, da...

— De ce, în principiu?

— Pentru că, de exemplu, nu-mi vorbea de proiectele lui.

Când a răscumpărat Paris-Strip, ca să-l plaseze acolo pe cumnatul lui, n-am ştiut-o decât în preajma semnării actelor... Nu era vorbăreț...

— Nu v-a spus nimic despre o întâlnire pe care ar fi avut-o marți seara?

— Absolut nimic... Am să încerc să vă fac să înțelegeți cum funcționează firma... Eu sunt aici dimineața şi după-amiaza... Dimineața, aproape întotdeauna singur... După-amiezele, patronul sosea împreună cu Ada, care îi servea de secretară.

— Unde era biroul?

— Vi-l arăt...

Acesta se afla în fundul coridorului şi nu era nici mai mare, nici mai luxos decât cel din care ieşiseră cei doi oameni. Într-un colț, o masă pentru maşina de scris şi maşina. Câteva clasoare. Pe pereți, fotografii ale Marinei şi ale celor doi copii. O altă fotografie înfățişa o femeie blondă, cu ochi melancolici, despre care Maigret presupuse că era prima soție a lui Boulay.

— Nu mă chema decât atunci când avea nevoie de mine... Mă ocupam numai cu lansarea comenzilor şi cu plățile...

— Deci dumneavoastră efectuați toate plățile... Şi pe acelea din mână în mână?

— Ce vreți să spuneți?

Cu toate că Maigret nu aparţinuse niciodată Brigăzii de moravuri, cunoştea destul de bine viaţa de noapte.

— Presupun că anumite plăţi se fac în bani gheaţă, fără chitanţe, fie şi numai ca să scapi de fisc...

— Vă înşelaţi, domnule Maigret, permiteţi-mi să vă contrazic... Ştiu că asta este ideea pe care şi-o fac toţi despre meseria noastră şi încă foarte uşor... Însă, tocmai ceea ce-l deosebea pe domnul Boulay de ceilalţi, este că ţinea, v-am mai spus-o, la legalitate...

— Vă însărcina şi cu declaraţiile sale de venituri?

— Da şi nu... Ţineam contabilitatea la zi şi o remiteam, la momentul potrivit, avocatului...

— Să presupunem că, la un moment dat, Boulay ar fi avut nevoie de o sumă destul de însemnată, de o jumătate de milion de franci vechi...

— E foarte simplu... I-ar fi luat din casa unuia dintre cabaretele sale şi ar fi lăsat o notă în loc.

— I s-a întâmplat?

— Nu pentru sume aşa mari... O sută de mii... Două sute de mii de franci...

— N-avea, deci, nici un motiv să se ducă să retragă bani din bancă?

De această dată domnul Raison îşi luă timp de gândire, intrigat de întrebare.

— O clipă... Dimineaţa sunt aici şi în casa de bani există întotdeauna o mare sumă de bani... Dar către prânz mă duc să depun la bancă încasările din ziua precedentă... De altminteri, dimineaţa, ca să zic aşa, nu l-am văzut niciodată la birou, dat fiind că dormea... Seara, cum v-am spus, n-avea decât să ia din casă, fie de la Lotus fie de la Train-Bleu sau de la Saint-Trop... După-masă e altfel... Dacă ar fi avut nevoie de o jumătate de milion în cursul după-amiezii, ar fi trecut fără îndoială pe la bancă...

— A şi făcut-o, pe 22 mai... Data asta nu vă spune nimic?

— Absolut nimic.

— Nu aveți vreun semn al unui vărsământ efectuat la această dată, sau datat a doua zi?

— Nimic! confirmă el.

— Sunteți sigur că patronul dumneavoastră n-avea o legătură amoroasă?

— Pentru mine, ipoteza asta este de necrezut...

— Nu-l şantaja nimeni? Puteți verifica, în extrasele de bancă, dacă Boulay a încasat alte cecuri în acelaşi fel?

Contabilul se duse să ia un catastif dintre dosarele sale, creionul îi alunecă de-a lungul coloanelor de cifre.

— Nimic în aprilie... Nici în martie... Nici în februarie... şi nici în ianuarie.

— Îmi este de ajuns.

Deci, în cursul ultimelor luni, Emile Boulay retrăsese personal bani din bancă o singură dată. Acest cec continua să-l preocupe pe comisar. Simțea că-i scapă ceva, ceva important fără îndoială, iar gândurile i se învârteau în cerc.

Revenea mereu la o întrebare pe care o pusese deja.

— Sunteți sigur că patronul dumneavoastră nu efectua reglementări de plăți direct din mină?

— Nu văd de ce anume ar fi plătit aşa... Ştiu că este greu de crezut, dar îl puteți întreba pe domnul Gaillard... În domeniul acesta, domnul Emile era aproape maniac...

Pretindea că, mai ales când practici o profesiune mai în margine, trebuie să te arăți mai ordonat...

Nu uitați că suntem bănuiți, că poliția ne pândeşte neîncetat, nu numai cea de la moravuri, dar şi cea financiară... Poftim! în privința poliției care se ocupă de fraude, mi-aduc aminte o întâmplare... Cu doi ani în urmă, la Saint-Trop, un inspector a descoperit whisky de calitate inferioară, în sticle originale...

Nu e nevoie să vă spun că lucrul acesta se practică în multe localuri... Bineînțeles că cei de la fisc au intentat o acțiune... Domnul Emile a jurat că nu era la curent... Avo-

catul lui se ocupa de problemă... Au putut dovedi că barmanul făcea înlocuirea în propriu-i folos... Patronul a aranjat totuşi lucrurile, dar nu mai e cazul să vă spun că barmanul a fost dat afară... Altă dată, l-am văzut şi mai furios... Remarcase în clientelă de la Train-Bleu, personaje suspecte. Când te pricepi la clienți, îi descoperi numaidecât pe cei care nu se află acolo din aceleaşi motive ca ceilalți, mă înțelegeți?

În acea împrejurare, n-a fost nevoie să intervină poliția... Domnul Emile a descoperit înaintea ei că un muzicant practica traficul de droguri, de altfel pe scară mică...

— Şi l-a pus pe liber?

— Chiar în seara aceea.

— Cât a trecut de atunci?

— Era înaintea afacerii cu barmanul deci aproape cu trei ani în urmă...

— Ce s-a întâmplat cu muzicantul?

— A plecat din Franța câteva săptămâni mai târziu şi acum lucrează în Italia...

Nimic din toate acestea nu explică cei cinci sute de mii de franci, încă şi mai puțin moartea lui Boulay, păstrat două zile şi trei nopți Dumnezeu ştie unde, înainte de a fi aruncat pe o stradă pustie, la baza zidului cimitirului Pere Lachaise.

— Birourile acestea comunică cu cabaretul?

— Pe aici...

Deschise o uşă, pe care Maigret o luase drept cea a unui dulap. Trebui să fie aprinsă lumina, căci domnea bezna şi găsiră o scară abruptă, în spirală.

— Vreți să coborâți?

— De ce nu?

Îl urmă pe domnul Raison pe scara ce se termină într-o odaie pe a cărei pereți atârnau veşminte feminine, unele acoperite cu paiete sau cu perle false. O măsuță de toaletă

vopsită în gri era plină de borcane de cremă, de farduri, de creioane. Persistă un miros fad, destul de scârbos.

Aici îşi schimbau artistele îmbrăcămintea de oraş cu harnaşamentul profesional, înainte de a intra sub lumina proiectoarelor, iar bărbaţii plăteau de cinci sau şase ori preţul şampaniei, ca să le admire. Pe deasupra, ele mai trebuiau să străbată, cum făceau domnul Raison şi Maigret, un fel de bucătărie care separa loja de sală.

Două sau trei fascicole de raze treceau prin transperante. Zidurile erau vopsite mov, podeaua acoperită cu serpentine şi cu bule multicolore de bumbac. Persistă mirosul de şampanie şi de tutun şi un pahar spart se mai afla încă într-un ungher, lingă instrumentele orchestrei, acoperite cu huse.

— Îngrijitoarele nu vin decât după-amiază. Sunt aceleaşi care fac curat, dimineaţa, la Train-Bleu. La orele cinci sosesc în strada Notre-Dame de Lorette, aşa încât, începând de la nouă seara, totul e pregătit în aşteptarea clienţilor,,.

Era tot atât de deprimant că, de exemplu, o plajă iarna, cu vilele şi cazinoul închise. Maigret privea împrejurul lui, ca şi cum decorul i-ar fi putut inspira vreo idee, un punct de pornire.

— Pot să ies direct?

— Cheia grilajului este sus, dar dacă doriţi...

— Nu vă deranjaţi...

Urcă din nou scara, ca să coboare, ceva mai târziu, pe cea care ducea către curte, după ce strânse mâna umedă a domnului Raison. Îţi făcea plăcere, după asta, să ţi se oprească grămadă, la picioare, un băieţaş care alerga pe trotuar şi să tragi în nări,

În trecere, mirosul sănătos al unei tarabe de legume. Cunoştea bine barul lui Jo, poreclit Jo-Catcheurul. Îl cunoştea de cel puţin douăzeci de ani, dacă nu mai mult, iar barul avusese numeroşi proprietari. Oare din pricina poziţiei lui strategice, la doi paşi de Pigalle, de Place Blan-

che şi de trotuarele pe care le băteau neobosite cârduri de femei, în timpul nopții?

De zece ori închis de poliție, barul redevenise totuşi, de fiecare dată, un loc de întâlnire pentru tipi mai deocheați. Şi înaintea lui Mazotti, câte unii dintre acestea îşi găseau aici sfârşitul. Locul, cu toate acestea, era liniştit, cel puțin la ora aceea. Decorul era cel tradițional al bistrourilor pariziene, cu tejgheaua de zinc, cu oglinzile pe pereți, scăunelele şi, într-un colț, patru jucători de belotă, în timp ce doi ipsosari în haine de lucru, cu fețele mânjite de alb, beau vin la bar.

Lucas se afla deja acolo, iar patronul, un colos cu mânecile suflecate, îl vesti, văzându-l pe comisar intrând:

— Iată-l pe patronul dumitale! Ce să vă servesc, domnule Maigret?

Îşi păstra aerul batjocoritor în cursul celor mai delicate interogatorii şi avusese parte de un număr mărişor, în cariera sa, care nu comportă, de altfel, nici o condamnare.

— Un păhărel de vin alb.

Pe chipul lui Lucas se citea că inspectorul nu descoperise nimic important. Lucrul nu-l dezamăgea pe Maigret. Era încă în perioada în care, cum îi plăcea să spună, de-abia încerca apa cu piciorul. Cei patru jucători de cărți îi aruncau din când în când câte o privire, în care se amesteca mai multă ironie decât teamă.

Răsună o anumită ironie şi în vocea lui Jo, când îl întrebă:

— Aşadar, l-ați găsit?

— Pe cine?

— Haide, haide, domnule comisar... Uitați că sunteți în Montmartre, unde veştile se răspândesc repede... Dacă Emile a dispărut de trei zile şi dumneavoastră sunteți văzut dând târcoale prin cartier...

— Ce ştii de Emile?

— Eu?

Jo-Catcheurul făcea cu plăcere pe clovnul.

— Ce-aş putea să ştiu? Oare un domn ca el, un comerciant virtuos, frecventează localul meu?

Spusele lui provocau zâmbete în colțul jucătorilor de cărți, dar comisarul îşi fuma pipa şi-şi bea vinul, fără să se lase tulburat.

— A fost găsit...

— În Sena?

— Nu, deloc... Aproape că aş putea să spun că a fost găsit la cimitir...

— A vrut să economisească o înmormântare?... Nu m-ar mira din partea lui... Lăsând de o parte gluma, a murit Emile?

— De trei zile...

De data asta Jo încruntă din sprâncene, întocmai cum făcuse Maigret în timpul dimineții.

— Vreți să spuneți că a murit acum trei zile şi că a fost găsit în dimineața asta?

— Întins pe un trotuar, pe strada Des Rondeaux...

— Unde vine asta?

— Ți-am spus-o... O fundătură, la marginea cimitirului Pere-Lachaise...

Jucătorii ciuleau urechea şi-i simțeai la fel de surprinşi ca şi patronul barului.

— Nu era totuşi acolo, de trei zile?

— A fost pus noaptea trecută...

— Atunci, dacă-mi cereți părerea, am să vă spun că ceva nu e în regulă aici... Vremea e mai degrabă caldă, nu? Şi e mai degrabă neplăcut, pe o asemenea vreme, să păstrezi acasă un cadavru... Fără să mai socotim că ăsta nu e un cartier în care să te duci să depui un asemenea colet... Doar dacă nu e vorba de vreun țăcănit...

— Spune-mi, Jo, poți să vorbeşti cu seriozitate un minut?

— Serios ca un papă, domnule Maigret!...

— Mazotti a fost curățat în momentul în care ieşea de la dumneata.

— Norocul meu, mereu!... Până la urmă mă întreb dacă nu se întâmpla expres că să mi se ridice licența...

— Ai remarcat că nu ți-am provocat neplăceri. Afară de faptul că am petrecut trei dimineți la inspectorul dumneavoastră... replică Jo, arătând către Lucas.

— Nu te întreb dacă ştii cine a tras...

— N-am văzut nimic... Coborâsem în pivniță să aduc nişte sticle...

— N-are importanță dacă e sau nu adevărat... După părerea dumitale, putea fi Emile Boulay autorul crimei?

Jo devenise serios şi, ca să-şi dea timp de gândire, îşi turnă un pahar de vin, umplându-le totodată pe cele ale lui Maigret şi Lucas. Aruncă, de asemeni, o ochire către masa jucătorilor, de parcă ar fi vrut să le ceară sfatul, sau să-i facă să-i înțeleagă poziția.

— De ce mă întrebați asta pe mine?

— Pentru că eşti unul dintre oamenii cei mai bine informați asupra a ceea ce se petrece în Montmartre...

— Aşa-mi merge vorba...

Totuşi, se simțea măgulit.

— Emile era un amator... sfârşi el prin a murmura, cu regret parcă.

— Nu-ți plăcea?

— Asta-i altă poveste... Personal n-aveam nimic împotriva lui...

— Iar ceilalți?

— Care ceilalți?

— Concurenții lui... Mi s-a spus că avea intenția să mai cumpere şi alte cabarete...

— Ei şi?

Maigret se întorcea la punctul de plecare.

— Ar fi fost Boulay capabil să-l curețe pe Mazotti?

— V-am răspuns că era un amator. Afacerea Mazotti nu e o afacere de amatori, o ştiți tot atât de bine ca mine. Şi nici docherii lui n-ar fi lucrat în felul ăsta...

— A doua întrebare...

— Câte sunt de toate?

— Poate că este ultima.

Ipsosarii ascultau, făcându-şi între ei cu ochiul.

— Dați-i drumul! Am să văd dacă vă pot răspunde.

— Ai admis că succesul lui Emile nu făcea plăcere tuturor...

— Succesul cuiva nu face niciodată plăcere celorlalți...

— Numai că este vorba de un mediu în care se joacă strâns şi în care locurile sunt scumpe...

— Adjudecat! Şi pe urmă?

— Crezi că Emile a fost ucis de un coleg?

— V-am răspuns deja şi la asta.

— Cum?

— Nu v-am spus că nu e plăcut să ții un mort acasă două sau trei zile, mai cu seamă pe o vreme ca asta? Să zicem că oamenii de care vorbiți sunt nişte tipi simțitori... Sau că, tot aşa, sunt îndeajuns de supravegheați ca să nu-şi asume riscuri... Cum a fost ucis?

Oricum, întâmplarea avea să figureze în presa de după-amiază.

— Strangulat.

— Atunci, răspunsul e şi mai categoric, şi ştiți de ce... Cu Mazotti s-a lucrat curat. Dacă oamenii de aici ar fi vrut să-l suprime pe Emile, ar fi făcut-o în acelaşi mod... I-ați găsit, oare, pe cei care şi-au încheiat socotelile cu Mazotti?... Nu!... Şi cu toți ciripitorii voştri, nici n-o să-i găsiți... În timp ce povestea dumneavoastră cu omul strâns de gât, păstrat trei zile pe-acasă şi întins pe lângă zidul unui cimitir, pute, ca să spunem aşa... Ăsta ar fi răspunsul al doilea...

— Îți mulțumesc.

— N-aveți pentru ce. Altă întrebare?

Stătea cu sticla aplecată deasupra paharului.

— În dimineața asta, nu...

— Să nu-mi spuneți că aveți de gând să mai veniți pe aici... Personal, n-am nimic împotriva dumneavoastră, numai că în meseria pe care o avem, preferăm să nu vă vedem prea des...

— Cât datorez?

— Pentru rândul al doilea fac eu cinste... În ziua în care m-a interogat trei ceasuri inspectorul dumneavoastră, mi-a oferit un pahar de bere şi un sandviş.

Ajunşi afară, Maigret şi Lucas rămaseră multă vreme tăcuți. La un moment dat, Maigret ridică mâna ca să oprească un taxi, iar inspectorul trebui să-i aducă aminte că veniseră cu o maşină a Poliției Judiciare. Dădură de ea şi luară loc.

— La mine acasă, mormăi Maigret.

N-avea nici un motiv serios să prânzească în oraş. La drept vorbind, nu ştia încă de la ce capăt să apuce afacerea. Jo-Catcheurul nu făcuse decât să-i confirme ceea ce şi el gândise în cursul dimineții şi ştia că Jo se arătase sincer. Era adevărat că Emile Boulay fusese un amator care se încrustase în chip paradoxal în inima cartierului Montmartre.

Şi, ciudat lucru, se putea să fi fost ucis de un alt amator.

— Iar tu? îl întrebă pe Lucas...

Acesta înțelese sensul întrebării.

— Cele trei femei sunt foarte cunoscute comercianților din cartier. Li se spune: italiencele. Îşi cam râd de bătrână, de felul în care stâlceşte limba franceză. O cunosc mai puțin pe Ada, care se arată rar pe la prăvălii şi pe care o vedeau trecând în compania cumnatului ei... Oamenii cărora le-am pus întrebări nu ştiu încă...

Familiei îi place să se ghiftuiască... Dacă e să-l crezi pe măcelar, este de necrezut ce mult pot mânca, lăsând deo-

parte faptul că cer bucățile cele mai bune... După masă, Marina se duce să plimbe copiii în scuarul Anvers, împingând cu o mână căruciorul cu copilul cel mic şi ținându-l pe băiat cu mâna cealaltă.

— N-au bonă?

— Doar o femeie de serviciu, de trei ori pe săptămâna...

— Ai numele şi adresa ei?

Lucas se înroşi.

— Aş putea face rost de ele în cursul după-amiezii...

— Şi, în afară de asta ce se mai vorbeşte?

— Nevasta negustorului de peşte mi-a spus:

„— De şmecher, e şmecher" - vorbea de Emile, bineînțeles.

„— S-a-nsurat cu cea mare, când ea avea optsprezece ani... Când a văzut că se îngraşă, a chemat-o pe sora mai mică... Fac pariu că o să găsească o altă soră sau vreo verişoară în Italia, când îi va veni rândul Adei să se îngraşe..."

Şi Maigret se gândise la lucrul ăsta. Nu era prima oară când vedea un soț îndrăgostit de propria cumnată.

— Încearcă să afli mai multe lucruri despre Ada... Mai cu seamă dacă are un prieten sau un amant...

— Îți face impresia, patroane?

— Nu. Dar nu putem neglija nimic... Aş vrea, de asemenea, să ştiu mai multe despre Antonio... Dacă te-ai duce, azi după-amiază, să te plimbi pe strada Ponthieu?...

— De acord.

Lucas opri maşina în fața imobilului în care locuia Maigret şi, privind în sus, acesta îşi zări soția stând cu coatele pe fereastră. Ea-i făcu un semn discret cu mâna. El îi răspunse la fel şi începu să urce scările.

Capitolul 4

Când sună telefonul, Maigret, cu gura plină, făcu semn soției sale să răspundă.

— Alo!... Din partea cui?... Da, e la masă... Îl chem.

O privi, posac, cu sprâncenele încruntate.

— Te caută Lecoin...

El se ridică, mestecând mai departe şi luând cu sine şervețelul, ca să se şteargă la gură. Exact de cinci minute se gândea la camaradul său Lecoin, şeful Brigăzii de moravuri, căruia intenționa să-i facă o vizită, în cursul după-amiezii.

Contactele lui Maigret cu lumea interlopă din Montmartre şi în special din strada Pigalle se cam învechiseră, în timp ce ale lui Lecoin erau proaspete.

— Alo!... te ascult, da... Nu... Nu face nimic... Mă gândeam tocmai să trec să te văd...

Şeful brigăzii de moravuri, care era cu zece ani mai tânăr decât Maigret, nu locuia departe de bulevardul Richard-Lenoir, şi anume pe bulevardul Voltaire, într-un apartament plin întotdeauna de larmă, căci avea şase sau şapte copii.

— E aici la mine cineva pe care-l cunoşti cu siguranță... explică el. Figurează, de multă vreme, printre indicatorii mei... Preferă să nu se arate la Quai şi, când are să-mi spună ceva, vine să mă vadă acasă... Se-ntâmpla că astăzi ciripeala lui te-ar interesa mai mult pe tine... Desigur, habar n-am dacă merită osteneala... Cât despre personaj, afară de ce înfloreşte din plăcere, căci este un artist de felul lui, poți să ai încredere în el...

— Cine e?

— Louis Boubee, zis Mickey, se ocupă de reclamă la uşa unui cabaret din...

— Trimite-mi-l numaidecât...

— Nu te deranjează dacă vine la tine?

Maigret îşi termină la repezeală masa şi, când auzi soneria de la intrare, tocmai i se aducea cafeaua, pe care o luă cu el în salon.

Trecuseră ani de când nu-l mai văzuse pe numitul Boubee, însă îl recunoscu numaidecât. Nu se putea altfel, căci Mickey era o ființă unică în felul ei. Ce vârsta putea să aibă în prezent? Comisarul încerca să calculeze. Era încă tânăr inspector pe vremea când vizitatorul său lucra deja în Montmartre, pe post de comisionar.

Boubee nu crescuse cu un deget. Avea tot statura unui copil de doisprezece ani şi, lucru nemaipomenit, păstrase şi aspectul de copil. Un ştrengar slăbănog, cu urechi mari şi clăpăuge, cu nas lung şi ascuțit, cu gura zeflemitoare, ca de cauciuc.

Trebuia să te uiți de aproape ca să descoperi că obrazul îi era acoperit cu riduri fine.

— A trecut ceva vreme de-atunci... exclamă el, privind în jur, cu şapca în mână. Vă mai amintiți de Tripoli şi de Pupăcioasă?

Cu doi-trei ani diferență, cei doi oameni erau de aceeaşi vârstă. Făcea aluzie la o braserie, care existase cândva pe strada Duperre, la o aruncătură de piatră de Lotus şi careşi avusese, dimpreună cu patroana ei, perioada de celebritate. Pupăcioasa era o voluminoasă țață din Marsilia care trecea drept cea mai bună specialistă în bucătărie meridională din Paris şi care avea obiceiul de a-şi primi clienții pupându-i cu foc şi tutuindu-i.

Era o tradiție ca, intrând la ea, s-o vizitezi în bucătărie, iar în local întâlneai pe cine n-ai fi gândit.

— Vă mai amintiți de Louis-grasul, care era proprietarul celor trei case din strada Provence? Dar de Eugen-Chiorul!?

Dar de frumosul Fernand, care a ajuns vedetă de cinematograf?

Maigret ştia că zadarnic i-ar pretinde lui Mickey să treacă la subiect. Asta era cochetăria lui: ținea, desigur, să furnizeze informații poliției, dar în felul său, fără să dea impresia. Oamenii de care vorbea erau marii patroni ai lumii interlope de atunci, proprietarii de case de toleranță care încă mai existau. Se adunau la Pupăcioasa. Se întâlneau acolo cu avocații lor, cei mai mulți maeştri ai baroului şi, datorită modei, mai vedeai, de asemenea, actrițe şi chiar miniştri.

— Pe-atunci primeam pariuri pentru meciurile de box...

Lipsa genelor şi a sprâncenelor, o altă particularitate a lui Mickey, îi dădea o privire stranie.

— De când ați devenit mai marele Brigăzii Criminale, nu vă mai vede nimeni prin Montmartre... Domnul Lecoin ce mai vine, din timp în timp... Ca şi dumneavoastră, altădată, mi se întâmpla să-i fac câte un mic serviciu, în trecere... Ştiți, se aud atâtea lucruri...

Ce nu adăuga, era că avea mare nevoie ca poliția să închidă ochii în privința unora dintre activitățile sale. Clienții de la Lotus care-i dădeau bacşiş la ieşire, nu bănuiau că Mickey mai lucra şi pe cont propriu.

I se-ntâmplă să şoptească la ureche câte unuia dintre ei:

— Tablouri vivante, domnule?

Putea spune asta într-o duzină de limbi, făcând semnificativ cu ochiul. După care strecură în mâna insului adresa unui apartament de prin preajmă.

Nu era, de altfel, cine ştie ce grozăvie. Ceea ce se vedea acolo, în mare taină, era cam acelaşi spectacol pe care-l oferea oricare cabaret din Pigalle, doar mai prăfuit şi sordid. Cu deosebire că femeile de acolo nu aveau douăzeci de ani ci adesea de două ori pe atât sau chiar mai mult.

— Inspectorul dumneavoastră, cel dolofan...

— Lucas...

— Da... M-a convocat acum trei săptămâni, după moartea lui Mazotti, însă nu ştiam mare lucru.

Intră uşurel în temă, în felul lui.

— I-am spus că sigur n-a fost opera patronului meu, şi nu m-am înşelat... acum, am un pont. Întrucât aţi fost întotdeauna înţelegător cu mine, vi-l dau, fireşte, cum l-am căpătat... Nu mă adresez poliţiei, vă rog să mă înţelegeţi bine... Ci unui om pe care-l cunosc de multă vreme... Conversăm... Vine vorba, din întâmplare, de Mazotti care, între noi fie zis, nu făcea prea multe parale...

Eu, atunci, vă repet ce mi s-a spus... nu e cazul să fie căutat în Pigalle autorul faptei... De Paşti... Când a căzut Paştele anul ăsta?

— La sfârşitul lui martie.

— Bun! De Paşti, deci, Mazotti, care era un prăpădit de milog, dar care se dădea mare, se cărăbăneşte la Toulon... Acolo o întâlneşte pe Yolande... O cunoaşteţi? Este nevasta lui Mattei... Iar Mattei e şeful bandei Nasurilor-false, care au dat vreo douăzeci de găuri, înainte să-i lege... Mă urmăriţi? Mattei e la puşcărie... Mazotti, care crede că totul i-e îngăduit, se-ntoarce la Paris, cu Yolande... Acuma, nu e nevoie să vă spun mai mult... Mai sunt oameni de-ai lui Mattei la Marsilia şi doi-trei dintre ei au sosit la Paris, ca să rezolve treaba...

Era plauzibil. Asta explica felul în care se desfăşurase afacerea din strada Douai. Lucru de profesionişti, fără cusur.

— M-am gândit că v-ar interesa să ştiţi şi, cum nu vă cunoşteam adresa, m-am dus să-l văd pe colegul dumneavoastră.

Mickey nu dădea semne că era grăbit să plece, ceea ce însemna că nu-şi golise sacul sau că se aştepta la întrebări, într-adevăr, Maigret îl întrebă, cu un aer nevinovat:

— Ai aflat noutatea?

— Care noutate? întrebă celălalt, cu tot atâta candoare.

Apoi, surâse numaidecât cu maliție.

— Vreți să spuneți de domnul Emile? Mi-a ajuns la urechi că a fost găsit...

— Ai trecut adineauri pe la Jo?

— Nu suntem din cale afară de prieteni, Jo şi cu mine, dar vestea s-a răspândit...

— Mă interesează mai mult ce i s-a întâmplat lui Emile Boulay, decât afacerea Mazotti...

— Atunci, domnule comisar, sunt obligat să vă spun că nu ştiu nimic... Şi e adevărul adevărat...

— Ce părere ai despre el?

— Ce i-am spus şi domnului Lucas... Ce crede toată lumea despre el...

— Adică?

— Îşi făcea meseria după ideea lui, dar era în regulă.

— Îți aminteşti de seară de marți?

— Am o memorie destul de bună...

Surâdea tot timpul, ca şi cum fiecare din vorbele lui ar fi meritat să fie subliniate şi avea mânia de a face cu ochiul.

— Nu s-a-ntâmplat nimic special?

— Asta depinde de ceea ce considerați ca special...

Domnul Emile a sosit către ora nouă cu Ada, pentru pregătiri, ca în toate serile... Ştiți cum e... Pe urmă, s-a dus să arunce un ochi pe la Train-Bleu şi a mai trecut şi pe strada Notre-Dame de Lorette...

— La ce oră l-ai revăzut?

— Stați aşa... Orchestra începuse să cânte... Deci trecuse probabil de ora zece... Localul era aproape gol... Degeaba faci zgomot ca să atragi clienții, nu sosesc decât după spectacolul de teatru, sau de la film...

— Secretara lui a rămas cu el?

— Nu... Ea s-a dus către apartament...

— Ai văzut-o intrând în casă?

— Cred că m-am uitat după ea, fiindcă e o fată frumoasă şi i-am ciupit întotdeauna un pic de curte, dar n-aş putea jura...

— Şi Boulay?

— S-a-ntors la Lotus, ca să telefoneze.

— De unde ştii că a telefonat?

— Mi-a spus Germaine, fata de la vestiar... Telefonul e lângă vestiar... Cabina are uşa de sticlă. A făcut un număr care n-a răspuns şi când a ieşit avea un aer contrariat...

— Şi de ce a mirat-o faptul acesta pe fata de la vestiar?

— Pentru că, de obicei, când i se-ntâmplă să telefoneze seara, vorbea cu cumnatul lui sau cu cineva de la cabaretele lui, unde răspundea întotdeauna cineva... Pe deasupra, un sfert de oră mai târziu, a telefonat din nou...

— Tot fără rezultat?

— Da... Suna prin urmare la cineva care nu era acasă şi asta părea să-l neliniştească... Între telefoane, se-nvârtea prin sală... I-a făcut observație unei dansatoare care avea rochia şifonată şi s-a arătat nesuferit cu barmanul. După trei-patru încercări, a ieşit să ia aer pe trotuar...

— Ți-a spus ceva?

— Ştiți, nu era guraliv... Se aşeza aşa, în fața uşii... Privea la cer, se uita la maşini cum treceau şi putea spune dacă localul o să se umple în seara aceea sau nu...

— Până la urmă a căpătat legătura?

— Către orele unsprezece...

— A plecat?

— Nu imediat... S-a dus iar pe trotuar... Era unul din obiceiurile lui... În două-trei rânduri l-am văzut scoțându-şi ceasul din buzunar... În fine, după vreo douăzeci de minute, a luat-o în jos, pe strada Pigalle.

— Altfel zis, avea o întâlnire...

— Cred că picăm pe aceeaşi idee...

— Se pare că nu lua niciodată taxiul...

— Aşa e... De când avusese accidentul, nu suferea automobilele... Prefera metroul...

— Eşti sigur că a luat-o în josul străzii Pigalle? Nu în susul ei?

— Sunt sigur!

— Dacă trebuia să ia metroul, ar fi luat-o în susul străzii...

— Aşa făcea când se ducea să arunce câte-o privire în strada du Berri...

— Aşa fel încât, după toate probabilităţile, întâlnirea lui era chiar în cartier...

— M-am gândit la început că se ducea la Saint-Trop în strada Notre-Dame de Lorette, însă acolo n-a fost văzut...

— Crezi că avea o amantă?

— Cu siguranţă că nu.

Şi, făcând din nou cu ochiul, copilul bătrân adăugă:

— Ştiţi, am o oarecare experienţă... Sunt din branşă, nu-i aşa?

— Unde locuieşte domnul Raison?

Întrebarea îl surprinse pe Mickey.

— Contabilul? Locuieşte de cel puţin treizeci de ani în acelaşi imobil, de pe bulevardul Rochechouart...

— Singur?

— Bineînţeles!... Nici el, credeţi-mă, n-are ţiitoare... Nu că nu i-ar plăcea femeile, însă mijloacele nu-i sunt pe măsura dorinţelor, aşa că se mulţumeşte să mototolească rochiile fetelor care vin să-i ceară un avans, la birou...

— Ştii cu ce se ocupă serile?

— Joacă biliard, întotdeauna în aceeaşi cafenea, în colţul scuarului Anvers... Nu prea mai sunt săli de biliard prin cartier... E aproape campion...

Încă o pistă care părea că se închide. Maigret, însă, întreba mai departe, nevrând să lase nimic nelămurit.

— De unde a ieşit acest domn Raison?

— Din sectorul bancar... Era casier, de nu mai ştiu câți ani, la o sucursală al cărei patron lucra în strada Blanche... Presupun că-i vindea ponturi... Domnul Emile avea nevoie de cineva sigur, pentru contabilitate, căci în profesiunea asta uşor se face risipă... Nu ştiu cu cât îl plăteşte, dar trebuie că-i dă mult, odată ce domnul Raison a plecat de la bancă...

Maigret revenea necontenit la seara de marți. Devenise o obsesie. Sfârşise prin a-l vedea aievea pe plăpândul domn Emile sub firma luminoasă a Lotus-ului, uitându-se din când în când la ceas şi luând-o, cu pas hotărât, la vale, pe strada Pigalle.

Nu se ducea departe, altfel ar fi luat metroul, care era la numai o sută de metri. Dacă ar fi avut nevoie de un taxi, în pofida aversiunii pe care i-o provocau maşinile, acestea treceau fot timpul prin fața cabaretului său. Un soi de plan se alcătui în mintea lui Maigret, acela al unei mici porțiuni din Paris, la care se restrângea totul. Cele trei cabarete ale fostului ospătar-şef erau unul lângă altul şi nu făcea excepție decât Paris- Strip, condus de Antonio.

Boulay şi cele trei italience ale sale locuiau în strada Victor-Masse. Barul lui Jo-Chatcheurul, în pragul căruia fusese împuşcat Mazotti, mai că se putea vedea de la intrarea Lotas-ului. Banca în care îşi avea Emile contul nu era nici ea prea departe, iar contabilul locuia în cartier.

Era cam ca într-un sat, din care Emile Boulay ieşea prea puțin şi parcă cu regret.

— N-ai nici o idee cine ar fi persoana cu care putea să aibă întâlnire?

— Mă jur...

După o scurtă tăcere, Mickey adăugă:

— Am căutat şi eu, din pură curiozitate... Îmi place să pricep... În meseria mea este indispensabil să înțelegi, nu-i aşa?...

Maigret se ridică, suspinând. Nu vedea ce altă întrebare să mai pună. Portarul îi dăduse o serie de amănunte pe care nu le ştiuse şi pe care le-ar fi putut ignora multă vreme, dar care tot nu explicau moartea lui Boulay şi încă mai puțin faptul, aproape de neconceput, că i se păstrase corpul timp de trei nopți şi două zile întregi, înainte de a-l lăsa pe caldarâmul de lângă Pfere- Lachaise.

— Îți mulțumesc, Boubee...

Şi micuțul, înainte de a ieşi:

— Tot nu vă interesează meciurile de box?

— De ce?

— Fiindcă e unul, mâine, la care am un pont... Dacă ați vrea...

— Mulțumesc...

Nu-i dădu bani. Nu pentru bani îşi vindea serviciile Mickey, ci în schimbul unei anumite bunăvoințe.

— Dacă aflu ceva, vă telefonez...

Trei sferturi de oră mai târziu, în biroul său de la Poliția Judiciară, Maigret, care se juca cu creionul pe o foaie de hârtie, sună la biroul inspectorilor, cerând să-i fie trimis Lapointe. Acesta n-avu nevoie să se uite de două ori la şeful său, ca să ştie ce se întâmpla. Nimic! Avea aerul greoi, încăpățânat al celor mai rele momente ale unei anchete, când nu ştii ce fir să apuci şi când încerci, fără speranță, în toate direcțiile.

— Te duci în bulevardul Rochechouart şi iei informații asupra unui anume domn Raison... Este contabilul de la Lotus şi de la celelalte localuri ale lui Emile Boulay... Se pare că joacă biliard în fiecare seară, într-o cafenea din scuarul Anvers, nu ştiu care, dar ai să-l găseşti tu... Încearcă să afli cât mai multe despre el, despre obiceiurile lui... Aş vrea mai cu seamă să ştiu dacă era la cafenea marți seara, la ce oră a plecat de acolo, la ce oră s-a întors acasă...

— Mă duc, patroane!

În acest timp, Lucas se ocupa de Ada şi, de asemenea, de Antonio. Ca să-şi potolească nerăbdarea, Maigret se afundă în dosarele lui administrative. Către orele patru şi jumătate se săturăde ele şi, punându-şi din nou haina, se duse să bea o halbă, singuratic, la braseria Dauphine. Era cât pe ce să mai comande una, nu de sete, ci ca să-l sfideze pe prietenul său Pardon care-i recomandase abstinența.

Avea oroare să nu înțeleagă. Asta devenea o afacere personală. Revenea mereu la aceleaşi imagini: Emile Boulay, în costum albastru, în pragul Lotus-ului, intrând în cabaret, telefonând fără să i se răspundă, învârtindu-se în cerc, telefonând, iar şi iar, sub privirile indiferente ale fetei de la vestiar.

Ada se întorsese acasă. În strada du Berri, Antonio se ocupa de primii clienți. În cele patru cabarete, barmanii îşi aranjau paharele, sticlele, muzicanții îşi acordau instrumentele, iar fetele se împopoțonau în cabinele lor sordide, înainte să ia loc în jurul măsuțelor.

Boulay vorbea în sfârşit cu cel pe care-l căuta, dar nu pleca numaidecât. Întâlnirea nu era deci imediată. I se fixase o oră anume. El aştepta din nou la uşă, îşi scotea de mai multe ori ceasul din buzunar şi, dintr-o dată, pleca în josul străzii Pigalle...

Cinase la opt seara. După medicul legist, murise patru sau cinci ore mai târziu, adică între douăsprezece şi unu noaptea. În momentul în care părăsea Lotus-ul, era ora unsprezece şi jumătate. Îi mai rămânea de trăit între o jumătate de oră şi o oră şi jumătate. Însă, în uciderea lui Mazotti, el nu avea nici un amestec. Cei rămaşi din banda corsicanului ştiau lucrul acesta şi nu aveau nici un motiv să-l suprime.

În fine, nimeni, din lumea interlopă, n-ar fi procedat aşa cum procedase asasinul lui Emile, păstrând două zile corpul şi riscând să se ducă să-l lase în strada Des Rondeaux...

Ada nu era la curent cu nici o întâlnire a patronului ei. Nici domnul Raison. Antonio pretindea că nu ştie altceva şi însuşi Mickey, care avea suficiente motive să se informeze asupra a tot ceea ce se petrecea, în punctul ăsta o scălda.

Maigret se învârtea prin birou, posomorât, cu pipa strânsă în dinți, când Lucas bătu la uşă, fără aerul triumfător al cuiva ce făcuse vreo descoperire.

Maigret se mulțumi să-l privească în tăcere.

— ... Nu ştiu nimic mai mult decât azi dimineață, patroane... Decât că Antonio n-a ieşit marți seara din cabaretul lui şi nici în vreun moment al nopții...

— Pe naiba! Ar fi fost mult prea uşor.

— I-am văzut soția, o italiancă, ce aşteaptă un copil... Locuiesc într-un apartament cochet din strada Ponthieu...

Privirea lipsită de expresie a comisarului îl stingherea pe Lucas.

— Nu e vina mea... Toată lumea îl iubeşte... Am vorbit cu portăreasa, cu furnizorii, cu vecinii cabaretului... Pe urmă m-am întors pe strada Victor-Masse... I-am cerut contabilului, pe care l-am găsit la birou, adresele câtorva artiste de la Lotus şi care mai lucrează la celelalte localuri... Două dintre ele încă nu se treziseră din somn, în acelaşi hotel...

Avea impresia că vorbeşte cu peretele, iar, din când în când, Maigret îi întorcea spatele, ca să se uite cum curge Sena.

— O alta, care-şi are locuința în strada Lepic, are un copil şi...

Lucas se tulbură, într-atât de exasperat părea comisarul.

— Nu pot să vă spun decât ce ştiu... Bineînțeles, sunt cu toatele mai mult sau mai puțin geloase pe Ada... Au impresia că, mai devreme, sau mai târziu, ar fi devenit amanta patronului, dar că nu se-ntâmplase încă... Fără să mai pui la socoteală că, se pare, Antonio ar fi avut şi el un cuvânt de spus...

— Asta e tot?

Lucas ridică brațele, într-un gest de deznădejde.

— Şi acum, ce să mai fac?

— Ce vrei.

Maigret sosi acasă devreme, după ce se mai aplecase un moment, bombănind, asupra problemei neplăcute a reorganizării serviciilor, care, oricum, nu avea să se efectueze în sensul pe care îl sugeră el.

Rapoarte, mereu rapoarte! I se cerea părerea. I se adresa rugămintea să întocmească planuri amănunțite. Apoi, toate se opreau undeva, în ierarhia administrativă şi nu se mai auzea nimic despre ele. Dacă nu cumva se luau hotărâri contrarii celor pe care le propusese.

— Ies, în seara asta... Îşi anunță el soția, cu o voce morocănoasă.

Ea ştia că e mai bine să nu-i pună întrebări. Maigret se aşeză la masă, privi la televizor, mormăind din timp în timp:

— O tâmpenie!...

Apoi trecu în dormitor, să-şi schimbe cămaşa şi cravata.

— Nu ştiu când am să mă întorc... Plec în Montmartre, în localurile de noapte...

S-ar fi zis că încerca s-o facă geloasă, şi că se simțea vexat, văzând-o că zâmbeşte.

— Ar trebui să-ți iei umbrela... La radio se anunță vreme rea...

În fond, era atât de rău dispus fiindcă avea impresia că pierduse un fir, din propria-i greşeală. Era sigur că într-un anumit moment al zilei, nu putea preciza care, fusese pe punctul de a porni pe pista cea bună.

Cineva îi spusese ceva semnificativ. Dar cine? Văzuse atâta lume!

Pe la orele nouă luă un taxi, iar la nouă şi douăzeci sosi în fața Lotus-ului, unde Mickey îl întâmpină făcându-i cu ochiul, complice şi deschizându-i uşa îmbrăcată în catifea roşie. Îmbrăcați în smokinguri albe, muzicanții nu-şi ocu-

paseră încă locurile şi stăteau de vorbă într-un ungher. Barmanul ştergea paharele de pe etajeră. O frumoasă şi tânăra roşcovană, foarte decoltată, îşi făcea unghiile, într-un colţ.

Nimeni nu-l întrebă cu ce treburi venise, ca şi cum toată lumea ar fi fost la curent. Se mulţumeau să-l arunce priviri încărcate de curiozitate. Picolii puneau pe mese găleţile cu sticle de şampanie, într-un taior negru, Ada ieşi dintr-o încăpere din fund, cu un carnet şi cu un creion în mână, îl zări pe Maigret şi, după o şovăire, se îndreptă către el.

— Fratele meu m-a sfătuit să deschid cabaretele... explică ea, puţin încurcată. În fond, nimeni dintre noi nu ştie precis ce trebuie să facem... Se pare că nu e obiceiul să închizi în caz de deces...

Cu ochii pe carnetul şi pe creionul ei, o întrebă:

— Ce anume erai pe punctul să faci?

— Ce făcea în fiecare seară la ora asta cumnatul meu... Să verific cu barmanii şi şefii de sală proviziile de şampanie şi de whisky... Pe urmă, să organizez deplasările artistelor, dintr-un cabaret într-altul... Nu vin niciodată toate... În fiecare zi trebuie să faci schimbări de ultim moment... Am trecut pe la Train-Bleu...

— Cum se simte sora dumitale?

— Se resimte foarte tare... Noroc că Antonio şi-a petrecut după-amiază cu noi... Au venit lucrători de la pompele funebre... Trebuie adus corpul acasă, în cursul dimineţii de mâine... A sunat tot timpul telefonul... A trebuit să ne ocupăm şi de anunţuri...

Nu-şi pierdea capul şi, întocmai cum ar fi făcut Emile Boulay, în timp ce vorbea nu scăpa din ochi pregătirile.

Chiar întrerupse convorbirea, ca să se adreseze unui tânăr ospătar-şef:

— Nu, Germain... Încă nu pui gheaţă în găleţi.

Un nou angajat, fără îndoială! Maigret întrebă, la întâmplare:

— A lăsat un testament?

— Nu ştiu nimic despre asta şi ne complică lucrurile, fiindcă nu ştim ce dispoziţii să luăm...

— Avea un notar?

— Nu, după câte ştiu... Cu siguranţă că nu... Am telefonat la avocatul lui, maestrul Jean-Charles Gaillard, dar nu e acasă... A plecat dis-de-dimineaţă la Poitiers, unde trebuie să pledeze şi nu se va întoarce până către sfârşitul serii...

Cine, oare, îi mai vorbise de avocat? Maigret îşi scormonea memoria, regăsind imaginea puţin îmbietoare a domnului Raison, în micul său birou de la mezanin. Despre ce fusese vorba în acel moment? Maigret întrebase dacă anumite plăţi nu se efectuau de-a dreptul, ca să se evite impozitul...

Regăsea înlănţuirea conversaţiei. Contabilul afirmase că domnul Emile nu era omul care să trişeze şi să rişte să aibă necazuri, că ţinea ca totul să se desfăşoare legal şi că declaraţiile de venituri i le stabilea avocatul său...

— Crezi că lui i s-ar fi adresat cumnatul dumitale, pentru întocmirea unui testament?

— Îi cerea sfatul în toate... Nu uitaţi că, atunci când a debutat, nu ştia nimic despre afaceri... Când a deschis barul Train-Bleu, nişte vecini i-au intentat un proces nu mai ştiu pentru ce... Probabil fiindcă muzica le strică somnul...

— Unde locuieşte?

— Maestrul Gaillard?... În strada La Bruyere, într-o mică locuinţă aristocatică, pe la jumătatea străzii.

Stradă La Bruyere! La numai cinci sute de metri de Lotus. Ca să ajungi acolo, ajunge să o iei în jos pe strada Pigalle, să traversezi strada Notre-Dame de Lorette şi, ceva mai la vale, să dai colţul pe stânga.

— Cumnatul dumitale se vedea des cu el?

— O dată sau de două ori pe lună...

— Seara?

— Nu. În cursul după-amiezii. De obicei, după orele şase, când se întorcea domnul Gaillard de la tribunal...

— Îl întovărăşeai?

Ea făcu semn din cap, că nu. Era, poate, ridicol, dar comisarului îi pierise mahmureala.

— Pot să dau un telefon?

— Preferați să urcați în birou, sau să telefonați din cabină?

— Din cabină...

Aşa cum procedase şi Emile Boulay, cu deosebirea că Boulay nu începuse să facă numărul decât către orele zece seara. Prin geam, o vedea pe Germaine, fata de la vestiar, care clasa cartonase roz, într-o veche cutie de havane.

— Alo! Casa maestrului Gaillard?

— Nu, domnule... Ați sunat la farmacia Lecot...

— Vă cer scuze...

Probabil greşise cu o cifră. Luă de la capăt, cu mai multă atenție, formarea numărului şi auzi o sonerie îndepărtată. Un minut se scurse, două, şi nimeni nu răspunse. Refăcu de trei ori acelaşi număr, fără mai mult succes.

Când ieşi din cabină, o căută pe Ada din priviri, sfârşind prin a o găsi în cabină în care se dezbrăcau două femei. Nu-i dădură nici o atenție şi nu încercară să-şi ascundă sânii goi.

— Domnul Gaillard este celibatar?

— Nu ştiu. N-am auzit vreodată vorbindu-se de soția lui. Poate că e însurat. N-am avut ocazia să mă duc la el.

Ceva mai târziu, pe trotuar, Maigret îl întreba pe Mickey:

— Îl cunoşti pe Jean-Charles Gaillard?

— Avocatul? îl cunosc după nume. El l-a apărat pe marele Lucien, acum trei ani şi i-a obținut achitarea.

— E şi avocatul patronului tău...

— Nu mă surprinde... Trece drept dat naibii.

— Ştii dacă e însurat?

— Vă cer iertare, domnule Maigret, dar oamenii ăştia nu-s din zona mea şi, cu cea mai mare bunăvoinţă, nu vă pot spune nimic...

Comisarul se întoarse în cabină, compuse acelaşi număr, fără rezultat. Atunci, la marea întâmplare, îl chemă pe un membru al baroului, pe care-l cunoştea de multă vreme, Chavanon, şi avu noroc să-l găsească acasă.

— Aici Maigret... Nu n-am clienţi pentru dumneavoastră la biroul meu... De altminteri nici nu sunt în Quai des Orfevres... Aş dori o informaţie... Îl cunoaşteţi pe maestrul Jean-Charles Gaillard?

— Ca toată lumea... Mă întâlnesc cu el la tribunal şi am avut odată ocazia să iau masa cu el... Însă este un domn prea important faţă de mine, care sunt doar un biet pălmaş...

— Însurat?

— Cred că da... O clipă... Sunt chiar sigur acuma... S-a căsătorit, puţin după război, cu o cântăreaţă sau cu o dansatoare de la Cazinoul din Paris... În fine, asta mi-a ajuns la urechi...

— N-aţi văzut-o niciodată? N-aţi fost la el acasă?

— N-am fost invitat...

— Nu sunt divorţaţi?... Trăiesc împreună?...

— După câte ştiu...

— Nu ştiţi, presupun, dacă-l întovărăşeşte atunci când se duce să pledeze în provincie?

— Nici nu este obiceiul...

— Vă mulţumesc...

Sună din nou, zadarnic, în strada La Bruyere, iar fata de la vestiar îl privea din ce în ce mai curioasă.

În fine, se decise să părăsească Lotus-ul şi, după ce-i făcu un mic semn lui Mickey, o luă încet de-a lungul străzii Pigalle. Pe strada La Bruyere, nu-i fu greu să repereze imobilul aristocratic care nu era, în definitiv, decât o casă bur-

gheză cum întâlneşti câte vrei în provincie şi cum mai afli câteva în anumite cartiere ale Parisului.

Toate ferestrele erau întunecate. Pe o placă de alamă stătea scris numele avocatului. Apăsă pe butonul de deasupra plăcii şi auzi țârâitul soneriei în interior. Nici o mişcare. Sună de două, trei ori, la fel de inutil cum telefonase. De ce traversă strada, ca să privească locuința în întregul ei?

În momentul în care ridică ochii, o perdea tremură la o fereastră neluminată de la primul etaj şi ar fi putut jura că, timp de o clipă, zărise un chip.

Capitolul 5

S-ar fi putut crede că Maigret se juca de-a patronul de localuri de noapte şi că, în ciuda diferenței de statură şi de greutate, se silea să-l imite pe Emile Boulay.

Fără grabă, hoinări pe cele câteva străzi care alcătuiseră universul fostului ospătar-şef de la Transat şi străzile, la trecerea orelor, îşi schimbau fizionomia. Mai întâi se înmulțeau firmele cu neon, portarii galonați ce apăreau în praguri. Nu numai că orchestrele de jazz ale cabaretelor, ce se auzeau din dosul uşilor, dădeau aerului o vibrație diferită, dar înşişi trecătorii arătau altfel, iar taxiurile de noapte începeau să-şi reverse clientela, în timp ce o faună nouă trecea iar şi iar, din umbră în lumină.

Nişte femei încercară să-l agațe. Mergea cu mâinile la spate. Oare şi domnul Emile se plimba tot cu mâinile la spate? în orice caz nu fuma, precum comisarul. Sugea bomboane de mentă.

Maigret merse pe strada Notre-Dame de Lorette, până la Saint-Trop. Ştia de mult localul, sub o altă firmă, pe vremea când era frecventat mai cu seamă de femei în smoking. Se schimbaseră atât de multe în Montmartre? Ritmul orchestrelor nu mai era acelaşi. Era mai mult neon, însă personajele semănau cu cele pe care le cunoscuse; câte unele îşi schimbaseră doar meseria, că portarul de la Saint-Trop, care-l salută cu familiaritate pe comisar.

Era un uriaş cu barbă albă, un refugiat rus care, într-un alt cabaret clin cartier, cântase ani de zile vechi balade din țara lui, cu o frumoasă voce de bas şi acompaniat de balalaică.

— Ți-aduci aminte de seară de marți a săptămânii trecute?

— Îmi aduc aminte de toate serile pe care Dumnezeu mi-a îngăduit să le trăiesc, răspunse cu emfază fostul general.

— Patronul dumitale a trecut pe aici în seara aceea?

— Către orele nouă şi jumătate, cu domnişoara cea frumoasă.

— Vrei să spui Ada? Nu s-a-ntors singur pe urmă?

— Mă jur pe sfântul Gheorghe.

De ce pe sfântul Gheorghe? Maigret intră, aruncă o privire prin bar, la măsuțele în jurul cărora primii clienți se scăldau într-o lumină portocalie. Probabil că fusese anunțat, căci personalul, şeful de sală, muzicanții şi animatoarele îl urmăreau din ochi, cu o curiozitate amestecată cu puțină neliniște. Boulay stătea oare mai mult?

Maigret plecă mai departe, făcând un semn lui Mickey, altul fetei de la vestiar, căreia-i ceru o fisă. În cabină cu pereți de sticlă, mai formă o dată numărul din strada La Bruyere, tot fără succes.

Apoi intră la Train-Bleu, al cărui interior imita ambianța unui tren expres. Orchestra cânta aşa de tare încât bătu în retragere, se afundă în calmul şi bezna celeilalte părți a străzii Victor-Masse şi ajunse în scuarul Anvers, unde nu erau deschise decât două cafenele.

Una, cu firma Halba din Anvers, semăna cu o veche braserie de provincie. Lângă ferestre, obişnuiții localului jucau cărți, iar în fund se zărea un biliard în jurul căruia se-nvârteau încet doi bărbați, cu gesturi aproape solemne. Unul dintre ei era domnul Raison, cu mânecile suflecate. Partenerul lui, cu un pântec enorm şi cu o havană între dinți,
purta bretele verzi.

Maigret nu intră, rămase locului un moment, ca fascinat de spectacol, pe când în realitate se gândea la altceva, încât tresări când auzi, lângă el, o voce:

— Bună seara, patroane.

Era Lapointe, căruia-i dăduse misiunea să se ocupe de contabil şi care-i explică:

— Tocmai mă pregăteam să mă întorc acasă... Am verificat cum şi-a petrecut vremea marți... A plecat de la cafenea la orele unsprezece şi un sfert... Nu rămâne niciodată peste unsprezece şi jumătate... În mai puțin de zece minute, era la domiciliul lui... Portăreasa e categorică... Nu se culcase, fiindcă în acea seară soțul şi fața ei se duseseră la cinematograf şi i-a aşteptat... L-a văzut pe domnul Raison intrând şi este sigură că nu a mai ieşit...

Tânărul Lapointe era dezorientat, căci Maigret nu părea că-l ascultă.

— S-a mai întâmplat ceva? îndrăzni el. Doriți să rămân cu dumneavoastră?

— Nu. Du-te la culcare...

Prefera să fie singur, ca să reînceapă turneul, şi nu întârzie să revină la Train-Bleu, mai exact să dea puțin la o parte perdeaua şi să arunce o privire înăuntru, asemeni anumitor clienți care se asigură, înainte de a intra, că găsesc ceea ce caută.

Şi iarăşi la Lotus. O nouă ocheadă din partea lui Mickey, în misterioasă conversație cu doi americani, cărora le promitea, probabil, distracții inedite.

Maigret n-avu nevoie să ceară fisă pentru telefon şi soneria târâi o dată mai mult în casa căreia îi cunoştea în prezent fațada şi unde era încredințat că se mişcase o perdea. Tresări când auzi în receptor o voce bărbătească:

— Ascult...

Nu mai trăgea nădejde.

— Maestrul Jean-Charles Gaillard?

— Eu sunt... Cine întreabă?

— Comisar Maigret, de la Poliția Judiciară...

Tăcere. Apoi vocea, cam nerăbdătoare:

— Ei bine... da... ascult...

— Vă cer iertare că vă deranjez la ora aceasta...

— E o minune că mă găsiți... Chiar în clipa asta m-am întors cu maşina de la Poitiers şi mă uitam prin corespondență, înainte să mă duc la culcare.

— M-ați putea primi câteva minute?

— Telefonați de la Quai des Orfevres?

— Nu... Sunt la doi paşi...

— Vă aştept...

În prag, tot Mickey, strada tot mai plină de larmă, o femeie care țâşni dintr-un ungher şi puse mâna pe brațul comisarului, dând numaidecât înapoi, când îl recunoscu...

— N-am vrut să vă jignesc... se bâlbâi ea.

Regăsi, ca pe o oază, ambianța liniştită a străzii La Bruyere unde, în fața casei avocatului, se afla o luxoasă limuzină americană, bleu pastel. Deasupra uşii lumina era aprinsă. Maigret urcă cele trei trepte de la intrare şi, înainte să fi sunat, uşa se deschise către un vestibul cu dale albe.

Jean-Charles Gaillard era tot atât de înalt şi de lat în umeri ca şi portarul rus de la Saint-Trop. Era un bărbat în jur de patruzeci şi cinci de ani, cu obrajii îmbujorați, cu statură de jucător de rugby şi care fusese probabil numai muşchi, iar acum începea să se îngraşe.

— Intrați, domnule comisar...

Închise uşa, conducându-şi musafirul către fundul coridorului, de unde-l introduse în biroul său. Camera, destul de vastă, mobilată cu confort, dar fără vreun exces de lux, nu era luminată decât de o lampă cu abajur verde, aşezată pe biroul în parte acoperit de scrisorile tocmai deschise.

— Luați loc, vă rog... Am avut o zi obositoare şi pe drum m-a apucat o furtună, care m-a întârziat...

Pe Maigret îl fascina mâna stângă a interlocutorului său, căreia-i lipseau patru degete. Nu rămăsese decât degetul mare.

— Aş dori să vă pun două sau trei întrebări în legătură cu unul dintre clienții dumneavoastră...

Avocatul era neliniştit? Sau numai curios? Greu de spus. Avea ochii albaştri, părul blond, tuns perie.

— Dacă secretul profesional îmi îngăduie să vă răspund... murmură el, surâzând.

Sfârşise prin a se aşeza în fața comisarului, iar mâna lui dreaptă se juca cu un cuțitaş de tăiat hârtia, din fildeş.

— Astăzi dimineață s-a descoperit trupul lui Boulay...

— Boulay? repetă celălalt, ca şi cum ar fi căutat în memorie.

— Patronul localului Lotus şi al altor trei cabarete...

— Ah! da... Văd...

— V-a vizitat de curând, nu-i aşa?

— Depinde de ce înțelegeți prin de curând...

— Marți, de exemplu...

— Marți, din săptămâna asta?

— Da...

Jean-Charles Gaillard dădu din cap.

— Dacă a venit, nu m-a găsit... Este posibil să fi trecut pe la mine, când eram la tribunal... Va trebui s-o întreb mâine pe secretară...

Privindu-l în față pe Maigret, îi puse la rândul său o întrebare:

— Spuneți că i s-a găsit corpul... Faptul că sunteți aici arată că poliția se ocupă de acest caz... Trebuie să trag concluzia că nu este vorba de o moarte naturală?

— A fost strangulat...

— Ciudat...

— De ce?

— Pentru că, lăsând la o parte profesia lui, era un om destul de cumsecade şi nu ştiu să fi avut duşmani... Este adevărat că nu era decât un client printre mulți alții...

— Când l-ați văzut ultima oară?

— Trebuie să vă răspund exact... O clipă...

Se ridică, trecu în biroul alăturat, unde aprinse lumina, scotoci printr-un sertar şi reveni cu un carnet roşu.

— Secretara îmi notează toate întâlnirile... Un moment...

Răsfoi paginile, începând de la coadă şi murmurând diverse nume, din vârful buzelor. Dădu astfel cam vreo douăzeci de pagini.

— Iată!... Pe 22 mai, la orele cinci... Găsesc şi menţiunea unei alte vizite, la 18 mai, orele unsprezece dimineaţa.

— Nu l-aţi revăzut după 22 mai?

— Nu, după câte-mi amintesc...

— Nu v-a telefonat?

— Dacă a sunat la cabinetul meu, i-a răspuns numai secretară, aşa că ea v-ar putea răspunde. Va fi aici mâine, la orele nouă...

— Dumneavoastră vă ocupaţi de toate afacerile lui?

— Asta depinde de ce anume înţelegeţi prin toate afacerile lui...

Şi adăugă surâzând:

— Întrebarea dumneavoastră este primejdioasă... Eu nu sunt în mod necesar la curent cu toate activităţile lui...

— Se pare că dumneavoastră îi întocmiţi declaraţiile de venituri...

— Nu văd vreun inconvenient să răspund la întrebarea aceasta... Aşa este... Boulay nu prea era şcolit şi ar fi fost incapabil să şi le facă singur...

Urmă un răstimp de tăcere, după care el preciză:

— Adaug că nu mi-a cerut niciodată să trişez... Firește, ca orice contribuabil, încerca să plătească impozite cât mai mici, însă rămânând în limitele legii... Altfel, nu m-aş fi ocupat de afacerile lui...

— Mi-aţi semnalat o vizită pe care v-a făcut-o pe 18 mai...

Cu o noapte înainte, un anume Mazotti fusese împuşcat nu departe de Lotus...

Foarte calm, Gaillard îşi aprinse o ţigară, îi întinse tabachera lui Maigret, dar o retrase, observând că acesta fuma pipă.

— Nu văd nici un inconvenient în a vă dezvălui ce venise să facă. Mazotti încercase să-l oblige să-i plătească protecţie şi, ca să scape de el, Boulay îşi asigurase ajutorul a trei-patru haidamaci din Havre, oraşul lui natal...

— Sunt la curent...

— Când a aflat de moartea lui Mazotti, a bănuit că va fi interogat de poliţie... N-avea nimic de ascuns, dar se temea să-şi vadă numele în ziare...

— V-a cerut sfatul?

— Exact. I-am spus să răspundă cu toată sinceritatea... Cred, de altminteri, că a şi izbutit... Dacă nu mă înşel, a fost convocat o a doua dată la Quai des Orfevres, pe 22 sau pe 23 şi a venit din nou să mă vadă înaintea acestei întrevederi... Presupun că n-au existat deloc bănuieli la adresa lui... După părerea mea, ar fi fost o eroare...

— Sunteţi sigur că nu a mai venit aici în cursul săptămânii acesteia, marţi, de pildă?

— Nu numai că sunt sigur, dar, încă o dată, întâlnirea, dacă ar fi fost vreuna, ar fi fost înregistrată în acest carnet.... Uitaţi-vă şi dumneavoastră...

Şi-l întinse comisarului, care evită să-l atingă.

— Eraţi acasă marţi seara?

De această dată, avocatul încruntă din sprâncene.

— Ăsta începe să semene cu un interogatoriu, remarcă el, şi vă mărturisesc că mă întreb ce vă trece prin cap?...

Ridică din umeri, nu fără a zâmbi mai departe:

— Scormonindu-mi memoria, aş putea reconstitui, fără îndoială, felul în care mi-am petrecut timpul... Îmi petrec cea mai mare parte a serilor în acest birou, fiindcă e singurul moment când am linişte, ca să pot lucra... Dimineaţa, clienţii defilează rânduri-rânduri... După amiază, sunt, adesea, la tribunal...

— N-aţi cinat în oraş?

— Nu iau aproape niciodată cina în oraş... Vedeţi dumneavoastră, nu sunt un avocat monden...

— Deci, marţi seara...

— Astăzi e vineri, nu-i aşa?... Sâmbăta, în realitate, fiindcă a trecut de miezul nopţii. Azi dimineaţă, foarte devreme, am pornit către Poitiers...

— Singur?

Întrebarea păru să-l surprindă.

— Singur, evident, dat fiind că mă duceam acolo să pledez... Ieri, n-am ieşit din cabinetul meu, în cursul serii... în definitiv, doriţi un alibi?...

Păstră un ton uşor ironic.

— Ceea ce mă intrigă, este că alibiul acesta priveşte seara de marţi, în timp ce moartea clientului meu, dacă am înţeles bine, este mult mai recentă... În fine!... Sunt şi eu că bietul Boulay; ţin să fiu în regulă... Joi, n-am ieşit... Miercuri scara... Să vedem... Miercuri am lucrat până la orele zece şi, cum mă durea capul, m-am dus să mă plimb prin cartier...

Cât despre marţi... După masă, am pledat la secţia de civil... O afacere încurcată care trenează de trei ani şi mai are până să se termine... M-am întors să iau cina.

— Cu soţia dumneavoastră?

Privirea lui Gaillard îl învălui îndelung pe comisar iar răspunsul fu:

— Cu soţia mea, da.

— Dânsa este aici?

— Este la etaj...

— A ieşit astă-seară?

— Nu iese practic niciodată, din cauza sănătăţii... De mai mulţi ani, soţia mea e bolnavă şi are mari suferinţe...

— Vă cer scuze...

— N-aveţi de ce... Deci, am luat cina... Am coborât în acest cabinet, după obicei... Ah! Mi-aduc aminte.. Mă

simțeam obosit după orele petrecute la Palatul Justiției... M-am suit în maşină, cu gândul să mă plimb o oră-două ca să mă destind, cum mi se întâmpla din când în când... Cândva, am făcut mult sport şi-mi lipseşte aerul curat... Trecând prin Champs-Elysdes, am văzut că se dădea un film rusesc, despre care mi se vorbise de bine...

— Pe scurt, v-ați dus la cinematograf...

— Exact... Vedeți, nu e nici un mister... După care, m-am dus să beau un păhărel la Fouquet's, înainte să vin acasă...

— Nu vă aştepta nimeni?

— Nimeni.

— N-ați primit apeluri telefonice?

Părea să caute din nou prin memorie.

— Nu-mi amintesc, nu... Probabil că am fumat o țigară, două, înainte să urc să mă culc, căci adorm cu greutate... Acum, dați-mi voie să vă spun că mă simt destul de surprins...

Era rândul lui Maigret să facă pe inocentul.

— Din care motiv?

— Mă aşteptam să-mi puneți întrebări asupra clientului meu... Or, m-ați interogat în privința mea şi asupra felului în care mi-am petrecut timpul... Aş putea să mă simt ofensat...

— În realitate, am încercat să reconstitui plecările şi venirile lui Emile Boulay.

— Nu înțeleg...

— N-a fost ucis noaptea trecută, ci în noaptea de marți spre miercuri...

— Totuşi, îmi spuseseți...

— Am zis că a fost găsit azi dimineață...

— Ceea ce înseamnă că de marți, trupul lui...

Maigret dădu afirmativ din cap. Luase un aer de cumsecădenie şi părea înclinai spre confidențe.

— Este aproape stabilit că Boulay avea marți seară o întâlnire în cartier...

— Şi v-ați închipuit că a venit aici?

Comisarul râse:

— Nu vă acuz că v-ați strâns de gât clientul...

— A fost strâns de gât?

— Aşa rezultă din autopsie... Mi-ar lua prea mult timp să vă enumăr indiciile pe care le-am cules... Obişnuia să vină să vă ceară sfaturi...

— Nu l-aş fi primit la miezul nopții...

— S-ar fi putut afla într-o situație delicată... Dacă, de pildă, cineva l-ar fi şantajat...

Gaillard aprinse o nouă țigară şi dădu drumul cu înceti-nitorul fumului, în fața lui.

— Din carnetul lui de cecuri reiese că a retras, de puțină vreme, o sumă destul de mare de la bancă...

— Pot să vă întreb cât anume?

— O jumătate de milion de franci vechi. Nu-i stătea în obicei... De regulă, lua banii lichizi de care avea nevoie din casa vreunuia din cabaretele lui...

— S-a-ntâmplat o singură dată?

— Numai o dată, din câte ştim... O să ştiu cu certitudine mâine, când are să i se verifice contul în bancă...

— Tot nu văd rolul meu în această afacere...

— Ajung şi acolo... Să presupunem că cedase o dată şi că i se pretindea din nou; că i se dăduse o întâlnire în noaptea de marți spre miercuri... I-ar fi putut veni ideea să vă ceară sfatul... V-ar fi sunat de mai multe ori la telefon, când erați la cinematograf... Cine răspunde la telefon, seara, când nu sunteți acasă?

— Nimeni...

Şi cum Maigret părea surprins:

— Cum v-am spus, soția mea are o sănătate şubredă... A avut la început o depresiune nervoasă, care s-a tot agravat.

Pe deasupra, suferă de o polinevrită, pe care medicii nu izbutesc s-o trateze... Aproape că nu părăseşte etajul şi are întotdeauna alături o cameristă, care în realitate e infirmieră... Soţia mea nu ştie asta... Am suprimat telefonul la etaj...

— Servitoarele?

— Sunt două şi dorm la cel de al doilea etaj... Ca să revenim la întrebarea dumneavoastră, pe cârc o înţeleg mai bine, nu sunt la curent cu nici un şantaj al cărui obiect să fi fost clientul meu... Mai adaug că existenţa unui asemenea şantaj m-ar surprinde căci, cunoscându-i afacerile, nu văd în ce materie l-ar fi şantajat... Deci n-a venit să mă consulte marţi seara... Şi mai întâi de toate, habar n-am cum şi-a petrecut timpul în acea noapte.

Că a fost omorât, nu m-a mirat din calc afară când miaţi spus, căci n-ajungi în situaţia pe cârc o ocupa el, în acest mediu, fără să-ţi faci duşmani de temut... Că a fost strangulat, mă tulbură mai mult, şi încă mai tare că nu i s-a găsit trupul decât în dimineaţa aceasta... În fapt, unde a fost găsit?... Presupun că a fost pescuit în Sena..

— Era întins pe trotuar, la marginea cimitirului Pere-Lachaise...

— Cum a reacţionat soţia lui?

— O cunoaşteţi?

— Am văzut-o o singură dată... Boulay era nebun după ea... Ţinea să mi-o arate şi să-mi arate copiii lui. M-a invitat să luăm masa în strada Victor-Masse şi în felul ăsta am cunoscut întreaga familie...

— Dimpreună cu Antonio...

— Dimpreună cu cumnatul său şi cu soţia lui... O adevărată întrunire de familie... În fond, Boulay era foarte mic-burghez şi n-ai fi bănuit niciodată, cât îl privea, că trăieşte din despuierea femeilor...

— Îi cunoaşteţi cabaretele?

— M-am dus în două sau trei rânduri la Lotus, cu mai mult de un an în urmă... Am asistat de asemenea la inaugurarea cabaretului din strada de Berri...

Maigret îşi punea o grămadă de întrebări, fără să-şi ia riscul de a le formula prin viu grai. Trăind cu o femeie bolnavă, avocatul nu căuta în altă parte nişte plăceri pe care nu le mai găsea acasă?

— Aţi întâlnit-o pe Ada?

— Sora cea mică? Sigur că da. Era la masă. O fată fermecătoare, la fel de frumoasă ca şi Marina, dar mai cu cap...

— Credeţi că era amanta cumnatului ei?

— Mă puri în locul dumneavoastră, domnule comisar... îmi dau seama că sunteţi obligat să căutaţi în toate direcţiile... Totuşi, unele din ipotezele dumneavoastră sunt destul de uimitoare... Dacă l-aţi fi cunoscut pe Boulay, nu v-aţi fi pus întrebarea asta... Avea oroare de complicaţii... O aventură cu Ada i l-ar fi pus în cap pe Antonio care, ca italian ce este, are un simţ foarte dezvoltat al familiei... Iertaţi-mă dacă am căscat, dar m-am sculat înainte de răsăritul soarelui, ca să ajung la Poitiers la timp, pentru procesul meu.

— Aveţi obiceiul să vă lăsaţi maşina în faţa porţii?

— Cel mai ades. Nu mă mai obosesc s-o duc în garaj... Este loc aproape întotdeauna...

— Nu fiţi prea supărat pe mine că v-am deranjat... O ultimă întrebare... Boulay a lăsat un testament?

— După câte ştiu, nu... Şi nu văd din care motive ar fi făcut unul... Are doi copii... Pe deasupra, s-a căsătorit în regimul comunităţii de bunuri... Succesiunea nu ridică nici o problemă...

— Vă mulţumesc...

— O să mă duc, mâine dimineaţă, să prezint condoleanţe văduvei şi să mă pun la dispoziţia ei. Sărmana femeie!...

Câte întrebări nu i-ar mai fi pus Maigret! De exemplu, în ce fel pierduse cele patru degete de la mâna stângă şi, de

asemenea, la ce oră plecase din strada La Bruyere, în dimineața aceea. În fine, din cauza unei fraze pronunțate de Mickey, ar fi fost curios să consulte lista clienților avocatului.

Câteva minute mai târziu, luă un taxi din Place Saint-Georges şi se întoarse acasă, să se culce. Nu se trezi mai devreme de orele opt dimineața şi pe la nouă şi jumătate ieşea din biroul directorului Poliției Judiciare, unde asistase la raport fără să sufle o vorbă.

Prima lui grijă, după ce deschise fereastra şi-şi scoase haina, fu să-l cheme pe maestrul Chavanon, căruia îi telefonase în ajun.

— Tot eu sunt... Maigret!... Vă deranjez?

— Am pe cineva în cabinet...

— Doar o informație... Cunoaşteți vreun confrate care să fie mai intim cu Jean-Charles Gaillard?...

— Iar el! S-ar zice că-i porți sâmbetele...

— N-am nimic cu el, dar aş vrea să ştiu un anumit număr de lucruri care-l privesc...

— De ce nu-l întrebi pe el însuşi? Du-te să-l vezi...

— L-am văzut.

— Şi atunci? S-a arătat recalcitrant?

— Dimpotrivă! Se întâmpla că sunt oarecări întrebări prea delicate ca să le pui de-a dreptul cuiva...

Chavanon nu se arătă deloc entuziasmat. Maigret se aştepta la asta. Aproape în toate profesiunile există un spirit de echipă. Între ei, oamenii îşi spun deschis părerile unii despre alții, însă amestecul din afară e puțin apreciat. Cu atât mai mult când e vorba de poliție!

— Ascultă... Ți-am spus ceea ce ştiam... Nu ştiu cu cine se vede pe moment, dar, acum câțiva ani, era foarte bun prieten cu Ramuel.

— Cel care l-a apărat pe măcelarul din strada Caulaincourt?

— Da, el. Aş fi foarte mulţumit, dacă te duci să-l vezi, să nu mă pui în cauză. Cu atât mai mult cu cât tocmai a obţinut două-trei achitări una după alta şi i s-a cam urcat la cap... Succes!

Maestrul Ramuel locuia în Rue du Bac şi, o clipă mai târziu, Maigret o căpăta la telefon pe secretara lui.

— E aproape imposibil... E ocupat toată dimineaţa... Staţi un pic... Dacă veniţi către orele unsprezece fără zece şi dacă dânsul termină repede cu clientul de la zece şi jumătate... Pesemne că se defila la el ca la un dentist de cartier.

Următorul!

Totuşi Maigret se duse în rue de Bac şi, cum sosise prea devreme, se duse să bea un pahar de vin, la cârciumioara din colţ. La maestrul Ramuel, pereţii sălii de aşteptare erau acoperiţi cu tablouri purtând dedicaţii ale autorilor. Trei persoane aşteptau răbdătoare şi, printre ele, o bătrână care era, probabil, o bogată fermieră din provincie.

La unsprezece fără cinci, totuşi, secretara deschise uşa şi-i făcu lui Maigret un semn discret să intre.

Încă tânăr, cu faţa bucălată, maestrul Ramuel era de pe acum chel. Îl primi cordial, cu mâna întinsă.

— Cărui fapt datorez onoarea?...

În biroul imens, pereţii erau acoperiţi cu lambriuri, mobilele de stil Renaissance, şi păşeai pe covoare orientale veritabile.

— Luaţi loc... O havană?... Ah! nu... ştiu... Fumaţi-vă pipa, vă rog...

Îl simţeai pătruns de propria-i importanţă. Se aşeză la biroul lui, ca un procuror general pe tronul apărătorului dreptăţii.

— Nu văd nici o afacere, dintre cele cu care mă ocup...

— Nu este vorba de unul dintre clienţii dumneavoastră, maestre... Mă simt, de altminteri, foarte încurcat... Aş dori să consideraţi vizita mea ca pe-o vizită particulară...

Ramuel dobândise într-o asemenea măsură obişnuinţa proceselor la Curtea cu juri, încât continua să se comporte şi în viaţă ca la bară, cu aceeaşi mimică, aceleaşi gesturi ample ale braţelor, cărora nu le lipseau decât mânecile largi ale robei negre.

Începu prin a holba ochii, cu un aer comic, apoi îndepărtă braţele, spre a-şi exprima surprinderea.

— Cum, domnule comisar, n-o să-mi spuneţi că aveţi necazuri... Să pledez pentru comisarul Maigret...

— Am doar nevoie de câteva informaţii despre cineva...

— Unul dintre clienţii mei?

Luase un aer jignit.

— Nu e cazul să vă reamintesc...

— Nu vă temeţi. Nu vă cer să încălcaţi secretul profesional... Dar,din raţiuni care mi-ar lua mult timp să vi le explic, trebuie să-l cunosc puţin pe unul din confraţii dumneavoastră...

Sprâncenele se încruntară, la fel de exagerat, ca şi cum avocatul şi-ar fi jucat în faţa juraţilor obişnuita lui comedie.

— Nu este nici vorbă să trădaţi o prietenie...

— Spuneţi. Nu promit nimic, nu-i aşa?

Era agasant, dar comisarul n-avea de ales.

— Îl cunoaşteţi foarte bine, cred, pe confratele dumneavoastră Jean-Charles Gaillard...

Mutră prefăcut încurcată.

— Ne frecventam altă dată...

— V-aţi certat?

— Să zicem că ne întâlnim mai rar...

— O cunoaşteţi pe soţia lui?

— Pe Jeanine? Am întâlnit-o întâia oară pe când mai dansa încă la Cazinoul din Paris... Imediat după război... O fată fermecătoare, pe atunci... Şi frumoasă!... I se spunea frumoasa Lara şi trecătorii întorceau capul după ea pe stradă.

— Era numele ei?

— Nu... Se numea în realitate Dupin, dar dansa sub numele de Jeanine de Lara... Ar fi făcut probabil, o carieră strălucită...

— Şi a renunțat pentru Gaillard?

— A luat-o de soție, promițându-i că n-are să-i ceară să abandoneze teatrul...

— Nu şi-a ținut cuvântul?

Acum urma comedia discreției. Ramuel părea să cântărească pentru şi contra, suspina, ca sfâşiat de sentimente contradictorii.

— La urma urmei, ştie tot Parisul... Gaillard s-a întors de pe front plin de medalii...

— Şi-a pierdut cele patru degete în timpul războiului?

— Da... A luptat la Dunkerque... În Anglia, s-a angajat în Forțele de eliberare... A făcut campania din Africa, apoi, dacă nu mă înşel, a ajuns în Siria... Era locotenent în forțele de comando... Nu vorbeşte niciodată despre asta, trebuie să recunosc... nu face parte dintre cei care se laudă cu faptele lor de arme... Într-o noapte, când trebuia să surprindă o patrulă inamică, l-au surprins ei pe el şi nu şi-a găsit salvarea decât apucând cu mâna cuțitul ce i se înfigea în piept... E un viteaz... S-a-ndrăgostit la nebunie de Jeanine şi a convins-o să-l ia de bărbat... Pe vremea aceea, era stagiar la maestrul Jouane, avocatul de drept civil şi nu câştiga cine ştie ce...

Gelos, îşi petrecea serile în culisele Cazinoului din Paris. Urmarea o puteți ghici... Încetul cu încetul a obținut ca soția lui să renunțe la dans... S-a pus pe muncă, pentru a aduce bani în casă... Mi s-a-ntâmplat deseori să-i trimit clienți...

— A rămas în dreptul civil?

De data aceasta, Ramuel luă aerul încurcat al cuiva care se întreabă dacă interlocutorul său va fi capabil să-l înțeleagă.

— E destul de complicat... Sunt avocați pe care-i vezi rareori la tribunal şi care, totuşi, n-au mai puțină clientelă... Ei câştigă chiar cei mai mulți bani... Sunt avocații-consilieri ai mărilor societăți... Cunosc la perfecție legile privind societățile şi cele mai mărunte subtilități...

— Este cazul lui Gaillard?

— Da şi nu... Remarcați că nu ne mai vedem deloc, de câțiva ani... Pledează relativ puțin... În privința clientelei sale, mi-ar fi greu s-o definesc... N-o are, precum fostul lui patron, pe aceea a marilor bănci şi a marilor industrii...

Maigret asculta cu răbdare, sforțîndu-se să ghicească ce se ascundea între cuvinte.

— Cu actualele legi fiscale, multă lume are nevoie de sfaturile unei persoane cunoscătoare... Unii, prin chiar activitatea lor, au nevoie să fie siguri că rămân în legalitate...

— Patronul unei rețele de cabarete, de exemplu...

Ramuel se prefăcu surprins, ruşinat.

— Nu mi-am dat seama că am fost atât de precis... Observați că nu ştiu despre cine vorbiți...

Maigret îşi aminti de conversația avută în ajun, cu Louis Boubee, zis Mickey. Amândoi evocaseră acel Tivoli de pe vremea Pupăcioasei, la care-i întâlneai nu numai pe marii naşi ai lumii interlope, ci şi pe avocații lor şi un anumit număr de oameni politici.

— Boulay a fost ucis, spuse el brusc.

— Boulay?

— Domnul Emile... Patronul localului Lotus, al lui Train-Bleu şi al altor două cabarete...

— N-am avut timp să citesc ziarul de azi dimineață... A fost un client al lui Gaillard?

Era de o naivitate dezarmantă.

— Evident, e una din categoriile la care făceam aluzie...

Nu este uşor, în anumite profesiuni, să eviți necazurile... Ce i s-a-ntâmplat acestui Boulay?

— A fost strangulat...

— Oribil!

— Vorbeați adineaori despre doamna Gaillard...

— Se pare că starea ei s-a înrăutățit de când am pierdut-o din vedere... Boala s-a manifestat pe vremea când încă-i mai frecventam, prin depresiuni nervoase, care deveneau tot mai dese... Presupun că nu se obişnuia cu viața burgheză... Ia să vedem... Ce vârsta să aibă acuma? în jur de patruzeci, dacă nu mă înşel... Trebuie că are cu patru sau cinci ani mai puțin ca el... Dar s-a topit... A îmbătrânit foarte repede... Fără să fiu medic, domnule comisar, am văzut câteva femei, mai ales printre cele strălucitoare, trecând destul de rău hopul ăsta...

Îl deplâng pe Gaillard... E un băiat inteligent, unul din cei mai inteligenți din câți cunosc... A muncit din răsputeri că să-şi facă o situație... S-a străduit să-i facă Jeaninei o viață strălucitoare... Căci, un timp, au trăit pe picior mare... Dar n-a fost de ajuns... Iar acum...

Dacă pe față i se citea mila, în ochişori îi juca totuşi o flacără veselă, ironică.

— Asta doreați să ştiți?... Remarcați că nu v-am spus nimic de ordin confidențial... Ați fi putut întreba pe oricine, pe culoarele Palatului de Justiție...

— Presupun că Jean-Charles Gaillard n-a avut niciodată sup'ărări din partea Consiliului disciplinar?

— Ei, ei! Ce tot spuneți?

Se ridică, privind pendula de pe şemineu.

— Vă cer iertare, dar ați putut constata că destul de mulți clienți mă aşteaptă... La orele două pledez... Presupun că nu este nimeni la curent cu vizita dumneavoastră şi că ceea ce am vorbit rămâne între noi?...

Şi, îndreptându-se cu mers săltăreț către uşă, suspină teatral:

— Biata Jeanine!

Capitolul 6

Înainte de a se întoarce acasă ca să-şi ia prânzul, Maigret trecuse pe la Quai des Orfevres şi-i spuse lui Lapointe, aproape cu un aer distrat:

— Aş vrea să te duci cât mai repede posibil să faci o mică anchetă în strada La Bruyere şi prin împrejurimi. Se pare că o limuzină americană bleu-deschis staţionează de obicei, zi şi noapte, în faţa casei maestrului Jean-Charles Gaillard...

Şi-i întinse o hârtioară pe care scrisese numărul de înmatriculare al automobilului...

— Aş vrea să ştiu la ce oră era acolo maşina în seara de marţi şi, de asemenea, la ce oră a plecat ieri dimineaţă sau în cursul nopţii...

Nici un gând nu părea să-i învioreze privirea, spinarea îi era încovoiată, mersul greoi şi leneş. În acele momente lumea, şi colaboratorii lui încă şi mai mult, îşi închipuiau că se concentra. Or, nimic nu era mai fals. Zadarnic le-o spunea, nu-l credeau.

Ceea ce făcea, în realitate, era un pic ridicol, dacă nu chiar copilăresc. Apucă un capăt de idee, un căpeţel de frază, şi şi-l repeta, ca un şcolar care încearcă să-şi înveţe lecţia pe dinafară. I se întâmpla chiar să mişte buza, să vorbească cu jumătate de voce, singur în mijlocul cabinetului lui, pe trotuar, oriunde.

Cuvintele n-aveau neapărat noimă. Toate astea semănau cu un gag.

— S-au văzut avocaţi ucişi de clienţii lor, dar n-am auzit niciodată de clienţi ucişi de avocaţii lor...

Asta nu înseamnă că-l acuza pe Jean-Charles Gaillard că l-ar fi strangulat pe plăpândul patron al Lotus-ului şi al altor localuri. Soția lui l-ar fi luat prin surprindere dacă l-ar fi întrebat, în timp ce mânca:

— La ce te gândeşti?

Ar fi răspuns, probabil, de bună credință, că nu se gândea la nimic. Mai erau şi imagini care-i treceau prin cap, ca printr-o lanternă magică.

Emile Boulay, seara, pe trotuar, în fața Lotus-ului... Asta era un obicei aproape al fiecărei seri... Omulețul se uita la cer, privea lumea ce se scurgea, schimbându-şi ritmul şi parcă şi felul de a fi pe măsură ce înainta în noapte, şi făcea socoteala încasărilor celor patru cabarete ale sale...

Cea de a doua imagine, însă, nu se înscria între cele de toate zilele... Boulay intra în cabina telefonică, sub privirile fetei de la vestiar şi făcea un număr care nu răspundea. De trei ori... de patru ori... Între telefoane, mai făcea câte un mic tur, fie prin local, fie pe stradă... Şi doar la al cincilea sau al şaselea telefon a răspuns cineva, la capătul firului...

Or, el n-a plecat numaidecât... Lângă Mickey, pe trotuar, îşi scotea din când în când ceasul de buzunar...

„Nu s-a-ntors acasă, ca să-şi ia revolverul...” fu cât pe ce să spună cu glas tare, Maigret. „

Emile poseda un permis. Avea dreptul să poarte armă. Îl avea şi în epoca în care Mazotti cu banda lui îi făceau necazuri. Dacă nu luase arma cu el, în acea seară, înseamnă că nu se temea de nimic. În sfârşit, fără să spună nimic portarului ce agăța clienții şi care avea aerul unui golănaş fanat, începu să coboare, fără să se grăbească, strada Pigalle.

Era ultima imagine. Cel puțin, ultima imagine a lui Emile în viață.

— Ai vreun proiect pentru mâine?

Îşi ridică privirile din farfurie, către soția sa, parcă surprins că o vedea în fața lui, lângă fereastra deschisă.

— Mâine? repetă el cu o voce aşa de neutră, încât ea izbucni în râs.

— Erai departe! Scuză-mă că...

— Ce se-ntâmplă mâine?

— Este duminică... Crezi că o să ai de lucru?

Ezită să răspundă. Nu ştia. Nu se gândise la duminică. Întrucât pretindea că una din principalele şanse ale succesului este rapiditatea, avea oroare să întrerupă o anchetă. Cu cât trec zilele, cu atât e mai greu să obţii mărturii precise. El însuşi avea nevoie să rămână pe calea pe care pornise, să se lipească de mica lume în care se afundase.

Şi iată că apărea o duminică, adică o gaură. Iată că şi după-amiaza va fi ca şi pierdută, pentru că, pentru cea mai mare parte dintre oameni, sâmbăta a devenit un fel de duminică.

— Nu ştiu încă... Îţi voi telefona în cursul după-amiezii...

Şi adăugă, depărtându-şi braţele, în felul emfatic pe care îl văzuse la maestrul Ramuel:

— Scuză-mă... Nu e din vina mea...

Bineînţeles, la Poliţia Judiciară, viaţa se şi desfăşura cu încetinitorul. Unele birouri erau goale, comisarii, inspectorii plecaseră la ţară.

— Lapointe nu s-a-ntors?

— Nu încă, patroane.

Tocmai îl surprinsese, în biroul inspectorilor, pe grăsanul Torrence, cum arăta colegilor lui o undiţă cu mulinetă. Nu putea pretinde ca toată lumea să fie, ca el, hipnotizată de Emile Boulay.

Nu ştia ce să facă, în aşteptarea lui Lapointe şi n-avea curajul să se afunde iar, într-o după-amiază de sâmbătă, în planurile lui administrative. Sfârşi prin a intra la Lecoin, colegul său de la Moravuri,
care era ocupat cu lectura jurnalului. Lecoin semăna mai degrabă cu un gangster, decât cu un poliţist.

— Te deranjez?

— Nu.

Maigret se aşeză pe pervazul ferestrei, fără să prea ştie de ce anume venise.

— Îl cunoşti pe patronul Lotus-ului?

— Aşa cum îi cunosc pe toți...

Conversația, leneşă, fără cap şi coadă, dură aproape un ceas, fără să ducă la nimic. Pentru Lecoin, fostul picolo de la Transat era un tip corect, care nu aparținea mediului interlop şi pe care unii, în Montmartre, îl numeau în batjocoră băcanul.

La orele patru, duminica aproape că începuse şi comisarul mai împinse o dată uşa de la biroul inspectorilor.

— Lapointe?

— Nu s-a-ntors, patroane...

Deşi ştia că nu va folosi la nimic, intră, plimbându-se, pe uşa care comunica cu Palatul de Justiție. Îşi promisese, în cursul dimineții, să se ducă la Grefă şi să obțină listele clienților pentru care pledase Jean-Charles Gaillard.

Palatul de Justiție era aproape gol, bântuit de curent pe vastele coridoare şi, când deschise uşa de la Grefă, nu găsi pe nimeni. Ciudat lucru. Oricine ar fi putut intra şi scotoci în clasoarele verzi care umpleau pereții până în tavan. Oricine, de asemenea, ar fi putut să ia o robă din vestiarul avocaților, ba chiar şi să se aşeze pe fotoliul unui preşedinte al Curții.

— Grădina zoologică e mai bine păzită... mormăi el.

În sfârşit, îl găsi pe Lapointe în biroul său.

— Mă întorc cu mâinile goale, patroane... Totuşi, m-am adresat aproape tuturor locatarilor de pe stradă... În tot cazul, celor care n-au plecat în week-end.

Limuzina americană bleu le e foarte cunoscută... Unii ştiu şi cui aparține... Alții o remarcă în fiecare dimineață, când pleacă la lucru, dar nu-şi pun întrebări... Când le-am vorbit de noaptea de marți spre miercuri, cei mâi mulți au ridicat ochii la cer... Pentru ei, e deja demult... Unii dor-

meau de la orele zece... Alții s-au întors de la cinema către unsprezece şi jumătate, fără să dea atenție maşinilor care, la ora aceea, ocupau toată lungimea trotuarului...

Răspunsul pe care l-am primit cel mai des sună aşa:

— E aproape întotdeauna acolo... S-au obişnuit s-o vadă la locul ei, înțelegi, încât chiar când nu se află acolo, ei îşi închipuie că este... M-am adresat garajelor din cartier. Numai în unul singur îşi amintesc de automobil şi de un tip zdravăn şi rumen la față, care vine, din când în când, să-şi facă plinul... Dar nu e un client de zi cu zi... Mai sunt două garaje unde n-am putut întreba pe nimeni, pentru bunul motiv că sunt închise până luni dimineața...

Maigret ridică din nou brațele, în stilul maestrului Ramuel. Ce putea să mai facă?!

— Ai să te duci din nou acolo luni... suspină el.

Sună telefonul. Recunoscu vocea lui Antonio şi speră o clipă că acesta avea să-i comunice ceva nou.

— Dumneavoastră sunteți, domnule Maigret?... Sunt cu reprezen-tantul pompelor funebre... Propune ca înmormântarea să aibă loc luni, la orele zece dimineața... Nu vreau să-i dau un răspuns, fără autorizația dumneavoastră.

Ce-i păsa de asta lui Maigret?

— De acord...

— Veți primi un ferpar... Slujbă va avea loc la biserica Notre-Dame de Lorette...

Puse telefonul în furcă, îl privi, cu ochii goi, pe Lapointe, care-i aştepta instrucțiunile.

— Poți să te duci... Duminică plăcută... Dacă Lucas e pe alături, trimite-l aici.

Lucas era acolo.

— Ceva nou, patroane?

— Absolut nimic!... Aş vrea că luni dimineață, la prima oră, să te duci la grefa tribunalului şi să procuri lista proceselor în care a pledat Jean-Charles Gaillard... Nu-i nevoie s-o iei de la potop... Ajung ultimii doi, trei ani...

— Astă seară te întorci în Montmartre?

Maigret dădu din umeri. La ce bun? îi spuse lui Lucas cum îi spusese şi lui Lapointe:

— Duminică plăcută.

Şi ridică receptorul.

— Legătura cu domiciliul meu... Alo!... Tu eşti? Ca şi cum n-ar fi ştiut că numai ea putea fi şi nu i-ar fi recunoscut vocea!

— Ţi-aduci aminte la ce oră e trenul pentru Morsang?... Astăzi, da... Înaintea mesei de seară, dacă e posibil... La cinci şi cincizeci şi două?... Te-ar amuza să petrecem noaptea acolo şi ziua de mâine?... Bine!... Pregăteşte valiza mică... Nu... Am să telefonez eu personal...

Locul era pe malul Senei, la câțiva kilometri în amont de Corbeil. Se afla acolo un han, La flăcăul tomnatic, unde, de mai bine de douăzeci de ani, familia Maigret se ducea din timp în timp, să-şi petreacă duminicile.

Maigret îl descoperise, în cursul unei anchete, izolat, pe malul apei, frecventat mai cu seamă de pescarii cu undița. Acum perechea făcea parte dintre obişnuiții casei. I se dădea aproape întotdeauna aceeaşi odaie, i se servea prânzul şi cina la aceeaşi masă, sub copacii terasei.

— Alo! Dați-mi Flăcăul tomnatic, la Morsang... Prin Corbeil... Flăcăul tomnatic, da... E un han...

Descoperise, scotocind prin cărțile vechi, că locul fusese cândva frecventat de către Balzac şi Alexandre Dumas, iar mai târziu, la mesele literare se întruneau acolo frații Goncourt, Flaubert, Zola, Alphonse Daudet şi câțiva alții.

— Alo!... aici Maigret... Ce spuneți?... E vreme frumoasă, da...

Lucrul ăsta îl ştia el tot aşa de bine ca şi patroana.

— Camera noastră e ocupată?... Aveți altă, dar fără vedere la Sena?... Nu face nimic... Sosim înaintea cinei... Astfel, până la urmă şi în ciuda lui Emile Boulay, aveau să petreacă o duminică liniştită pe malul apei. În timp, clientela ha-

nului se schimbase. Pescarii pe care-i întâlnea altă dată Maigret dispăruseră aproape cu toții. Sau muriseră, sau îmbătrâniseră prea tare ca să se mai deplaseze.

Alții noi le luaseră locul, la fel de apucați, dintre care unii îşi pregăteau nada cu zile întregi mai înainte. Îi auzeai cum se sculau la patru dimineața, ca să-şi lege barca, pe firul apei, între două prăjini. Apăruse o clientelă nouă, mai tânără, mai cu seamă cupluri care posedau o barcă cu pânze, şi aceştia dansară pe terasă, pe muzică de patefon, până la unu noaptea.

Maigret dormi totuşi, auzi cântecul cocoşilor, paşii celor ce se duceau la pescuit, şi nu se trezi, în cele din urmă, decât la Orele nouă dimineața. Către orele zece, pe când îşi terminau gustarea sub copaci şi privind mişcarea vaselor cu pânze, doamna Maigret murmură:

— Tu nu pescuieşti?

Nu avea nici bețele, nici cârligele, lăsate la căscioara lor din Meung-sur-Loire, dar putea oricând să împrumute de la patroană. Din ce motive ar putea un avocat să-şi ucidă clientul?

S-au văzut pacienți omorându-şi medicul, din convingerea că au fost tratați greşit. Contrariul este rarisim. Nu-şi amintea decât de cazul lui Bougrate[6]...

Emile Boulay nu aparținea tipului agresiv. Nu putea pretinde că avocatul lui îl trădase, căci nu fusese niciodată condamnat, iar cazierul său judiciar era curat...

— Alegeți-vă undița care vă place... Cârligele sunt în dulap, iar rimele le găsiți în locul obişnuit...

---

[6] Medic care, la începutul secolului, a fost judecat pentru a-şi fi omorât un prieten aflat în îngrijirea sa medicală. A fost condamnat la închisoare pe viață. Potrivit ultimelor cercetări, acest verdict reprezintă un caz de eroare judiciară (n.ed.)

Merseră pe mal, unul în spatele celuilalt, aleseră un ungher umbros, în preajma unui copac uscat şi întâmplarea voi ca, o jumătate de oră mai târziu, Maigret să fi şi prins vreo cincisprezece babuşte. Să fi avut un minciog, ar fi scos din apă, fără-ndoială, cleanul de mai mult de o livră, care-i rupse coada undiței. E drept că pe urmă nici un peşte nu mai atinse nadă.

Soția sa citea o revistă ilustrată, întrerupându-se din când în când ca să-l privească, cu un surâs amuzat. Luară prânzul în colțişorul lor, înconjurați, ca întotdeauna, de inşi ce se uitau la ei, şuşotind. Oare un şef al brigăzii criminale n-are dreptul să-şi petreacă duminica la țară, ca toată lumea şi să pescuiască cu undița, dacă îi vine cheful?

Reveni pe malul apei, nu mai prinse nimic şi, la şase scara, cl şi cu soția se aflau în trenul de pasageri arhiplin cârc sc îndrepta spre Paris.

Mâncară hrană rece, privind cum cădea noaptea, străzile încă aproape pustii, casele de pe partea cealaltă a străzii, în care începeau să se aprindă câteva lumini. Boulay nu-şi petrecea duminicile la țară. Cabaretele lui erau deschise şapte zile din şapte şi el nu era omul să le lase nesupravegheate. Cât le priveşte pe cele trei femei ale sale, probabil că ele n-aveau nici o poftă să părăsească mica Italie din strada Victor-Masse.

În dimineața zilei de luni, la orele nouă, Maigret trecea pe la Quai des Orfevres, ca să se asigure că nu intervenise nimic nou acolo şi, la zece fără un sfert, un taxi îl depunea în strada Pigalle. Un aviz mortuar, în chenar negru, era fixat pe grilajul Lotus-ului. În strada Victor-Masse era un altul, pe uşa cabaretului Train-Bleu.

În fața a ceea ce fusese domiciliul lui Boulay, trotuarul gemea de lume. Din când în când, câte o persoană sau un mic grup se desprindea din înghesuială, ca să pătrundă în casă a cărei uşă era cernită cu draperii negre. Procedă la fel cu ceilalți, aşteptându-şi rândul în fața ascensorului, unde

bufneau deja mirosuri de flori şi de luminări. Salonul fusese transformat în cameră mortuară, şi în jurul sicriului străjuiau siluete sumbre, cea a lui Antonio, a domnului Raison, a unui bătrân şef de sală considerat de-al familiei, în timp ce o femeie se auzea suspinând, dintr-o încăpere învecinată.

Strânse mâini, coborî, aşteptă, dimpreună cu ceilalţi. Recunoştea chipuri întrezărite în cabaretele defunctului. Trebuie că tot personalul era acolo, iar femeile pe tocuri prea înalte arătau feţe obosite, ochi ce păreau surprinşi să vadă lumina soarelui de dimineaţă.

— E ceva lume, hai?

Era piticul, Louis Boubee, zis Mickey, îmbrăcat în negru, îl trăgea de mânecă pe comisar şi părea mândru de succesul înmormântării.

— Au venit cu toţii...

Voia să spună toţi patronii de cabarete din Paris, inclusiv cei din Champs-Elysees şi din Montparnasse, muzicanţii, chelnerii...

— L-aţi văzut pe Jo?

Îl arătă pe Jo-Catcheurul, care-i făcu comisarului un semn cu mâna. Şi el era îmbrăcat pentru împrejurare, în negru.

— E lume de toată mâna, nu-i aşa?

Costume ţipătoare, pălării în culori prea deschise, ghiuluri şi pantofi de antilopă sau din piele de crocodil...

Toată lumea se deranjase. Degeaba nu făcuse Boulay parte din lumea interlopă, în van meritase porecla de băcan, el aparţinea totuşi vieţii nocturne din Montmartre.

— Tot nu ştiţi cine a comis crima?

În momentul acela avocatul ieşea din casă în care comisarul nu-l văzuse intrând, însă dricul, care tocmai trăsese lingă trotuar, îl ascunsese numaidecât privirilor lui Maigret. Erau atât de multe flori şi coroane, încât au trebuit încărcate în două maşini. Cele trei femei luară loc într-un

automobil. În spatele acestuia, Antonio mergea pe jos, singur, urmat, pe mai multe rânduri, de personal şi de dansatoare. La urmă veneau toţi care întâmplaseră pe acolo, formând un cortegiu de mai mult de o sută de metri lungime.

La trecerea lui, comercianţii ieşeau din prăvăliile lor, gospodinele se opreau pe marginea trotuarului şi diverşi se aplecau la ferestre. În sfârşit, alergând de-a lungul cernitei coloane, fotografi făceau poze.

Răsună orga în momentul în care şase bărbaţi purtând sicriul trecură pragul bisericii. Îi urmară femeile, acoperite dc voaluri groase. O clipă, privirile lui Jean-Charles Gaillard şi ale comisarului se încruci-şară, apoi cei doi fură separaţi de mulţime.

Maigret rămase în fundul bisericii unde, de câte ori se deschidea uşa, pătrundea o rază de soare. Şi-şi depăna mereu în minte aceleaşi imagini, ca un joc de cărţi. Boulay, scoţându-şi ceasul din buzunar... Boulay aşteptând câteva minute, înainte de a o porni din nou pe strada Pigalle...

Antonio aranjase bine lucrurile. Nu avu loc numai un simplu parastas, ci o slujbă cu cor. Ieşirea se făcu încet. Patru sau cinci maşini erau pregătite pentru familie şi colaboratorii cei mai apropiaţi, fiindcă nu mai fusese loc în cimitirul din Montmartre şi trupul lui Boulay pleca spre Ivry.

Antonio găsi timp să-şi facă loc prin mulţime, ca să se apropie de comisar.

— Doriţi un loc?

Maigret făcu semn că nu. Îl urmărea din ochi pe avocatul care se îndepărta şi, strecurându-se prin mulţime, îl ajunse din urmă.

— Frumoasă înmormântare!... zise el, cam în felul în care vorbise Mickey pe strada Victor-Masse. Nu mergeţi la cimitir?

— M-aşteaptă lucrul... În plus, nici nu m-au invitat...

— A venit tot cartierul Montmartre!

O parte din mulțime continua să se împrăştie, în timp ce dricul şi automobilele se îndepărtau.

— Probabil că ați recunoscut un anumit număr dintre clienții dumneavoastră...

— Oricare alt avocat s-ar fi găsit în aceeaşi situație...

Schimbând subiectul conversației, ca şi cum acesta i-ar fi displăcut, Gaillard întrebă:

— Aveți vreo pistă?

— Să zicem, un început de pistă...

— Adică?

— Îmi lipseşte principalul, adică motivul.

— Aveți restul?

— Încă n-am probe, din păcate!... Ați fost ieri la țară?

Interlocutorul său îl privi, surprins.

— De ce mă întrebați?

Luară în piept, ca mulți alții, strada Notre-Dame de Lorette, rareori aşa de animată la acea oră, trecură prin fața cabaretului Saint-Trop, unde din vitrină fusese scos panoul cu femei goale, în locul căruia se pusese anunțul funebru.

— Fără vreun scop... răspunse Maigret. Pentru că eu am fost la țară, cu soția mea... Pentru că cei mai mulți dintre parizieni se duc duminicile la țară sau la mare...

— De multă vreme soția mea nu se mai deplasează...

— Astfel încât vă petreceți duminicile singur, în strada La Bruyere?

— Profit de împrejurare ca să studiez dosarele...

Jean-Charles Gaillard se întreba de ce anume se ținea după el comisarul? în mod normal, Maigret ar fi trebuit să se îndrepte către centrul oraşului. Or, el continua să țină pasul avocatului şi, după scurtă vreme, ajunseră în strada La Bruyere, unde maşina bleu era la locul ei, în fața casei.

Urmă un moment penibil, Maigret nu se dădea dus. Avocatul ținea în mână cheia casei.

— Nu vă propun să intrați, căci știu cât de ocupat sunteți.

— Tocmai eram pe punctul să vă cer permisiunea să dau un telefon...

I se deschise uşa.

— Veniți în biroul meu.

Uşa care comunica cu biroul alăturat era deschisă şi o secretară în vârstă de vreo treizeci de ani se ridică în picioare. Fără să se sinchisească de Maigret, se adresă şefului ei:

— Au fost două telefoane, dintre care unul de la Cannes.

— Numaidecât, Lucette...

Gaillard părea preocupat.

— Doriți să telefonați în oraş?... Aveți aparatul în fața dumnea-voastră.

— Mulțumesc...

Prin fereastră se vedea o curte pavată, în mijlocul căreia se înălța un tei destul de frumos. Maigret, în picioare, făcu numărul.

— Alo!... S-a-ntors inspectorul Lapointe?... Dați-mi-l, vă rog... Mulțumesc!... Da... Alo!... Lapointe?... Ai găsit ceea ce căutai?

Stătu multă vreme să-l asculte, în timp ce avocatul, fără să se aşeze la birou, muta nişte dosare din loc.

— Da... Da... Înțeleg... Eşti sigur în privința datelor?... L-ai pus să semneze declarația?... Nu, sunt în strada La Bruyere... Lucas s-a întors?... Nu încă?...

Pe când vorbea, se uita în curte, la două mierle care țopăiau pe pavaj. Umbra avocatului trecea încolo şi încoace prin dreptul ferestrei.

— Aşteptați-mă, da... N-o să te țin mult şi poate o să avem şi ceva noutăți...

Avea dreptul să-şi joace şi el mica lui comedie! Odată receptorul pus în furcă, se prefăcu încurcat, scărpinându-se în cap, cu un aer perplex.

Erau tot în picioare amândoi, iar avocatul îl observa cu curiozitate. Intenționat, Maigret prelungi tăcerea. Când deschise gura, spuse cu un uşor accent de reproş:

— N-aveți cine ştie ce memorie, domnule Gaillard...

— Ce vreți să insinuați?

— Sau poate, dintr-un motiv pe care nu izbutesc să-l descopăr, nu mi-ați spus adevărul...

— În legătură cu ce?

— Nu ştiți?

— V-o jur...

Cu câteva clipe mai înainte, omul era mare şi tare, sigur pe sine. Acum, chipul său semăna cu acela al unui băiețaş prins cu o poznă şi care se încăpățânează să facă pe nevinovatul.

— Chiar că nu văd ce vreți să spuneți...

— Îmi permiteți să fumez?

— Vă rog!

Maigret îşi umplea pipa, posomorât, ca tot omul care are de îndeplinit o sarcină neplăcută.

Celălalt îi propuse:

— Nu vreți să luați loc?

— Nu stau decât un moment... Vineri, când am venit să vă văd, v-am vorbit de maşina dumneavoastră...

— Posibil... Am stat de vorbă o mulțime şi eram prea impresionat .de cele pe care tocmai le aflasem, ca să mai înregistrez şi amănuntele...

— Mi-ați spus că maşina dumneavoastră staționează de obicei în fața casei şi că o lăsați acolo în timpul nopții...

— Exact... A stat acolo şi noaptea trecută, şi acum două nopți... Ați putut-o vedea, când ați intrat...

— Dar, de curând, au fost nişte zile când a lipsit...

Avocatul luă figura celui care-şi caută în memorie.

— Stați...

Se învăpăie dintr-odată la față, iar lui Maigret aproape că-i făcu milă. Se simțea că-şi ține cumpătul numai printr-o sforțare teribilă.

— Nu mai ştiu dacă săptămâna trecută sau acum două săptămâni, maşina a avut nevoie de reparații... Pot s-o întreb pe secretară... Ea a telefonat la garaj, să vină şi să o repună în funcțiune...

Totuşi, nu se îndreptă către uşa de comunicație.

— Chemați-o!...

Până la urmă deschise uşa.

— Vreți să veniți o clipă?... Domnul comisar are să vă pună o între-bare...

— Nu vă speriați, domnişoară... Este o întrebare cu totul nevinovată... Aş vrea să ştiu în ce zi ați chemat de la garajul din strada Ballu, să vină să ridice maşina...

Se uită către patronul ei, că spre a-i cere îngăduința de a răspunde.

— Luni după masă, făcu ea, în cele din urmă.

— E vorba de lunea trecută?

— Da...

Era frumoasă, simpatică, iar rochia ei de nylon alb punea în valoare un corp apetisant. Oare, între ea şi Gaillard?...

Lucrul acesta nu-l interesa pe Maigret în acel moment.

— Era vorba de o reparație importantă?

— Pot să vă arăt factura atelierului... Am primit-o azi dimineață... Au trebuit să schimbe un amortizor... Sperau să poată aduce înapoi maşina chiar miercuri dimineață...

— Şi n-au făcut-o?

— Au telefonat să se scuze... E un automobil american...

Contrar a ceea ce sperau, n-au găsit piesa de schimb la Paris şi au trebuit să telefoneze la depozitul din Havre...

Jean-Charles Gaillard se prefăcea că nu-l interesează discuția şi, aşezat la biroul său, răsfoia un dosar.

— Când a fost adusă maşina?

— Joi sau vineri... Îmi dați voie?.. Este notat în agenda mea...

Trecu în biroul ei, de unde reveni în clipa următoare.

— Joi seara... Li s-a trimis amortizorul cu trenul expres şi au lucrat toată ziua...

— Nu v-ați întors aici după cină?

Alt schimb de priviri cu avocatul.

— Nu... Asta mi se-ntâmplă mai rar... Doar când e ceva urgent de lucrat.

— Şi nu vi s-a-ntâmplat săptămâna trecută?

Ea dădu din cap, fără să ezite.

— Sunt cel puțin două săptămâni de când n-am mai lucrat seara...

— Vă mulțumesc, domnişoară...

Ea se retrase, închise uşa, iar Maigret rămase în picioare, cu pipa în gură, în mijlocul odăii.

— Aşa, deci... mormăi el, în cele din urmă.

— Aşa, ce?

— Nimic... Un fapt mărunt care poate să aibă, dar poate şi să nu aibă nici o importanță... Ne cunoaşteți prea bine meseria ca să ştiți că n-avem dreptul să neglijăm nimic...

— Nu văd ce are maşina mea...

— Dacă ați fi în locul meu, ați vedea... Vă mulțumesc că mi-ați permis să telefonez... E timpul să mă întorc la birou...

Avocatul se ridică.

— Nu aveți nimic altceva să mă mai întrebați?

— Ce-aş putea să vă mai întreb? V-am pus vineri întrebările pe care le aveam de pus. Presupun că mi-ați răspuns cu toată sinceritatea?

— N-am nici un motiv ca să...

— Bineînțeles. În legătură cu maşina, totuşi...

— Vă mărturisesc că faptul îmi ieşise din cap... În ultimele luni, e a treia sau a patra oară când acest automobil

are nevoie de reparații şi tocmai de aceea am intenția să-l schimb...

— Timp de trei zile ați luat taxiul?

— Exact... Mi se-ntâmplă să iau taxiul chiar când am maşina în fața casei... Nu mai trebuie să caut loc de parcare...

— Vă înțeleg... Plecați, astăzi după-amiază?

— Nu... V-am mai spus că pledez destul de rar... Sunt, mai degrabă, un avocat-consultant...

— Veți fi, deci, acasă, toată ziua?

— Afară numai dacă n-am vreo întâlnire în oraş... O clipă...

Deschise din nou uşa biroului de alături.

— Lucette?... Vrei să vezi dacă trebuie să ies azi după-amiază?

Maigret avu impresia că tânăra plânsese. N-avea nici ochii, nici nasul roşu, dar privirea îi era tulbure, neliniştită.

— Nu cred... Toate întâlnirile dumneavoastră sunt aici...

Totuşi, consultă agenda roşie.

— Nu...

— Aveți răspunsul, conchise avocatul.

— Vă mulțumesc.

— Vă gândiți că o să aveți nevoie de mine?

— N-am nimic precis în minte, dar nu poți să ştii niciodată... La revedere, domnişoară...

Ea îi făcu un semn din cap, cu ochii plecați. Cât despre Jean- Charles Gaillard, el o luă înaintea comisarului pe coridor. Uşa de la sala de aşteptare era întredeschisă şi se zăreau, în trecere, picioarele cuiva care aştepta, picioare de bărbat.

— Încă o dată, mulțumesc pentru telefon...

— Pentru nimic...

— Şi scuzați-mă...

Când, după ce parcurse vreo cincizeci de metri pe trotuar, Maigret întoarse capul înapoi, Gaillard era mai departe în prag şi îl urmărea din priviri.

Capitolul 7

I se întâmplase în mai multe rânduri, ba chiar deseori, însă niciodată într-un fel atât de limpede, de caracteristic. Lucrezi într-o direcție dată, cu atât mai multă încăpățânare cu cât eşti mai puțin sigur de tine şi ai mai puține elemente în mână. Îți spui că eşti liber, la momentul oportun, să faci cale-ntoarsă şi să cauți într-o nouă direcție.

Trimiți inspectori în stânga şi în dreapta. Crezi că bați pasul pe loc, pe urmă descoperi un mic element nou şi începi să avansezi cu prudență.

Şi iată că, dintr-o dată, în momentul în care nici nu te aştepți, ancheta îți scapă din mâini. Nu o mai conduci. Pornesc evenimentele şi te silesc să iei măsuri pe care nu le prevăzuseşi, pentru care nu erai pregătit.

În asemenea cazuri, ai de trecut prin unul sau mai multe ceasuri rele. Îți pui întrebări. Te întrebi dacă n-ai pornit, de la început, pe o cale greşită şi dacă n-ai să te afli în fața prăpastiei sau şi mai rău, în fața realității diferite de ceea ce îți imaginaseşi. Care fusese, în definitiv, singurul punct de plecare al lui Maigret? O simplă convingere, bazată, ce e drept, pe experiență: oamenii din lumea interlopă, specializați în trimiterea pe lumea cealaltă, nu strangulează niciodată.

Folosesc revolverul, câte o dată cuțitul, dar în analele Poliției Judiciare nu se afla urma nici unei crime prin strangulare, care să li se impute. O a doua idee admisă este că aceştia îşi abandonează victimele la locul faptei. Nici un caz, de asemenea, în arhive, al vreunui astfel de asasin, care să fi păstrat acasă un cadavru mai multe zile, înainte de a-l lăsa pe un trotuar.

Astfel, comisarul se oprise fascinat asupra celei din urmă seri a lui Emile Boulay, asupra apelurilor lui telefonice, asupra aşteptării, pe marginea trotuarului, alături de Mickey în uniformă, până în momentul când fostul picolo o luase cu hotărâre în josul străzii Pigalle.

Toată schelăria lui Maigret stătea pe această temelie şi pe povestea jumătăţii de milion retrasă din bancă, la 22 mai. Ea avea în vedere că nu se petrecuse nici o dramă pasională în micuța Italie din strada Victor-Masse, că cele trei femei se înțelegeau între ele la fel de bine cum lăsau impresia, că Boulay n-avea vreo amantă în altă parte şi, în fine, că Antonio era un băiat cinstit.

Una singură din aceste ipoteze — mai degrabă convingeri — să se fi dovedit inexactă şi întreaga lui anchetă ar fi fost la pământ. Oare din această cauză era tot timpul ursuz şi nu înainta decât cu o anumită silă?

Era cald în după-amiaza aceea; soarele izbea în plin fereastra, încât comisarul coborî transperantul. Şi ei şi Lucas îşi scoseseră sacourile şi, cu uşa încuiată, se dedau unei activități care, fără îndoială, l-ar fi făcut pe judecătorul de instrucție să ridice din umeri. Este adevărat că cel care răspundea de caz îi lăsa în pace, convins că era vorba de o răfuială fără importanță şi nici presa nu manifestă mai mult interes.

— Un avocat nu-şi ucide clienții...

Devenise un refren de care Maigret nu izbutea să se descotorosească, la fel ca de un cântec prea des auzit la radio sau televiziune.

— Un avocat...

Se dusese totuşi, în dimineața aceea, după înmormântare, la ieşirea din biserică, la maestrul Jean-Charles Gaillard, dar se arătase cât se poate de prudent. Ca din întâmplare, la ieşirea din biserică, îl întovărăşise până în strada La Bruyere şi, dacă-i pusese câteva întrebări, avusese grijă să nu insiste.

— Un avocat nu ucide...

Aserțiunea nu era nici mai sigură nici mai motivată, decât cealaltă de la care plecase:

— Derbedeii nu strangulează...

Atâta doar că nu convoci un avocat cunoscut la Quai des Orfevres şi nu-l supui unui interogatoriu de mai multe ceasuri fără să rişti să-ți ridici în cap tot baroul, ba chiar întregul aparat judiciar. Unele profesiuni sunt mai simțitoare decât altele. Îşi dăduse seama de lucrul acesta când îi telefonase prietenului său Chavanon, apoi când îl vizitase pe inefabilul maestru Ramuel.

— Un avocat nu-şi ucide clienții...

Or, de clienții lui Jean-Charles Gaillard se ocupau cei doi bărbați, în atmosfera de cuptor a biroului lui Maigret. Lucas se întorsese de la tribunal cu o listă pe care o întocmise cu ajutorul unui grefier.

Şi pe Lucas începuse să-l muncească o idee. Dar de-abia mijea. Nu reuşea să exprime esența a ceea ce gândea.

— Grefierul mi-a spus ceva ciudat....

— Ce?

— Mai întâi, când am pomenit numele lui Jean-Charles Gaillard, i-a scăpat un fel de surâs... Pe urmă, când i-am cerut lista proceselor în care a pledat acesta în ultimii doi ani, privirea i-a devenit şi mai batjocoritoare...

— N-o să găsiți prea multe... mi-a zis el.

— Fiindcă are clientelă puțină?

— Dimpotrivă! Din câte aud, are un cabinet foarte mare şi se pretinde că ar câştiga mai mulți bani decât unii maeştri ai baroului care pledează în fiecare săptămână la Curtea cu Juri...

Lucas continuă, intrigat:

— L-am îmboldit să vorbească, însă destul de mult timp a scotocit în tăcere prin dosare. Când şi când, nota un nume şi o dată, pe foaia de hârtie, mormăind:

— O achitare...

Pe urmă:

— Altă achitare...

Şi-şi păstra aerul răutăcios care mă exaspera.

— Poftim! O condamnare... Cu suspendare, evident!... Asta a durat ceva vreme. Lista se lungea. Achitări după achitări şi condamnări cu suspendare de pedeapsă sau pedepse uşoare... Am sfârşit prin a insinua:

— Trebuie că e tare de tot...

Atunci, m-a privit cu dulce batjocură şi a catadicsit să-i iasă din gură:

— Ştie mai cu seamă să-şi aleagă procesele...

Fraza aceasta îl intriga pe Lucas şi asupra ei începu să lucreze creierul lui Maigret! Bineînțeles că e mai plăcut, nu numai pentru acuzat, ci şi pentru apărătorul lui, să câştige un proces, decât să-l piardă. Reputația lui nu face decât să crească, iar clientela îi sporeşte cu fiecare nou succes.

Să-ți alegi procesele...

Pentru moment, cei doi bărbați puricau lista pe care o adusese Lucas. Procedaseră la o primă triere. Inspectorul notase pe o foaie de hârtie cauzele de drept civil. Cum acest domeniu nu le era familiar nici unuia, nici celuilalt, era preferabil să nu se ocupe de el, deocamdată.

Celelalte afaceri, făcând socoteala, erau destul dc puțin numeroase, vreo treizeci în doi ani. Ceea ce-i permitea lui Jean-Charles Gaillard să afirme:

— Nu pledez des...

Lucas lua numele, unul câte unul.

— Hippolyte Tessier... Fals şi uz de fals... Achitat la 1 septembrie...

Amândoi îşi puneau memoria la contribuție. Dacă nu găseau nimic, Maigret deschidea uşa de la biroul inspectorilor:

— Tessier... fals şi uz de fals... Vă spune ceva?

— Nu e un fost director de cazinou, de pe undeva, din Bretagne, care a încercat să înfiinţeze un tripou clandestin la Paris?

Se trecea la următorul:

— Julien Vendre... Spargere... Achitat...

De acesta, Maigret şi-amintea. Era un om discret, cu aspect de mic funcţionar trist, care se specializase în furturile de tranzistori. Nu-l prinseseră asupra faptei şi nu existase nici o probă formală contra lui. Comisarul recomandase judecătorului să nu pornească urmărirea, ci să-l aştepte la cotitură...

— Trece-l pe foaia a treia...

În acest timp, grăsanul Torrence se instalase la umbră, într-un bistro, în faţa casei avocatului, iar o maşină a poliţiei, fără număr distinctiv, aştepta la câţiva metri mai încolo, lingă trotuar, nu departe de maşina americană bleu.

Dacă Torrence trebuia să-şi petreacă întreaga după-amiază la masă, câte halbe avea să îngurgiteze?

— Urbain Potier... Tăinuire... Un an de închisoare cu suspendare...

De ăsta se ocupase Lucas cu câteva luni în urmă şi omul venise în mai multe rânduri la Quai des Orfevres, gras şi la fel de neîngrijit ca şi domnul Raison, contabilul, cu peri negri care-i ieşeau în tufe din nări.

Ţinea un magazin de mărunţişuri pe Boulevard de la Chapelle. Găseai de toate acolo: lămpi vechi cu petrol, ca şi frigidere, sau nenumărate ţoale uzate până la urzeală.

— Sunt un comerciant cinstit... Modest, dar cinstit... Când individul ăla mi-a adus la vânzare nişte ţevi de plumb, habar n-aveam că le furase... L-am luat drept...

La fiecare nume, Maigret şovăia. Uşa de la biroul inspectorilor fu deschisă de zece ori.

— Înscris...

— Gaston Mauran... Furt de maşini...

— Unul scund şi roşcovan...

— Asta nu scrie în hârtiile mele...

— În primăvara trecută?

— Da... În aprilie... E vorba de o bandă care revopsea maşinile furate şi le trimitea în provincie, la negustori de maşini vechi...

— Cheamă-l pe Dupeu...

Inspectorul Dupeu se ocupase de această afacere şi era, din fericire, în biroul alăturat.

— Ăsta e chiar roşcovanul ăla mărunţel care ne-a spus basmul cu bătrâna lui mamă bolnavă?

— Da, patroane... Şi chiar avea o mamă bătrâna şi bolnavă... Pe atunci, el avea doar nouăsprezece ani... Era cel mai neînsemnat din bandă... Se mulţumea să stea la pândă, în timp ce Justin Căpiatul şterpelea maşinile...

Două afaceri de proxenetism; alte spargeri. Nimic de seamă. Nimic care să fi figurat pe prima pagină a ziarelor.

În schimb, toţi clienţii avocatului erau mai mult sau mai puţin profesionişti.

— Continuă, suspină Maigret.

— Asta e tot... Mi-aţi spus să nu caut pe mai mult de doi ani...

Prea puţine procese ca să acopere activitatea unui avocat care locuia într-o reşedinţă aristocratică, chiar dacă, în realitate, aceasta era o casă destul de obişnuită. Trebuia să pui la socoteală, firește, şi afacerile care nu mai ajunseseră în faţa tribunalului, fără îndoială mai numeroase.

Mai exista şi o altă clientelă, aceea căreia Jean-Charles Gaillard îi stabilea declaraţiile de venituri, cum făcuse şi pentru Boulay.

Maigret se chinuia. Îi era cald. Îi era sete. I se părea că se înnămoleşte şi se simţea ispitit să ia totul de la început. Cheamă-mi-l pe inspectorul de la impozitele directe, de la arondismentul IX...

Era cum ai da cu bâtul în apă dar, în punctul în care se afla, n-avea dreptul să neglijeze nimic.

— Cum?... Domnul Jubelin?... Ei bine, daţi-mi-l pe domnul Jubelin... Din partea comisarului Maigret... de la Poliţia Judiciară, da... Alo!... Nu! comisarul doreşte să vorbească cu domnul Jubelin în persoană...

Probabil că inspectorul era ocupat sau pătruns de importanţa slujbei sale, căci trecură aproape cinci minute până să apară la capătul firului.

— Alo!... Vi-l dau pe comisar...

Maigret apucă receptorul cu un suspin.

— Sunt nemângâiat că vă deranjez, domnule Jubelin... Vreau numai să vă cer o informaţie... Ce spuneţi?... Da, este, indirect, în legătură cu Emile Boulay... Aţi citit în ziare... înţeleg... Nu, nu declaraţiile lui de impozite mă interesează... S-ar putea, mai târziu, dar în cazul de faţă vă promit să urmez calea administrativă... Da, sigur că da, vă înţeleg scrupulele... Întrebarea mea e puţin diferită... Boulay a avut dificultăţi cu dumneavoastră? Ce vreau să spun... De exemplu, aţi avut ocazia să-l ameninţaţi cu nişte urmări... Nu!... Aşa credeam şi eu... Perfect în ordine cu contabilitatea... Bine... Bine...

Ascultă, dând din cap şi mâzgălind sugativa. Vocea domnului Jubelin era aşa de răsunătoare, încât Lucas înţelegea aproape tot ce spunea.

— În definitiv, aveţi un sfătuitor bun... Un avocat, ştiu... Jean-Charles Gaillard... Anume la el vreau să ajung... Presupun că se ocupă de mai mulţi dintre contribuabilii dumneavoastră... Cum spuneaţi?... De prea mulţi?

Maigret îi făcu un semn cu ochiul lui Lucas şi se înarmă cu răbdare, căci inspectorul deveni dintr-o dată vorbăreţ.

— Da... Da... Foarte abil, evident... Cum?... Declaraţii inatacabile... Aţi încercat?... Fără rezultat... Văd... îngăduiţi-mi încă o întrebare... Cărei clase sociale aparţineau, în general, clienţii lui Gaillard?... Cam tot soiul, pricep... Da... Da... Multă lume din cartier... Proprietari de hoteluri, de restaurante şi de cabarete... Sigur, e greu...

Conversația mai dură preț de zece minute, însă comisarul nu mai asculta decât cu o ureche distrată, fiindcă interlocutorul său, atât de reticent la început, povestea acum cu nenumărate detalii lupta lui împotriva celor ce se sustrag de la plata impozitelor.

— Uff! suspină el, punând receptorul în furcă. Ai auzit?

— Nu tot...

— Aşa cum mă aşteptam, declarațiile lui Emile Boulay erau de neatacat... Jubelin a repetat cuvântul ăsta de nu mai ştiu câte ori, cu nostalgie... De ani de zile încearcă să-l prindă cu mâța-n sac... Chiar şi anul trecut i-a puricat întreaga contabilitate, fără să găsească cea mai mică hibă...

— Iar ceilalți?

— Tocmai! La fel se-ntâmplă cu toți clienții lui Jean-Charles Gaillard.

Maigret se uită visător la lista întocmită de inspector. Îşi amintea de spusele grefierului.

— Ştie să-şi aleagă procesele...

Or, şi în domeniul fiscal, avocatul ştia să-şi aleagă clienții: hoteluri din Montmartre sau de aiurea, care închiriază camere nu numai cu noaptea, ci şi cu ora, patroni de baruri, precum Jo-Catcheurul, proprietari de cabarete sau de căi de curse...

Cum spusese, ceva mai devreme, Jubelin, la telefon:

— Cu oamenii ăştia e greu să faci dovada încasărilor şi a cheltuielilor generale...

În picioare, în fața biroului său, Maigret îşi mai aruncă o dată privirile pe listă. Trebuia să aleagă, iar de alegerea lui putea depinde restul anchetei.

— Adu-mi-l pe Dupeu...

Inspectorul reveni în birou.

— Ştii ce mai face Gaston Mauran, de care ne-ai vorbit adineauri?

— L-am zărit acum o lună, două, la pompa unui garaj, pe Avenue d'Italie... Absolut din întâmplare... Îi duceam pe

soție şi pe puşti la țară şi mă întrebam unde să-mi fac plinul de benzină...

— Du-te şi telefonează patronului garajului, ca să te asiguri că Mauran lucrează în continuare la el... Să nu-i spună nimic... N-am chef să se sperie şi să ne lunece printre degete...

Dacă nu obțineau rezultate cu ăsta, alegeau un altul, apoi încă unul, şi aşa mai departe, până când Maigret avea să descopere ceea ce căuta.

Or, ceea ce căuta, nu era prea precis. În toate afacerile avocatului exista o anumită caracteristică, un punct comun pe care cu greu l-ar fi putut defini.

— Un avocat nu-şi ucide clienții...

— Mai ai nevoie de mine, patroane?

— Da, mai stai...

Vorbea ca pentru sine, fără să-l supere existența unui auditoriu.

— În fond, cu toții aveau serioase motive să-i fie recunoscători... Fie că ajungeau la tribunal şi erau achitați... fie că inspectorul însărcinat cu impozitele era silit să se încline în fața declarațiilor lor... Nu ştiu dacă pricepi ce vreau să spun... De obicei, un avocat provoacă, în chip fatal, şi nemulțumiri... Dacă pierde un proces, dacă clientul lui se arde...

— Înțeleg, patroane...

— Or, nu e uşor să alegi...

Dupeu reapăru:

— Lucrează tot la acelaşi garaj... E acolo în acest moment...

— Iei din curte o maşină şi mi-l aduci cât mai repede cu putință... Nu-l speria... Spune-i că e vorba de o simplă verificare... Nici de tot să nu-l linişteşti...

Erau ceasurile patru şi jumătate şi căldura nu slăbea, dimpotrivă. Aerul era stătut. Cămaşa lui Maigret începea să i se lipească de corp.

— Dacă ne-am duce să bem o halbă?

O scurtă pauză la Braseria Dauphine, în aşteptarea lui Gaston Mauran.

În momentul în care cei doi bărbaţi se pregăteau să iasă din birou, se auzi soneria telefonului. Comisarul şovăi să se întoarcă, totuşi, ca să n-aibă ce-şi reproşa, sfârşi prin a ridica receptorul.

— Dumneata eşti, patroane? Aici Torrence...

— Ţi-am recunoscut vocea. Ei?

— Telefonez din Avenue de la Grande-Armee.

— Ce faci acolo?

— Acum vreo douăzeci de minute, Gaillard a plecat de acasă şi s-a suit în maşină. Am avut noroc că s-a produs un dop de circulaţie la colţul străzii Blanche şi am putut să sar în maşina mea şi să-l ajung din urmă.

— N-a observat că e urmărit?

— Cu siguranţă că nu... O să înţelegeţi şi de ce sunt sigur că nu... S-a îndreptat de îndată către Etoile, pe drumul cel mai scurt..; Traficul nu-i permitea să ia viteză şi, pe Avenue de la Grande-Armee a trebuit să meargă încă mai încet...

Am trecut, unul după altul, prin faţa mai multor garaje... Dădea impresia că ezită... În cele din urmă, a intrat cu maşina la garajul Modern, aproape de Porte Maillot... Eu am aşteptat afară... N-am intrat înăuntru, decât când l-am văzut ieşind, pe jos, şi luând-o spre Bois de Boulogne...

Era anume micul fapt neprevăzut care avea să-i răpească lui Maigret libertatea de acţiune sau, mai precis, să-l forţeze să acţioneze la un moment dat într-un anumit fel, pe care el nu-l prevăzuse.

Din ce-l asculta vorbind pe Torrence, chipul îi devenea din ce în ce mai grav şi nu părea să se mai gândească la paharul de bere pe care şi-l promisese.

— E o hardughie mare, are un sistem automat de spălare auto... A trebuit să-i arăt contramaistrului insigna...

Jean-Charles Gaillard nu e clientul casei... Nu-şi aduc aminte să-l fi văzut la garaj... A întrebat dacă i se poate spăla maşina în maximum o oră... Trebuie să revină, către cinci şi jumătate...

— Au început treaba?

— Se pregăteau s-o facă, dar le-am cerut să aştepte...

Trebuia să ia numaidecât o hotărâre.

— Ce să fac?

— Rămâi acolo şi nu-i lăsa să se atingă de maşină... Am să-ți trimit pe cineva care o s-o aducă aici... Nu te teme... Va avea acte în regulă...

— Şi când se va întoarce Gaillard?

— O să ai un inspector cu tine... Încă nu ştiu cine... Prefer să fiți doi... Te vei arăta extrem de politicos, dar ai să faci totuşi în aşa fel încât să vină cu tine până aici...

Se gândi la tânărul hoț de maşini pe care-l aştepta.

— Să nu-l introduci numaidecât în biroul meu... Să aibă răbdare... Probabil că are să te ia de sus... Nu te lăsa impresionat... Împiedică-l, mai cu seamă, să telefoneze...

Torrence suspină, fără entuziasm:

— Bine, patroane... Numai procedează repede... Pe căldura asta, m-ar mira să se plimbe prea multă vreme pe aleile din Bois...

Maigret şovăi să se repeadă Ia judecătorul de instrucție ca să-şi facă formele de acoperire. Era însă aproape sigur că magistratul îl va împiedica să acționeze conform instinctului său.

În biroul alăturat, îi fixă pe rând pe inspectori, unul după altul.

— Vacher...

— Da, patroane...

— Ai mai condus o maşină americană?

— Mi s-a-ntâmplat!

— Dai o goană la garajul Modern, în Avenue de la Grande-Armee. E în josul bulevardului, aproape de piața Maillot.

Ai să-l găseşti acolo pe Torrence, care o să-ți arate o maşină bleu... O vei aduce în curte, atingând-o cât mai puțin posibil...

— S-a-nțeles...

— Tu, Janin, ai să-l însoțeşti, dar vei rămâne la garaj, cu Torrence. .. El ştie ce trebuie să facă...

Îşi privi ceasul. Trecuse doar un sfert de ceas de când Dupeu plecase în Avenue d'Italie. Se întoarse către Lucas:

— Vino...

Cu condiția să-i dea bătaie, aveau totuşi dreptul la paharul lor de bere.

Capitolul 8

Înainte de a dispune să fie introdus mecanicul, Maigret îl întrebase pe Dupeu:

— Cum s-au petrecut lucrurile?

— La început, a părut surprins şi m-a-ntrebat dacă lucrez cu dumneata. Părea mai mult intrigat decât neliniştit. A repetat de două ori:

„— Sunteți sigur că vrea să mă vadă comisarul Maigret?”

Pe urmă, s-a dus să se spele pe mâini cu benzină şi şi-a scos salopeta. Pe drum, nu mi-a pus decât o singură întrebare:

„— Poate să fie reluată o afacere care a fost judecată?”

— Ce i-ai răspuns?

— Că nu ştiu, dar că presupun că nu. Pe tot parcursul drumului, a rămas perplex.

— Introdu-l şi lasă-ne...

Mauran ar fi fost foarte mirat să afle, în momentul în care era introdus în birou, că faimosul comisar Maigret avea mai mult trac decât el. Îl vedea înaintând în încăpere, un tânăr deşelat, cu părul roşu perie, cu ochii albaştri ca porțelanul şi cu pistrui în jurul nasului.

— În celelalte dăți, începu el, ca şi cum ținea să atace primul, v-ați mulțumit să mă anchetați prin inspectorii dumneavoastră...

Avea un fel de a fi şi viclean şi naiv, în acelaşi timp.

— Prefer să vă spun pe loc că nu am făcut nimic...

Nu era înfricoşat. Desigur, împrejurarea de a se găsi acolo, singur în fața marelui patron, îl impresionă, dar nu-i era frică.

— Eşti foarte sigur pe tine...

— De ce n-aş fi?... Tribunalul mi-a recunoscut nevinovăția, nu?... În fine, aproape nevinovăția... Dar şi eu m-am arătat gentil, o ştiți mai bine ca oricine...

— Vrei să zici că ți-ai turnat complicii?

— Abuzaseră de naivitatea mea. Avocatul a dovedit-o... A explicat că am avut o copilărie grea, că-mi întrețin mama, care e bolnavă...

În timp ce acesta vorbea, pe Maigret îl stăpânea o impresie ciudată. Mecanicul se exprima cu o anumită emfază, exagerându-şi accentul de ştrengar parizian; în acelaşi timp, în ochi îi juca o lucire amuzată, ca şi cum s-ar fi simțit satisfăcut de rolul pe care-l juca.

— Presupun că n-ați venit să mă căutați pentru povestea aceea? De atunci încoace, îmi văd de treabă şi sfidez pe oricine să pretindă contrariul. Atunci?...

Se aşează, fără să fi fost poftit, ceea ce se întâmpla rareori, ba mai şi scoase un pachet de Gauloise din buzunar.

— Pot fuma?

Iar Maigret, fără să-l piardă din ochi, îi făcu semn din cap, că da.

— Şi dacă, dintr-un motiv oarecare, ar reîncepe ancheta?

Mauran tresări, dintr-o dată bănuitor.

— Nu este posibil...

— Să presupunem că am anumite puncte de lămurit...

Pe biroul lui Maigret telefonul sună, iar vocea lui Torrence anunță:

— Este aici...

— A protestat?

— Nu din cale-afară. Pretinde că e grăbit şi doreşte să vă vadă numaidecât...

— Spune-i că-l voi primi de îndată ce voi fi liber...

Gaston Mauran asculta, cu sprâncenele încruntate, ca şi cum s-ar fi întrebat ce comedie i se joacă.

— E o păcăleală, nu? făcu el după ce comisarul puse receptorul în furcă...

— Ce fel de păcăleală?

— Că m-ați adus aici... Că încercați să mă speriați... Știți bine că totul e aranjat...

— Ce e aranjat?

— Vorbesc limpede, ce mai!... Nu mi se mai fac mizerii...

În acel moment, nu fără stângăcie, îi făcu semn cu ochiul, ceea ce-l tulbură pe Maigret mai mult ca tot restul.

— Ascultă, Mauran, de tine s-a ocupat inspectorul Dupeu...

— Cel care m-a şi adus, da... Nu-mi aminteam numele lui... S-a purtat corect...

— Ce numeşti tu asta, corect?

— A fost corect, adică...

— Şi mai cum?

— Nu înțelegeți?

— Vrei să zici că nu ți-a-ntins curse şi că te-a anchetat în mod civilizat?

— Presupun că m-a anchetat cum trebuia să mă anchetez... Era, în atitudinea tânărului, printre vorbele lui, ceva echivoc, ceva ce comisarul încerca să definească...

— Era cazul să procedeze aşa, nu?

— Pentru că erai nevinovat?

S-ar fi zis că, la rândul său, Mauran începea să se simtă prost, că nu mai înțelegea, că vorbele lui Maigret îl derutau, întocmai cum ceea ce spunea el îl deruta pe polițist.

— Ia spuneți atunci... mai zise el, şovăitor, după ce trăsese un fum din țigară.

— Ce?

— Nimic...

— Ce-ai vrut să spui?

—Nu mai ştiu... De ce m-ați adus aici?

— Ce-ai vrut să spui?

— Mi se pare că ceva nu-i în regulă...

— Nu înțeleg...

— Sunteți sigur? în cazul ăsta, mai bine-mi țin gura...

— E cam târziu... Ce-ai vrut să spui?

Maigret nu era amenințător, ci ferm. În picioare, acoperind lumina ferestrelor, forma un bloc solid pe care Mauran, privindu-l, se simțea apucat de un soi de panică...

— Vreau să plec... se bâlbâi el, ridicându-se brusc.

— Nu înainte să fi vorbit.

— Am căzut într-o capcană, deci?... Ce n-a mers? Cineva, în toată povestea asta, a trişat?...

— Care poveste?

— Spuneți-mi mai întâi ce ştiți...

— Aici, eu pun întrebările... Care poveste?

— O să-mi tot repetați asta până mâine, dacă trebuie, aşa-i?... Mi se spusese, dar n-am crezut...

— Ce ți se mai spusese?

— Că au să se poarte drăguț cu mine...

— Cine ți-a spus asta?

Tânărul întoarse capul, hotărât să tacă, simțind, totuşi, că va sfârşi prin a ceda.

— Nu e corect... sfârşi el prin a mormăi printre dinți.

— Ce?

Atunci Mauran îşi ieşi din sărite şi, înfoindu-se, făcu față comisarului.

— Nu ştiți, nu-i aşa?... Şi atunci, cele o sută de bătrâne?

Fu aşa de impresionat de obrazul lui Maigret, încât brațele-i căzură în josul trupului. Vedea masa impozantă înaintând către el, două mâini puternice care se întindeau, îl apucau de umeri, începând să-l scuture. În viața lui, Maigret nu fusese aşa de palid. Chipul lui, lipsit de expresie, părea de piatră.

Glasul lui, neutru, impresionant, porunci:

— Repetă!

— Cei... cei... mă doare...

— Repetă!

— Cei o sută de mii de franci?

— Care sută de mii de franci?

— Daţi-mi drumul.... spun tot...

Maigret îl slăbi din strânsoare, dar rămase livid şi, în unele momente, îşi ducea mâna la piept, unde inima bătea să i se spargă.

— Presupun că am fost un fraier...

— Gaillard?

Mauran făcu semn din cap, că da.

— Ţi-a spus că au să fie gentili cu tine?

— Da... n-a zis gentil... a zis înţelegător...

— Şi că vei fi achitat?

— Sau că, în cel mai rău caz, am să obţin suspendarea...

— Ţi-a cerut o sută de mii de franci că să te apere?

— Nu ca să mă apere... Ci pe deasupra...

— Ca să-i dea cuiva?

Tânărul mecanic era aşa de impresionat, încât îi dădură lacrimile.

— Dumneavoastră...

Maigret rămase nemişcat timp de două minute întregi, cu pumnii strânşi şi, în sfârşit, încet, sângele începu să-i revină în obraji.

Deodată, întoarse spatele vizitatorului său şi, cu toate că storul era lăsat, mai rămase o vreme rezemat de fereastră. Când se întoarse cu faţa, aproape că-şi redobândise chipul dintotdeauna, dar ai fi jurat că îmbătrânise, că era, dintr-o dată, stăpânit de o mare oboseală.

Se duse la birou, arătă celuilalt un scaun, pe când îşi îndesa, maşinal, pipa.

— Fumează.

Suna ca o poruncă, de parcă ar fi izgonit cine ştie ce demon. Continuă cu blândeţe, cu voce înceată:

— Presupun că mi-ai spus adevărul...

— Mă jur pe mama...

— Cine te-a trimis la Jean-Charles Gaillard?

— Un bătrân care locuieşte pe Boulevard de la Chapelle...

— Nu te teme... Nu ți se va redeschide procesul... E vorba de un anume Potier, care ține un bazar...

— Da...

— Şterpeleai şi îi plasai obiecte furate...

— Nu s-a-ntâmplat deseori...

— Ce ți-a spus el?

— Să mă duc să-l văd pe acel avocat...

— De ce pe el şi nu pe altul?

— Pentru că era înțeles cu poliția... Acum înțeleg că n-a fost adevărat... M-a uşurat de o sută de mii de franci...

Maigret reflectă.

— Ascultă. Peste câteva clipe, cineva va fi introdus în acest birou. Nu-i vei adresa cuvântul. Te vei mulțumi să-l priveşti şi pe urmă să treci cu inspectorul în încăperea alăturată...

— Ştiți, vă cer iertare... Mi s-a dat de înțeles că aşa stăteau lucrurile mereu...

Maigret izbuti să-i surâdă.

— Alo!... Torrence?... Vrei să mi-l aduci? Am pe cineva în birou, pe care ai să-l ții acolo, pentru cazul în care aş avea nevoie de el... Numaidecât, da...

Fuma, liniştit în aparență, dar avea parcă un nod în gât. Fixă uşa care avea să se deschidă, care se deschisese: îl văzu pe avocat, elegant, într-un costum gri-deschis, care înainta grabnic, cu aerul nemulțumit, deschizând gura ca să vorbească, să protesteze şi care, dintr-o dată, îl descoperi pe Gaston Mauran.

Torrence nu putu pricepe nimic din această scenă mută. Jean-Charles Gaillard se opri scurt. Se schimbă la față. Tânărul, stingherit, se ridică de pe scaun şi, fără să-l privească pe noul venit, se îndreptă către uşă. Nu mai rămăseseră decât cei doi bărbați față în față. Cu mâinile aşezate pe birou, Maigret se stăpânea să nu se ridice, să nu se ducă, cu paşi grei, către vizitatorul lui şi, cu toate că acesta

era mai înalt şi mai masiv, să-l pălmuiască pe amândoi obrajii.

În loc de care, pronunță cu o voce straniu de slabă:

— Luați loc.

Probabil că era şi mai impresionant decât atunci când îl scuturase de umeri pe tânărul mecanic, căci avocatul se supuse automat, uitând să protesteze împotriva răpirii maşinii sale şi împotriva faptului că doi inspectori fără mandat de arestare îl aduseseră la Quai des Orfevres, unde-l făcuseră să aştepte, ca pe primul suspect venit.

— Îmi închipui, începu Maigret cu oboseală în glas, ca şi cum pentru el această afacere se terminase — că ați înțeles situația...

Şi cum avocatul încercă să replice:

— Lăsați-mă să vorbesc... Voi fi cât se poate de scurt, căci îmi este penibil să rămân față în față cu dumneavoastră...

— Nu ştiu ce a putut tânărul acela să...

— V-am ordonat să tăceți... Nu v-am adus aici ca să vă pun între-bări... N-am să vă cer nici o explicație... Dacă aş fi dat urmare primului imbold, vă trimeteam direct la arest, fără să mai dau ochii cu dumneavoastră, şi ați fi aşteptat acolo rezultatele expertizei...

Şi-i vârî sub nas lista cu numărul 3, aceea a clienților lui Gaillard care trecuseră pe la tribunalul corecțional şi fuseseră achitați sau condamnați la pedepse uşoare. Citea numele, pe un ton monoton, ca şi cum ar fi recitat o litanie. Apoi, ridicând capul, adăugă:

— Inutil să precizez că aceste persoane vor fi interogate... Unele vor tăcea... Sau mai degrabă vor începe prin a tăcea... Când vor afla că sumele vărsate într-un scop precis, n-au ajuns niciodată la destinație...

Şi Gaillard se schimbase la față. Se sforța, totuşi, să țină piept, începea o frază:

— Nu ştiu, secătură asta ce-a...

Atunci Maigret trânti cu pumnul în masă, făcând să se clatine toate obiectele.

— Tăcere! urlă el. Vă interzic să deschideți gura până când nu vă spun eu...

Zgomotul bufniturii de pumn fu auzit în biroul inspectorilor, care se priviră între ei.

— N-am nevoie să vă explic cum procedați... Şi înțeleg pentru ce vă alegeați cu grijă clienții... Ştiind că vor fi achitați sau sancționați cu o pedeapsă uşoară, nu era greu să-i faceți să creadă că, mulțumită unui vărsământ...

Nu! Nu putea vorbi mai departe de lucrul ăsta.

— Am toate motivele să cred că nu numai numele meu a fost folosit... Vă ocupați de declarațiile de venituri... Adineauri am intrat în legătură cu domnul Jubelin şi voi avea o lungă consfătuire cu el...

Mâna îi tremura încă puțin, când îşi aprinse pipa.

— Ancheta va fi lungă, delicată. Ceea ce pot afirma, este că va fi dusă cu exemplară minuțiozitate...

Gaillard renunțase să-l mai înfrunte din priviri şi lăsase capul în jos, ținând mâinile pe genunchi, cea stângă exhibând locul celor patru degete lipsă.

Privirea comisarului căzu pe această mână şi el avu parcă o ezitare.

— Când afacerea va ajunge la Curtea cu Juri, se va scoate în evidență conduita dumneavoastră din timpul războiului şi, fără îndoială, căsătoria cu o femeie obişnuită cu o viață strălucitoare, apoi boală care, practic, a rupt-o de lume...

Se răsturnă pe spate în fotoliu, închizând ochii.

— Vi se vor găsi circumstanțe atenuante... De ce aveați aşa mare nevoie de bani, când soția dumneavoastră nu mai ieşea din casă şi când dumneavoastră duceați o viață solitară, consacrată lucrului?... Nu ştiu nimic în această privință şi nici nu vă întreb...

Alții au să vă pună aceste întrebări, înțelegeți din care motive... Este pentru prima oară, domnule Gaillard, când...

Vocea i se înecă din nou şi, fără să ,se jeneze, se ridică, îndreptându-se către dulapul din perete, de unde luă sticla de coniac şi un pahar. Sticla aceasta nu era pentru el, ci pentru unii care, în timpul vreunui lung şi dramatic interogatoriu, simțeau nevoia.

Sorbi dintr-o înghițitură conținutul paharului şi se întoarse la locul lui, aprinzându-şi din nou pipa stinsă. Era ceva mai calm şi vorbea acum pe un ton degajat, ca şi cum afacerea nu l-ar mai fi privit personal.

— Chiar în acest moment, nişte experți vă cercetează cu cea mai mare atenție maşina... Nu vă spun nimic nou afirmând că, dacă a servit la transportarea unui cadavru, sunt şanse ca aceasta să fi lăsat urme... V-ați gândit atât de sigur la lucrul acesta, încât, după vizita mea din această dimineață ați simțit nevoia s-o dați la spălat...

Tăcere! Pentru ultima oară vă ordon să tăceți, iar de nu, veți fi condus fără întârziere într-o celulă a arestului... Vă mai anunț, de asemenea, că o echipă de specialişti e în drum către strada La Bruyere...

Gaillard tresări, bâlbâindu-se:

— Soția mea...

— Nu se duc acolo ca să se ocupe de soția dumneavoastră... În dimineața asta, am zărit, pe fereastră, un soi de hangar, în curte... Va fi examinat centimetru cu centimetru... Şi pivnița, de asemenea... Şi restul casei, până în pod, dacă trebuie... În seara aceasta, îi voi interoga pe cei doi servitori ai dumneavoastră... Am zis: tăcere!

Avocatului, pe care-l veți alege, nu-i va fi greu să stabilească absența premeditării... Faptul că, întâmplător, automobilul dumneavoastră era defect şi că n-aveați nici un mijloc de a vă debarasa de corp, o dovedeşte... A trebuit să aşteptați ca maşina să fie adusă înapoi şi n-a fost plăcut să petreceți două zile şi trei nopți cu un leş în casă...

Sfârşi prin a-şi vorbi sie însuşi, şi să arunce o privire către interlocutor. Cele mai mărunte fapte culese în decursul ultimelor zile îi reveneau în memorie şi se aşezau la locul lor. Toate întrebările pe care şi le pusese îşi găseau răspunsul...

— Mazotti a fost împuşcat pe 17 mai şi noi i-am anchetat pe toți cei care, în ultima vreme, fuseseră victimele extorcărilor sale... Cel puțin unul dintre clienții dumneavoastră, Emile Boulay, a primit o primă convocare...

A luat de îndată legătura cu dumneavoastră, care vă ocupați de problemele lui fiscale şi care mai interveniseți în alte două afaceri mai puțin importante?

A venit, deci, aici pe 18 mai şi i s-au pus întrebările de rutină... După care, a fost convocat a doua oară pe 22 sau 23 nu ştiu de ce, probabil însă pentru că inspectorul Lucas voia să-i ceară nişte precizări... Or, în după-amiaza lui 22, Boulay s-a dus să retragă de la bancă cinci sute de mii de franci... Îi trebuiau numaidecât bani lichizi... Nu putea aştepta până seara, ca să-i ia din casa unuia din cabaretele sale...

Şi nicăieri nu se găseşte urma acestor bani... Nu vă întreb dacă dumneavoastră i-ați primit. Pentru că ştiu...

Pronunțase vorbele acestea din urmă cu un dispreț pe care nu-l manifestase niciodată față de o ființă omenească.

— Pe 8 sau pe 9 iulie, Boulay primea o a treia convocare, pentru miercuri 12... L-a cuprins teamă, căci avea fobia scandalului... În ciuda meseriei lui sau poate tocmai din pricina ei, ținea, mai mult ca la orice, la respectabilitate...

În seara zilei de 11 iunie, în ajun de a se prezenta la poliție, e neliniştit, ba chiar furios, căci a plătit cinci sute de mii de franci, ca preț al liniştii sale...

De la orele zece seara, începe să telefoneze la dumneavoastră, unde nu-i răspunde nimeni. Sună de mai multe ori şi, când, în fine, vă găseşte, acceptați să-l primiți, un sfert sau o jumătate de oră mai târziu.

Ceea ce v-a spus, în intimitatea cabinetului, este uşor să-ţi închipui. Plătise ca să nu fie amestecat în afacerea Mazotti, ca să nu-i apară numele în ziare... În loc să-l lase în pace, cum putea să se aştepte, poliţia pretindea să-l ancheteze din nou şi, pe culoarele Poliţiei Judiciare, risca să dea nas în nas cu gazetarii şi fotografii?

Se simţea înşelat. Era tot aşa de indignat, că adineauri, Gaston Mauran... V-a anunţat că va vorbi pe şleau şi că-i va reaminti poliţiei contractul pe care-l făcuse cu ea... Asta e tot... Dacă ieşea viu de la dumneavoastră şi venea aici, în dimineaţa următoare, să-şi verse ranchiună...Restul nu mă mai interesează, domnule Gaillard. Nu ţin să vă ascult mărturisirile...

Ridică receptorul.

— Torrence?... Poţi să-l laşi să plece... Nu uita să-i iei adresa, căci judecătorul de instrucţie va avea nevoie de el. Pe urmă, vino să iei persoana care se găseşte în biroul meu...

Aştepta, în picioare, nerăbdător să scape de prezenţa avocatului. Atunci, acesta îi spuse, cu capul plecat şi cu o voce care de abia se auzea:

— N-aţi avut niciodată o pasiune, domnule Maigret?

Se prefăcu că n-auzise.

— Eu am avut două...

Comisarul prefera să-i întoarcă spatele, foarte hotărât să nu se lase înduioşat.

— Soţia mea, mai întâi, pe care am încercat prin toate mijloacele s-o fac fericită...

Tonul era amar. Urmă o tăcere.

— Pe urmă, când ea s-a închis în camera ei şi am simţit nevoia, în pofida a toate, să mă distrez, m-am apucat de joc...

Se auziră paşi pe coridor. Şi mici ciocănituri în uşă.

— Intră!

Torrence rămase în picioare, în cadrul uşii.

— Du-l în biroul din fund, până la întoarcerea mea de la Palatul de Justiție.

Nu-l privi pe Gaillard ieşind. Când ridică receptorul, ceru judecătorului de instrucție să-l primească imediat. Ceva mai târziu, deschise mica uşă cu geam care separa domeniul poliției de cel al magistraților.

Lipsi o oră de la Poliția Judiciară. Când reveni, avea în mână hârtia oficială. Deschise uşa de la biroul inspectorilor, găsindu-l pe Lucas nerăbdător să afle. Fără explicații, îi întinse mandatul de aducere pe numele de Jean-Charles Gaillard.

— Este în biroul din fund, cu Torrence... Duceți-l amândoi în camera de arest...

— Îi punem cătuşele?

Aşa era regulă, de la care se făceau unele excepții. Maigret nu vru să aibă aerul că se răzbună. Ultimele vorbe ale avocatului începeau să-l tulbure.

— Nu...

— Ce să-i spun gardianului?... Să i se ia cravata, cureaua, şireturile?

Tot regula şi, aşijderea, excepțiile!

Maigret şovăi, făcu semn din cap că nu şi rămase singur în birou.

* * *

Când, cu oarecare întârziere, se întoarse acasă, la masa de seară, doamna Maigret observă că avea ochii sticloşi, cam ficşi, şi că răsuflarea-i mirosea a alcool.

Aproape că nu vorbi în timpul cinei şi se ridică să închidă televizorul, care îl enerva.

— Ieşi?

— Nu.

— Ți-ai terminat treaba?

Nu răspunse. Avu un somn agitat, se deşteptă prost dispus şi hotărî să se ducă pe jos la Quai des Orfevres, cum i se întâmplă câteodată.

De-abia intră în biroul său, că se deschise uşa inspectorilor. Lucas o trase după el, grav şi misterios:

— Am să-ţi dau o veste, patroane...

Oare ghicise ce avea să-i spună inspectorul? Lucas şi-a pus mereu întrebarea aceasta, fără să-i afle niciodată răspunsul.

— Jean-Charles Gaillard s-a spânzurat în celulă...

Maigret nu se clinti, nu-şi descleştă dinţii, rămase acolo, în picioare, privind prin fereastra deschisă frunzişul foşnitor al copacilor, vaporaşele care lunecau pe Sena şi trecătorii ce gravitau ca furnicile pe podul Saint-Michel.

— Nu am încă amănunte... Crezi că...?

— Cred că ce? întrebă Maigret, dintr-o dată agresiv.

Iar Lucas, bătând în retragere:

— Mă întrebam...

Închise uşa la iuţeală, iar Maigret nu fu văzut decât cu un ceas mai târziu, când se ivi destins, preocupat în aparenţă de treburile curente.

Noland, 19 iunie 1962

---- Sfârşit ----

Cuprins

Capitolul 1 _____ - 2 -
Capitolul 2 _____ - 19 -
Capitolul 3 _____ - 37 -
Capitolul 4 _____ - 53 -
Capitolul 5 _____ - 70 -
Capitolul 6 _____ - 88 -
Capitolul 7 _____ - 105 -
Capitolul 8 _____ - 117 -

Editura VREMEA
Consilier editorial - Mihai Giugariu
Bucureşti, str. Constantin Daniel, 14
telefon 90/50.38.75.
Culegere şi tehnoredactare computerizată
Cristina Cantacuzino
VREMEA S.R.L.
Tiparul executat la „POLSIB" S.A. Sibiu sub comanda nr. 2A121
Bun de tipar: august 1992; Tiraj 25.000 exemplare
Hârtie tipar. 50 g/m2; Format 24/70/100
Coli tipar: 6